Mailed on Friday, 5th August 2016

MAGYAR ÉLET
Hungarian Life

Price $ 4.00
Including GST

AZ AUSZTRÁLIAI MAGYARSÁG EGYETLEN HETILAPJA • THE ONLY HUNGARIAN WEEKLY IN AUSTRALIA

No. 2931. 11 August 2016 Printed Post approved PP 1000 2449 LVIII évfolyam 30. szám 2016. augusztus 11.

A neoliberalizmus rövid története

Susan George

Értekezlet a gazdasági függetlenségről a globalizmus korszakában

Az elit gazdaságpolitika húsz esztendeje és a változás lehetőségei

Az értekezlet szervezői arra kértek, hogy tartsak előadást a neoliberalizmusról. Az előadás címét a szervezők a következőképpen határozták meg:

Az elit gazdaságpolitika húsz eszten-deje. Sajnálattal tudatom Önökkel, hogy a tárgykör megértése céljából legalább ötven évre kell visszamen-ni, egészen a második világháború befejezéséig. Ha 1945 vagy 1950-ben valaki a jelenlegi neoliberális közgaz-daság elveinek bármelyikével előho-zakodott volna, azt bizonyosan az őrültek házába irányították volna. Legalább is a nyugati országokban, ahol ebben az időszakban mindenki Keynes elveit vallotta, vagy szociálde-mokrata, illetve kereszténydemokrata volt, vagy pedig a marxizmus vala-melyik árnyalatával azonosult. Az a nézet, hogy a politikai és a társadalmi változásokat a piac határozza meg, hogy az állam önkéntesen lemondjon a közgazdaságban betöltött szerepéről, vagy, hogy a nemzetközi nagyvállalatoknak korlátlan szabadságuk legyen, vagy, hogy a szakszervezeteket le kell építeni, a polgárok szociális biztonságát pedig csökkenteni kell, elképzelhetetlen volt ötven évvel ezelőtt. Ha valaki netán helyeselte volna is ezeket a gondolatokat, nem valószínű, hogy jónak látta volna azok nyilvános terjesztését, és nem is lett volna, aki meghallgassa. De, bármilyen valószínűtlenül is hangzik ez ma, különösen a hallgatóság ifjabb tagjai számára, a nemzetközi valuta alap (IMF) és a világbank azokat pozitívan értékelték és Keynes ikrek néven emlegették, mert szellemi atyjuk, **John Maynar Keynes**, és **Harry Dexter** volt; egyike Roosevelt elnöki legközelebbi tanácsadóinak. Ezeket az intézményeket 1994-ben Bretton Woodsban hozták létre, és eredeti megbízatásuk az volt, hogy elejét vegyék a jövőbeli nemzetközi viszályoknak, éspedig úgy, hogy újjáépítési és fejlesztési kölcsönöket folyósítsanak, és, hogy az egyes országok ideiglenes fizetőképességi nehézségeit áthidalják. Ezeknek az intézményeknek eredeti rendeltetésük alapján, nem volt joguk arra, hogy egyes országok kormányainak a gazdasági határozataiba vagy belpolitikájába beavatkozzanak.

A fejlődés pozitív irányban indult

Nyugaton a **jóléti állam**, és (Amerikában) az **új egyesség** (New Deal) volt érvényben, amikor a háború kitört. A háború befejezése utáni első teendők közé tartozott azok visszaállítása. A másik napirendi pont, a világkereskedelem újraélesztése volt. Ez utóbbit, az úgynevezett *Marshall terv* valósította meg. Európa ismét az Amerikai Egyesült Államoknak – a világ gazdaságilag legerősebb államának – egyik legfontosabb kereskedelmi ügyfele lett. Ugyanebben az időszakban kezdődött a gyarmatok felszabadulása is. Volt, ahol ez megegyezés, illetve békés úton történt, mint például India esetében, vagy fegyveres küzdelem árán, mint Kenyában, vagy Vietnámban és másutt. Egészében véve, a világ fejlődése igen pozitív irányban indult.

A hírneves tudós, **Karl Polanyi** ekkor adta ki a: „Nagy átalakulás" ("Great Transformation") című mesterművét. Az 1944-ben megjelent mű a tizenkilencedik századi ipari és piaci társadalom heves bírálata volt. Polányi több mint ötven évvel ezelőtt írta le a következő jóslat erejű szavakat: *„Ha megengedjük, hogy az emberiség és környezetének sorsát csak a piac törvényei határozzák meg, az a társadalom lerombolásához vezet."*

Polanyi azonban meg volt győződve, hogy a társadalomnak ez a lerombolása a háború utáni időszakban már nem történhet meg: *„Az egyes nemzetek keretein belül olyan átalakulásnak vagyunk tanúi, ahol nem a gazdasági rendszerek határozzák meg a társadalom mibenlétét, hanem mindenekfelett a társadalom érdekei kerülnek előtérbe"*

Polányi derűlátása azonban nem vált valóra. A neoliberalizmus lényege az, hogy az emberek sorsát a piaci törvények határozzák meg. Az embereknek kell a gazdaság parancsait követni, és nem ellenkezőleg. És amint azt Polányi előre látta, ennek az eszmerendszernek a megvalósulása közvetlenül a „társadalom lerombolásához" vezetett.

Mi történt, tehát? Hogyan lehetséges, hogy fél évszázaddal a második világháború befejezése után ide jutottunk? Vagyis, ahogy azt a jelenlegi értekezlet szervezői megfogalmazták: Miért van szükség erre az értekezletre? A rövid válasz a következő: a pénzügyi válságok sorozata miatt, különösen Ázsiában.

Támadás a természet rendje ellen

A tényleges kérdés, azonban a következő: Hogyan emelkedhetett ki a neoliberalizmus, híveinek szűk körű és zárt világából, és hogyan lett belőle korunk meghatározó eszmerendszere?

Miért képes a nemzetközi valuta alap (IMF) és a világbank az egyes országok kormányait arra kényszeríteni, hogy azok a számukra hátrányos feltételek mellett kapcsolódjanak bele a világgazdaságba?

Miért van a környezet az összeomlás határán, és miért van olyan nagy szegénység a világban, beleértve a gazdag és a szegény országokat is, amikor a világon, a történelem folyamán, ilyen méretű bőség és gazdaság, mint manapság, még nem volt?

A fenti kérdéseket történelmi távlatból kell vizsgálni. A „Dissent" c. folyóiratban részletesen kifejtettem, a neoliberalizmus győzedelmeskedésének, és a vele járó gazdasági, társadalmi és környezetet sújtó katasztrófának egyik lehetséges magyarázata abban rejlik, hogy a neoliberálisok megvásárolták és megfizették ennek a gonosz és visszafejlődést jelentő „nagy változásoknak" a győzelmi díját.

A neoliberálisok megértették, amit a konzervatívok nem értettek meg, hogy az eszméknek tényleges hatása, illetve következményei vannak. A Chicagoi Egyetemről kiindulva, ahol egy parányi sejtet képeztek, a bölcsész–közgazdász **Friedrich von Hayek** és tanítványai, mint **Milton Friedman**, a neoliberálisok és anyagi támogatóik, egy hatalmas nemzetközi hálózatot építettek ki. Alapítványokat, intézményeket, kutató intézeteket, kiadványokat létesítettek, ahol fogadott írók és közkapcsolati szakértők a neoliberális eszmék megfogalmazásán és külső használatra való elkészítésével és kíméletlen terjesztésével foglalkoztak. Megértették és alkalmazták az olasz származású, marxista gondolkodó, **Antonio Gramsci**nak, a „kulturális hegemóniára" vonatkozó elveit. – Ha sikerül az emberek agyát meghódítani, a szívük és a kezük azt követni fogja. Ennek alapján építették ki szakértői hálózatukat.

Kánoni erejű kötelező elv

Időhiány miatt nem foglalkozhatunk részletesebben ezekkel a kérdésekkel, elegendő azonban megállapítani, hogy a neoliberális eszméket terjesztő kampány zseniális volt. Több százmillió dollárt költöttek el eszméik terjesztésére, de a pénzük százszorosan megtérült, mert sikerült a neoliberalizmust az emberi lét szükségszerű alapfeltételeként elfogadtatni.

Függetlenül, attól, hogy a neoliberalizmus hány katasztrófának volt az okozója, hány pénzügyi válságot idézett elő, hány vesztest és kitaszítottat teremt világszerte, a neoliberalizmust újra és újra sikerül elkerülhetetlennek bemutatni, Isten akarataként magyarázni, és mint az egyetlen lehetséges gazdasági és társadalmi berendezést elfogadtatni. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy ez a mindent behálózó neoliberális kísérlet, amelyben élni kényszerülünk, valójában egy mesterségesen létrehozott és meghatározott céllal működő eszmerendszer, ami nem változtatható meg mindaddig, amíg ennek az eszmének álságos voltát fel nem ismerik.

Annak ellenére, hogy a széles alapokra helyezett cselekvés híve vagyok, figyelmeztetni szeretnék mindenkit, hogy erőfeszítéseink hiábavalóak, ha előzőleg nem tudjuk megteremteni a változásokra irányuló megfelelő eszmei légkört.

A neoliberalizmusnak sikerült egy népszerűtlen szektából világvallássá emelkednie, amely napjainkban saját dogmáival, papjaival, és törvényhozó testületével uralkodik mindenek felett. Azokra a hitetlenekre és bűnösökre, akik a neoliberalizmus által kinyilatkoztatott igazságot kétségbe vonják, a pokol tüze vár.

Az eszmei háttér és az általános összefüggések felvázolását követően vizsgáljuk meg a neoliberalizmus kibontakozását.

Nagyhatalmi erőszakrend alakul

Margaret Thatcher hajtotta végre a neoliberalizmus forradalmát amikor 1979-ben uralomra került Angliában. A „Vaslady" (Iron Lady) **Friedrich von Hayek** tanítványa volt, egy társadalmi darwinista, aki meggyőződéseit minden lelkiismeretfurdalás nélkül fejezte ki. Arról volt hírhedt, hogy rendelkezéseit egyetlen kifejezéssel indokolta: TINA (There Is No Alternative azaz: Nincs Más Választás).

Thatcher tételeinek, és a neoliberalizmusnak a központi gondolatát a verseny fogalma képezi – a nemzetek közötti verseny, a különböző vidékek közötti verseny, a vállalatok, és természetesen az egyének egymás közötti versenye. A verseny központi jelentőségű, mert az választja el a juhokat a kecskéktől, a férfit a gyermektől, a rátermetteket a gyengéktől. Ennek alapján az anyagi javak; mind a természetes, mind az emberi erőforrások előirányzása egyetlen szempont alapján történik, a gazdaságosság elve, illetve a teljesítőképesség alapján. Ezzel ellentétben, a kínai bölcs, **Lao Ce**, a *Tao-Te Ching* befejező szavaiban azt mondja: *„És mindenekfelett, ne versenyezz."*

A neoliberalizmus világának egyedüli szereplői, akik ezt a tanácsot megszívlelik, azok maguk a főszereplők, a nemzetközi nagyvállalatok. A szabad verseny csak ritkán vonatkozik rájuk, azok az úgynevezett szövetségelvű kapitalizmust (Alliance Capitalism) részesítik előnyben. Nem véletlen, hogy az úgynevezett „közvetlen külföldi befektetések" (Foreign Direct Investment) kétharmadát, vagy háromnegyed részét, attól függően, hogy melyik gazdasági évről van szó, nem az új munkahelyek megteremtésére költik, hanem a vállalatok összevonását, vagyis azok egymás általi felvásárlását szolgálják, ami szinte mindig a munkahelyek csökkenését, tehát a munkanélküliség növekedését eredményezi.

Tekintettel arra, hogy a fennálló értékrend szerint a verseny minden körülmények között erény, annak eredménye soha sem lehet rossz. A neoliberális számára a piac olyan jó és bölcs, mint maga az Isten, akinek láthatatlan keze végül a rosszat is jóra fordítja.

(Folytatás a 4. oldalon.)

TRUMBLE SZANTO LAWYERS

ÜGYVÉDI MUNKAKÖZÖSSÉG

TANÁCSADÁS MINDENFÉLE ÜZLETI ÜGYBEN
HÁZ ÉS MÁS INGATLAN ADÁSVÉTELE ÉS BÉRLÉSE
VÉGRENDELETEK KÉSZÍTÉSE ÉS VÉGREHAJTÁSA
KÉPVISELET PERES ÜGYEKBEN
ÖRÖKSÉG ÜGYEK
KÖZLEKEDÉSI ÉS ÜZEMI BALESETEK
BEVÁNDORLÁSI ÜGYEK
CSALÁDI ÜGYEK ÉS VÁLÓPEREK
TÁRSULÁS FINANSZÍROZÁS
ADÓSSÁGOK BEHAJTÁSA
MAGYARORSZÁGI VONATKOZÁSÚ ÜGYEK INTÉZÉSE
KÖVETSÉGI HITELESÍTÉS

MAGYARUL BESZÉLÜNK

10 CECIL PLACE, PRAHRAN 3181
Telefon: 9529 6222
Fax: 9529 6777
Email: tsz@tsz.com.au

BOLDOG NÉVNAPOT KÍVÁNUNK

Augusztus 10-én Lőrinc névnapja van.

Kibővített naptárak szerint Amadé, Amadea, Amadeusz, Amadó, Asztéria, Bianka, Blanka, Csilla, Csillag, Enzó, Loránd, Lóránt, Orlandó, Roland névnapja van.

Augusztus 11-én Zsuzsanna, Tiborc névnapja van.

Kibővített naptárak szerint Dulcinea, Filoméla, Filomén, Filoména, Fióna, Ince, Kiara, Klára, Klarisz, Klarissza, Lilian, Liliána, Lilianna, Lilibella, Lilien, Liliom, Lulu, Lujza, Szanna, Tarján, Tibor, Tícia, Trajánusz, Tullió, Zsanka, Zsanna, Zsazsa, Zsuzsa, Zsuzsánna, Zsuzska névnapja van.

Augusztus 12-én Klára névnapja van.

Kibővített naptárak szerint Dina, Hilár, Hilária, Hilárion, Hiláriusz, Hilda, Hildelita, Kiara, Klarisz, Klarissza, Larina, Letícia, Létó, Letti, Orália, Sugár, Sugárka, Tícia névnapja van.

Augusztus 13-án Ipoly névnapja van.

Kibővített naptárak szerint Áldáska, Barakon, Barakony, Belinda, Benedetta, Benedikta, Beneditta, Benita, Elen, Elena, Eleni, Elin, Emőd, Enid, Gerda, Gertrúd, Hannó, Hippia, Hippolit, Hippolita, Ibolya, Ince, Ippolita, János, Jerta, Kamélia, Kászon, Kasszián, Maxim, Relinda, Rodelinda, Trudi, Via, Víta, Vitália névnapja van.

Augusztus 14-én Marcell névnapja van.

Kibővített naptárak szerint Atanáz, Atanázia, Bere, Celesztina, Marsall, Menta, Menyhért, Mikeás, Misa, Montika, Özséb, Tanázia névnapja van.

Augusztus 15-én Mária névnapja van.

Kibővített naptárak szerint Alfréd, Ali, Asszunta, Masa, Napóleon, Tarzícia, Tarzíciusz névnapja van.

Augusztus 16-án Ábrahám névnapja van.

Kibővített naptárak szerint Ábrán, Áhim, Amelita, Csépán, Dioméd, Ibrahim, István, Joachim, Joáhim, Joakim, Rokkó, Rókus, Stefán, Szeréna, Szerénke, Szerénusz, Szira, Szirka, Szirom, Szironka, Teodor, Ugor névnapja van.

Augusztus 17-én Jácint névnapja van.

Kibővített naptárak szerint Aminta, Arika, Arikán, Emiliána, Ete, Hetény, Kármán névnapja van.

Augusztus 18-án Ilona névnapja van.

Kibővített naptárak szerint Agenor, Elen, Elena, Eleni, Elin, Ila, Ilka, Illa, Illangó, Ilma, Ilon, Ilonka, Ilus, Jelena, Jelka, Lenke, Rajnald, Rinaldó, Ronald névnapja van.

Augusztus 19-én Huba névnapja van.

Kibővített naptárak szerint Bernárd, Bernát, János, Lajos, Szebáld névnapja van.

DOLLÁR ÁRFOLYAM

2016. aug. 4-én

1 AUD = 210.96 Ft

MSZP politikus a szcientológusok székházavatóján

Rendkívüli biztonsági intézkedések közepette avatták fel a hétvégén a szcientológusok két és fél milliárd forintból készült, hatezer négyzetméteres magyarországi központját a Váci úton. Az ünnepségen beszédet mondott **Hekáné Szondi Ildikó,** Szeged MSZP-s önkormányzati képviselője, a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának docense. Mindez azért különös, mert a korábbi egyháztörvényt kihasználva, 1991-ben megalakult Magyarországi Szcientológia Egyházat két évvel később az Országgyűlés destruktív szektának minősítette, és megvonta tőle a támogatást.

Ezután a Nemzetbiztonsági Hivatal (az Alkotmányvédelmi Hivatal jogelődje) több évkönyvében is utalt arra, hogy a vallási szervezet nemzetbiztonsági kockázatot jelenthet.

— *Egyetemi docensként számos rendezvényre kérnek fel, hogy beszámoljak a közoktatás és a felsőoktatás sanyarú helyzetéről, így tettem most is* — magyarázta az Indexnek a szcientológusokkal való közösködését a szocialista politikus. Szondi Ildikó hangsúlyozta, a rendezvényen történt felszólalása számos félreértésre adott alkalmat, ezért arról tájékoztat mindenkit, hogy nem volt az egyház hívője és nem tagja a vallási egyesületnek. Szondi szerint a jövőben közszereplései alkalmával körültekintőbben kell eljárnia.

Az MSZP-nél azt válaszolták a portál érdeklődésére, hogy tagjaik, tisztségviselőik vallási meggyőződéséről, hitéleti tevékenységéről nem érdeklődnek, azt azon túl, hogy különösen érzékeny adatnak minősül, magánügynek tekintik.

Közben a Ripost azt írta, hogy a szcientológusok kétes hírű vezetőjét — aki titokban jött Budapestre — a Váci úton a felháborodott lakók emberi fekáliával öntötték nyakon, így adva hangot nemtetszésüknek. A lap **David Miscavige**-ről a Wikipédia nyomán azt írja, ő a leghírhedtebb szcientológus, akit a családok erővel való szétválasztásával, kényszerített adománygyűjtéssel, újságírók és a szcientológia kritikusainak zaklatásával, szcientológiában dolgozók megalázásával és fizikai bántalmazásával vádolnak. *Amerikai újságcikkek állítása szerint saját édesapja és anyja is megszökött előle, miután erőszakosan fogva tartva próbálta megtéríteni őket.*

Négyszeres szűrőn esnek át a letelepedési kötvények vásárlói

A Belügyminisztérium (BM) szerint alaptalanok, minden igazságot nélkülöznek **Demeter Márta** MSZP-s parlamenti képviselő letelepedési kötvényekkel kapcsolatos állításai, hiszen négyszeres szűrőn esnek át azok, akik ilyen kötvényt vásárolnának, és nem gyorsított eljárásról van szó.

A tárca szerdai közleményében arra reagált, hogy Demeter Márta MSZP-s képviselő sajtótájékoztatón azt mondta: pártja felszólítja a kormányt, hogy fejezze be a letelepedési kötvények árusítását. Úgy értékelt: **Orbán Viktor** és a Fidesz kifejezetten kedveli és szorgalmazza a bevándorlást, ugyanis a letelepedési kötvényekkel „mára 16 000 bevándorlót csábítottak Magyarországra... és most még tovább könnyítettek ezen a mechanizmuson". Mindezt úgy értékelte, hogy a miniszterelnök és a Fidesz ***„pénzért adja el hazánk biztonságát".*** A politikus hozzátette, hogy sajtóhírek szerint bűnözők is vásároltak letelepedési kötvényeket.

A Belügyminisztérium közleményében hangsúlyozta, azok, akik letelepedési kötvény vásárlását kérelmezik, négyszeres szűrőn esnek át: ellenőrzi őket a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal, a Terrorelhárítási Központ, az Alkotmányvédelmi Hivatal és a rendőrség.

Hozzáfűzték: az sem igaz, hogy gyorsított eljárásról lenne szó, hiszen a szigorú ellenőrzések lefolytatására a korábbi nyolc helyett harminc nap áll rendelkezésére, és az eljárás a kérelmező azon családtagjaira is vonatkozik, akik igénylik a letelepedési lehetőséget.

Úgy fogalmaztak: ***visszautasítják Demeter Márta „hazugságait"; „idegeneket betelepíteni kizárólag a bevándorláspárti baloldal akar".***

MAGYAR

Jól haladnak a 60. évfordulos előkészületek

Az előkészítő munkálatok az előzetesen meghatározott ütemben zajlanak és a projektelemek megvalósítása is jól halad az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulójának megünneplésére — közölte az Emberi Erőforrások Minisztériumának parlamenti államtitkára a jobbikos Sneider Tamás írásbeli kérdésére.

Rétvári Bence a parlament honlapján közzétett válaszában felidézte, hogy 2015 őszén megalakult az 1956-os Emlékbizottság, és a kormány a Közép- és Kelet-Európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítványt jelölte ki az évfordulós előkészületek lebonyolítására, amely önálló kutatócsoportot létesített az emlékév szakmai programjának támogatására.

Ismertetése szerint a közalapítvány a magyar kulturális élet szereplői, önkormányzatok, civil szervezetek, művészeti műhelyek, intézmények, iskolai közösségek, községek, állami háttérintézmények és tárcák bevonására pályázatokat írt ki 2016 januárjában, valamint honlapot (www.magyarforradalom19

A Magyar Szellem Láthatatlan Múzeumában a Csapó Endre szerkesztette Magyar Élet című hetilap félévszázados nemzeti szolgálata MAGYAR ÖRÖKSÉG-A Magyarországért Alapítvány ezen határozatát az Aranykönyv őrzi.

Gyászjelentés

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szerető feleség, Édesanya, nagyanya és dédnagyanya

Jocin Terezija (Teri)

(1933. november 5. – 2016. augusztus 2.)

visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Gyászolják: férje Imre,
gyermekei: Eric és Ani,
unokái: Tania és Coralie,
dédunokái: Phoenix, Aquila és Kikki.

Nyugodjon békében

Magyar Élet
Hungarian Life
Felelős szerkesztő és kiadó: Márffy Attila
Sydneyi szerkesztő: Józsa Erika
Főszerkesztő: Csapó Endre
Irodák:

Melbourne
15 Roselyn Crescent.
East Bentleigh, Vic. 3165
Tel. : (03) 9557-2422
Fax: (03) 9563-9101
E-mail:
amarffy@netspace.net.au
Levélcím: P.O. Box 210,
Caulfield, Vic. 3162

Sydney
22 Marinella Street
Manly Vale, NSW. 2093
Telefon: (02) 9907-6151
E-mail:
hungarianlifesydney@gmail.com
mecsapo@bigpond.com

Hirdetési díjszabás: $ 5.50/cm/column (Incl. GST)
(Hasábonként 1 cm mély és 5 cm széles)
Előfizetés egy évre GST-vel együtt $ 200.—

Advertising rate: Classified: $ 5.50/cm/col. (Incl. GST)
Half page: $ 300.— Full page: $ 550.—
Translation and artwork free of charge.

Proprietor and Publisher: Hungarian Life Publishing
Printed by Attila Márffy, 15 Roselyn Cresc. East Bentleigh, Vic. 3165.

HÍREK

56.hu) indított az emlékév programjának és pályázati konstrukcióinak nyilvánosságra hozatalára.

A pályázatokra július 26-ig több mint 1246-an jelentkeztek, eddig 869 bírálat történt meg, a nyertes pályázatok száma pedig elérte a 633-at. A közalapítvány januártól heti rendszerességgel egyeztet a Külgazdasági és Külügyminisztérium kijelölt munkatársaival az emlékév nemzetközi programjáról (kiállítások, megemlékezések, koncertek, politikai rendezvények, magyarokat segítő külföldiek meghívása), továbbá a kormány illetékes szereplőivel az október 22. és november 4. közötti központi programok előkészítéséről.

A filmes nyilvánosságprogram újabb eleme egy augusztusra elkészülő imázsfilm, melyet filmszínházakban, a televízióban és az interneten is be fognak mutatni. **Miután megnyerték a világ egyik leghíresebb magyar származású zeneszerzőjét, Desmond Child-ot, hogy írja meg az emlékév „himnuszát", július első hetében felvették a dalt, amelyben a magyar zenei élet kiválóságai énekelnek, és amit augusztusban be is mutatnak.**

Közbeszerzéseket írtak ki az emlékév több elemének bonyolítására, így megbízták a Sziget fesztivált üzemeltető céget, hogy fesztiválprogramjába vegye fel az emlékév tematikáját, amellyel közel egymillió látogatót érhetnek el 2016 folyamán. Korábbi közbeszerzéseken kiválasztották azokat a piaci szereplőket is, akik az emlékév óriásplakátjait, tűzfalfestményeit készíttetik el és helyezik ki Budapest és több vidéki város frekventált pontjain – sorolta **Rétvári Bence.**

A világ első Virtuális Valóság-360 technikával készült történeti tárlatának publikálása idén ősszel várható.

A közalapítvány megbízta a nemzetközi szinten is jegyzett és ünnepelt magyar képregény-rajzoló Futaki Attilát egy 1956-os tematikájú képregény megalkotásával.

Ez várhatóan 2016. október 23-ára jelenik meg — közölte az államtitkár.

Megszűnt a tiltott határátlépés

Bakondi György szerint megszűntek a tiltott határátlépések, amely a mélységi határellenőrzésnek köszönhető.

A miniszterelnök belbiztonsági főtanácsadója az M1 aktuális csatorna esti műsorában azt mondta, a határellenőr szervek vagy a kerítésen áthatolás közben, vagy pedig a határ 8 kilométeres körzetében elfogják a tiltott módon próbálkozó bevándorlókat, és visszaszállítják őket a kerítéshez.

Bakondi György tájékoztatása szerint csökken a Magyarországon lévő menekültek száma, az idegenrendészeti központokban 41 százalékos, az őrzött és nyílt táborokban pedig 60 százalékos a töltöttség.

Továbbra is elfogadott a hálapénz

A magyarok csaknem háromnegyede tartja jellemzőnek a hálapénzfizetést Magyarországon, és ötödük szerint nincs is baj a „borítékos" rendszerrel — derül ki a Nézőpont Intézet közvélemény-kutatásából.

A szürkegazdasághoz és a korrupcióhoz való társadalmi hozzáállást vizsgálta kutatásában a Nézőpont Intézet Gazdaságfehérítési Kerekasztala. A felmérésből kiderül, a döntő többség, a válaszadók háromnegyede egyáltalán nem ért egyet azzal az állítással, hogy az állam megkárosítása elfogadható cselekedet lenne. Ugyanakkor még mindig magas azok aránya (24 százalék), akik szerint *„nincs baj azzal, ha valaki a közös kasszából vesz el, vagy nem tesz be oda".*

A megkérdezettek a készpénzalapú ágazatokat, az építőipart és az egészségügyet tartják a szürkegazdaság által leginkább érintettnek, ezen belül is a hálapénzfizetésre mondták azt, hogy a legelterjedtebb és a leginkább elfogadott. A válaszadók 72 százaléka véli úgy, hogy a hálapénzfizetés jellemző, és 22 százalékuk azt is gondolja, az orvosok és a betegek közötti „borítékos" tranzakció elfogadható. Több mint hatvan százalék találta jellemzőnek a gazdasági életre különböző adókerülő technikák alkalmazását, a feketefoglalkoztatástól a jövedelem eltitkolásán át a kreatív könyvelési trükkökig. A megkérdezettek 65 százaléka tartja szokásos tevékenységnek az adófizetés elkerülését és tizenhat százalékuk szerint ezzel nincs is semmi probléma. Hasonlóak az arányok a csúszópénz elfogadásánál: 64 százalék szerint jellemző, 17 százalék szerint elfogadható. Kevésbé tartják elterjedtnek a munkahelyi eszközök magáncélú hasznosítását, csak 52 százalék szerint jellemző ez a gyakorlat.

L.Y. TONGE & CO. LAWYERS

Dr. Livia Tonge Principal

PERSONAL INJURY LAWYER

NO WIN, NO FEE

A LEGNAGYOBB HOZZÁÉRTÉSSEL ÉS GONDDAL VEZETJÜK LE JOGI ÜGYÉT BÁRMILYEN BALESETI KÁROSODÁSÁVAL KAPCSOLATBAN.

MAGYARÚL ÉS ANGOLÚL BESZÉLÜNK

www.tongelawyers.com.au

Suite 7, 600 Lonsdale Street, Melbourne VIC 3000

Telefon: 9670 5504

Fax: 9602 5615

Email: ltonge@tongelawyers.com.au

5,1 százalékra csökkent a munkanélküliség

Április-júniusban a foglalkoztatottak száma 4 millió 343 ezer 700 volt, 142 ezerrel több, mint egy évvel korábban — jelentette a Központi Statisztikai Hivatal (KSH). Hozzátették: egy év alatt 76 ezerrel, 234 ezerre csökkent a munkanélküliek száma, és 1,8 százalékponttal 5,1 százalékosra mérséklődött a munkanélküliségi ráta az április-júniusi időszakban.

A 15-74 éves férfiak körében 5,3, a nők között 4,9 százalékos munkanélküliségi arányt mért a KSH. Az április-júniusi időszakban a 15-74 éves munkanélküli férfiak száma 32 ezerrel 131 ezerre, munkanélküliségi rátájuk 1,4 százalékponttal 5,3 százalékra csökkent. A munkanélküli nők száma 44 ezerrel 103 ezerre, munkanélküliségi rátájuk 2,2 százalékponttal 4,9 százalékra mérséklődött.

A 15-24 éves korosztály munkanélküliségi rátája 4,6 százalékponttal 13,3 százalékra csökkent, de a munkanélküliek közel ötöde továbbra is ebből a korcsoportból került ki. A 25-54 évesek, a legjobb munkavállalási korúak munkanélküliségi rátája 1,5 százalékponttal 4,5 százalékra, a 55-64 éveseké 1,6 százalékponttal 4,2 százalékra mérséklődött.

Április-júniusban a foglalkoztatottak száma 4 millió 343 ezer 700 volt, 142 ezerrel több, mint egy évvel korábban — jelentette a Központi Statisztikai Hivatal (KSH). A foglalkoztatottak közül 4 millió 304,5 ezren tartoztak a 15-64 évesek korcsoportjába, foglalkoztatási arányuk 2,6 százalékponttal 66,4 százalékra emelkedett. E csoportban az egy évvel korábbi időszakkal összevetve 137,5 ezerrel nőtt a foglalkoztatottak száma.

A teljes foglalkoztatottság éves 142 ezres növekedéshez a hazai elsődleges munkaerőpiac 112,7 ezerrel járult hozzá. A közfoglalkoztatottak köre 20,6 ezerrel 232,2 ezerre bővült. A külföldi telephelyen foglalkoztatottak száma 8,8 ezerrel 116,7 ezerre nőtt.

Idén április-júniusban a 15-64 éves férfi foglalkoztatottak létszáma 3,3 százalékkal 2 millió 336 ezer főre bővült, foglalkoztatási rátájuk 2,8 százalékponttal 72,9 százalékra nőtt. A 15-64 éves női foglalkoztatottak száma 3,3 százalékkal 1 millió 968 ezer főre emelkedett, foglalkoztatási rátájuk 2,5 százalékponttal 60,1 százalékra javult.

Az adatok szerint a 15-24 éves foglalkoztatottak létszáma 294 ezer fő volt, foglalkoztatási arányuk 2,1 százalékponttal 27,4 százalékra nőtt. A legjobb munkavállalási korúak (25-54 éves) foglalkoztatási rátája 1,7 százalékponttal 82,3 százalékra, az idősebb (55-64 éves) foglalkoztatottak száma 4,7 százalékponttal 49,8 százalékra emelkedett.

A 20-64 éves korcsoport esetében — amelynél az Európai Unió 2020-ra 75 százalékos célértéket tűzött ki — a foglalkoztatási ráta 2,7 százalékponttal 71,4 százalékra nőtt. Magyarországon jelenleg a korcsoportra vonatkozó foglalkoztatási ráta a férfiaknál 78,6, a nőknél 64,5 százalék — közölte a KSH.

A munkanélküliség átlagos időtartama 18,9 hónap, a munkanélküliek 49,5 százaléka legalább egy éve keres állást, vagyis tartósan munkanélkülinek számít.

NGM: Magyarországon kiemelkedően jó a fiatalok foglalkoztatottsága

Európában Magyarországon kiemelkedően jó a fiatalok foglalkoztatottsági mutatója, míg a körükben mért munkanélküliség alacsony — mondta a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) szakképzésért és felnőttképzésért felelős helyettes államtitkára az M1 aktuális csatornán a KSH legfrissebb közlését kommentálva.

Odrobina László kiemelte: az egyes cégek termelékenységének fokozásával tovább javítható a fiatalok munkaerőpiacon betöltött szerepe. Mindezt a kormány pedig úgy tudja elérni, ha az oktatás, a képzés részéről segíti a cégeket, erre szolgál a duális képzés is. Jelenleg a szakképzésben tanuló diákok mintegy 33 százaléka nagyságrendileg 52-53 ezer diák vesz részt ebben a képzési a formában, a kormány azonban azt tervezi, hogy a duális képzésben tanulók számát 2018-ra 70 ezerre emeli — tette hozzá a helyettes államtitkár.

Odrobina László szerint az 5,1 százalékos munkanélküliségi ráta eléréséhez olyan munkaerőpiaci intézkedésekre volt szükség, mint például a munkahelyvédelmi akcióterv, aminek a keretében több mint 900 ezren kapnak állami támogatást foglalkoztatásukhoz, illetve a közfoglalkoztatás, ami a foglalkoztatás első lépcsője. Továbbá kiemelte: a 2010-es kormányváltás óta 663 ezerrel nőtt a foglalkoztatottak száma, akiknek a jelentős része a versenyszférában helyezkedett el.

Az NGM kifejtette: az ország az 5,1 százalékos munkanélküliségi rátájával az európai uniós országok között az ötödik legjobb mutatóval rendelkezik. A foglalkoztatás nemek szerinti eloszlásánál arra is rámutattak, hogy a 15-64 év közötti férfiak foglalkoztatási aránya az előző év azonos időszakához képest 2,8 százalékponttal, 72,9 százalékra nőtt, a ugyanebben a korcsoportban a női foglalkoztatás újabb csúcsot ért el. A nőknél a foglalkoztatási ráta most először haladta meg a hatvan százalékot és a munkanélküliségi ráta először alacsonyabb öt százaléknál — közölte a tárca.

A kormányzat sikeres foglalkoztatáspolitikájának köszönhetően hónapról hónapra javulnak a magyarországi munkaerőpiaci statisztikák, míg az előrejelzések továbbra is pozitív folyamatokat vetítenek előre — olvasható az NGM közleményében.

Nem tetszünk Laudernek

Nem tudom, hogyan járhatnánk Mr. Ronald Lauder kedvében, hogy ne mondjon olyanokat Magyarországról, mint amilyeneket minap nyilatkozott az Observer című újságnak. Ezen morfondírozik az LMP volt társelnöke, Schiffer András is, aki ekképp fogalmaz közösségi oldalán: *„Soha nem értettem, miért gondolja bárki azt a tengerentúlról, hogy bármiféle értelme van rosszindulatú baromságokat összehordania Magyarországról."* Nézzük, mit is mondott a Zsidó Világkongresszus elnöke arra a riporteri kérdésre: meg tudná-e nevezni azt az országot, amelyik leginkább a gyűlölet bölcsője jelenleg Európában. Lauder elnök úr nemes egyszerűséggel így válaszolt: *„Egész Európában Magyarország a legbántóbb."* Persze részletezte is, miért gondolja így: 1. egyre erősebb a az itteni neonáci párt, a Jobbik, 2. szobrokat állítanak Horthy Miklósnak, 3. a kormány kivette az alaptörvény szövegéből a holokauszt szót. Na, most ehhez képest – ahogyan Schiffer is írja – 1. a Jobbik nem neonáci párt, 2. Horthy-szobrot nem állít senki, 3. az alkotmányból nem vették ki a holokauszt szót, már csak azért sem, mert benne sem volt… A többi stimmel.

Lauder nem először antiszemitázza le Magyarországot. 2013-ban például arról beszélt: veszélyes, antiszemita és romaellenes úton járunk, ugyanis Magyarországon veszélybe került a demokratikus berendezkedés. Igaz, ezt már azután mondta, miután — mint a sukorói nagyvállalkozás érintettje — elveszítette a magyar állam ellen indított pert.

Előtte valószínűleg „normális" ország lehettünk — antiszemitákhoz aligha vitte volna a tőkéjét.

Pilhál György
(Magyar Nemzet)

Pályahiba

Új pályára állítaná a magyar gazdaságot az LMP, ezért a párt akciótervet dolgoz ki.

A bejelentés a héten hangzott el, azzal a magyarázattal kiegészítve, hogy az ellenzéki szervezet szerint a kormány évek óta elhibázott gazdaságpolitikát folytat.

A parlamenti tagságának meghosszabbításáért küzdő párt rosszul időzített, a minden bizonnyal eget rengetőnek szánt közlést ugyanis éppen azon a napon osztotta meg a széles nyilvánossággal, amikor a statisztikai hivatal tudatta: immár csupán 5,1 százalékos a hazai munkanélküliség.

A legfontosabb adatok, történések áttekintésekor pedig az is kiderül, hogy az állam pénzügyei rendben vannak, az adók csökkenek, a feketézés visszaszorulóban, a munkavállalók fizetése pedig – szemben a rezsiköltségekkel — emelkedik.

Nagyon úgy fest: az LMP ezúttal rossz pályára tévedt.

Csak, hogy a bajor belügyminiszter is megértse

A bajorországi Ansbachban robbantotta fel magát egy 27 éves szír származású férfi.

A bajor belügyminiszter a nyilvánvaló merénylet után még vizsgálódni szeretett volna. Felmerült benne, hogy esetleg a hátizsákjában szögekkel felturbózott bombát hordó szír férfi csupán öngyilkos akart lenni, nem akart másoknak ártani…

Az önmagát felrobbantó, az Iszlám Államnak hűségesküt tevő merénylő videóban üzent a németeknek:

„Nem fogtok nyugodtan aludni a házaitokban".

Ami valóban vizsgálatot igényel, az a belügyminiszer alkalmassága.

Csépányi Balázs
(Magyar Idők)

A neoliberalizmus története

(Folytatás az 1. oldalról.)

Thatcher egyik beszédében ezeket mondta: *„A mi feladatunk az egyenlőtlenség dicsőítése; az, hogy lehetőséget nyújtsunk a tehetség és a rátermettség kifejezésére, amely mindannyiunk boldogulását szolgálja. Tehát, ne törődjetek azokkal, akik esetleg lemaradnak a versenyben. Az emberek természetüknél fogva nem egyenlők, de ez jó, mert a születési adottságokkal megáldottak, a legműveltebbek, a legszívósabbak hozzájárulásai végső fokon mindenkinek a hasznára válnak. A társadalomnak nincs megkülönböztetett kötelessége a gyengék iránt, vagy azokkal szemben, akik nem részesültek a megfelelő oktatásban. Ami velük történik, azért egyedül ők maguk a felelősek, soha sem a társadalom."*

Margaret szerint, ha a versenynek „lehetőséget nyújtunk," az a társadalom felemelkedéséhez vezet. Sajnos, az elmúlt húsz év tapasztalata az ellenkezőjét bizonyítja. A Thatcher előtti időszakban, Angliában minden tizedik személy élt a létminimum alatt, minden negyedik személy és minden harmadik gyermek hivatalosan szegény sorsúnak számít. Ez a legrátermettebbek túlélésének az eredménye.

A Thatcher – Major adótörvények hatását egyetlen példával szeretném megvilágítani: Az 1980-as években az adókedvezmények összegének 29 százalékát az adófizetők egy százaléka kapta kézhez. Ez azt jelentette, hogy, aki az átlagos keresetnek a felét valósította meg, 7 százalékkal több adót fizetett, mint az adótörvények módosítása előtt, aki pedig az átlag fizetésnek a tízszeresét kereste meg, az az új törvények alapján 21 százalékkal kevesebb adót fizetett.

A neoliberalizmus központi tétele a versenyképesség. Ennek alapján a közszolgáltatásokat embertelenül leszűkítik, mert azok a szabad piac törvényei alapján versenyképtelenek.

A Tatcher-időszak húsz év utáni legfőbb változásai a privatizációs folyamatokban nyilvánulnak meg. Ez az irányzat Angliában kezdődött, és onnan terjedt el az egész világra. Vizsgáljuk meg a közszolgáltatások eredetét és okait a kapitalista országokban, különösen Európában.

A közszolgáltatások azokon a területeken léteznek, amelyeket a közgazdászok „természetes monopóliumoknak" neveznek. Természetes monopóliumról akkor beszélünk, amikor a lehető legkisebb szolgáltatási egység a leggazdaságosabb módon elégíti ki egy meghatározott piac szükségleteit. Ugyanis, egy vállalatnak megfelelő nagyságúnak kell lennie, ahhoz, hogy a piac nagyságához mérten a leggazdaságosabban lássa el feladatát. A közszolgáltatások továbbá hatalmas előzőleges befektetéseket igényelnek, mint például a vasúti hálózat kiépítése, vagy a villanyáram szolgáltatások rendszere, és ilyen esetekben a versengés semmiképp sem előnyös. Ezeket a feladatokat a legmegfelelőbb módon a közszolgálati monopóliumok formájában valósulhattak meg.

A neoliberálisok ellenben mindent, ami társadalmi tulajdonban van eleve „ráfizetésszerűnek" minősítenek. Mi történik tehát, amikor a természetes monopóliumokat privatizálják? Az új magántulajdonosok természetesen monopólium jellegű árakat szabnak meg a fogyasztók számára, a maguk számára, pedig meglehetős nyereséget biztosítanak. A klasszikus gazdaságtanban ezt a „piac szerkezeti összeomlásának" (structural market failure) nevezik, mert az árak magasabbak a kellettnél, a szolgáltatások minősége pedig nem szükségszerűen jobb, mint előtte volt.

A piac szerkezeti összeomlásának megelőzése érdekében az 1980-as évekig Európa kapitalista országai a postaszolgálatot, a villanyt, a gázt, a vasutakat és a földalatti járatokat, a repülőtereket, a városi vízellátást, és a köztisztaságot, állami tulajdont képező monopóliumokként üzemeltették.

Szakszervezetek letörése

Margaret Thatcher azonban elhatározta, hogy mindezt megváltoztatja. Ráadásul, a privatizáció alkalmat adott arra is, hogy a szakszervezetek erejét megtörje. Tudvalevő, hogy a szakszervezetek éppen a közszolgálatokban voltak a legerősebbek, és így a közszolgálatok lerombolásával egyidejűleg sikerült a szakszervezeteket is legyöngítenie. A fentiek következtében, Angliában 1979. és 1994. között a közszolgálatokban foglalkoztatottak száma 7 millióról 5 millióra csökkent, vagyis 29 százalékkal.

A neoliberálisok számára, a munkaviszonyban levők számának csökkentése jobb, előnyösebb, mert az növeli a részvények értékét. Ami a privatizáció következményeit illeti, azok előre láthatók voltak és előre is látták őket.

A magántulajdonba került vállalkozások vezetői, nagyjából ugyanazok a személyek, akik ezeket az állásokat előzőleg is betöltötték, legelőször is megkétszerezték, vagy háromszorosára emelték a saját fizetésüket. A kormány az adófizetők pénzéből fizette ki az árúba bocsátott vállalkozások adósságait és megnövelte azoknak az alaptőkéjét, mielőtt azokat eladásra bocsátotta volna.

A közpénzek lerablása

Az eredmények alapján nyilvánvaló, hogy a privatizálásnak nem gazdasági indokai voltak, és nem is a szolgálatok minőségének a feljavítása érdekében történt. A privatizálásnak a tényleges célja a magánkézre juttatás volt. Holott ezek a közszolgálati intézmények, ha állami kézen maradnak, alkalmasak lehettek volna a növekvő társadalmi különbségek enyhítésére.

Angliában és másutt is, a magántulajdonba került vállalkozások részvényeinek óriási hányada a pénzügyi intézmények, és a nagyvállalkozók tulajdonát képezi.

A privatizálás lényege azonos az egész világon. Angliában a privatizálás eszmei megalkotója az Adam Smith intézet nevéhez fűződik. A USAID és a világbank is az Adam Smith intézet szakértőit alkalmazta, a privatizáció megvalósítására a déli féltekén. 1991-ben a Világbank már 114 kölcsönt folyósított a folyamat felgyorsítására, és azóta a Global Development Finance száz meg száz olyan privatizálásról számol be, azokban az országokban, amelyek a világbank kölcsönfelevői közé tartoznak.

A társadalom kifosztása

Azt ajánlom, hogy ezen a ponton túl ne beszéljük többé privatizálásról, inkább használjunk olyan szavakat, amelyek ténylegesen kifejezik az igazságot. Ezrek munkájának évtizeideken át megteremtett gyümölcse egy kisszámú befektető réteg kezére kerül. Ez a jelenlegi nemzedék és minden megelőző nemzedék legarcátlanabb kifosztása.

A neoliberalizmus egy másik belső jellegzetessége, a tőkének a munkával szembeni előnybe helyezése, ami azt jelenti, hogy a megvalósított jövedelem lentről felfelé vándorol, és folyamatosan, a társadalom leggazdagabb rétegeinek kezébe összpontosul. A jövedelmi skála felső 20 százalékához tartozók számára a neoliberalizmus előnyt jelenthet.

Amerikában

A neoliberalizmussal kapcsolatosan nem szabad megfeledkeznünk **Ronald Reagan**ról.

Kevin Phillips, egy republikánus közgazdász, aki Nixon elnök tanácsadója volt, 1990-ben könyvében összefoglalta a Reagan-korszak neoliberális politikájának következményeit. A könyv címe: „A gazdagok és szegények politikája" („The Politics of Rich and Poor"). A könyv az 1977. és 1988. közötti gazdaságpolitika következményeit elemzi. Ennek a politikának a kidolgozásához nagymértékben hozzájárult a konzervatív *Heritage Foundation*, a Reagan administráció egyik agytrösztje, melynek a mai napig is nagy hatása van az amerikai politikára. Az 1980-as évektől számított évtizedben, az amerikai családok felső 10 százalékának az átlagos jövedelme 16 százalékkal növekedett, a felső 5 százalék átlagos jövedelme, pedig 23 százalékkal, és a nagyon szerencsések közé tartozó felső egy százalék köszönetet mondhat Reagannak, jövedelmük 50 százalékos növekedéséért.

Ami a szegényebb amerikai családokat illeti, a többi 80 százalékhoz tartozók mindannyian veszítettek valamit, éspedig oly módon, hogy minél alacsonyabb volt az átlagos keresetük, annál többet veszítettek. A legalsó 10 százalékot képezők csoportja a mélypontra jutott, Phillips számításai alapján, különben is alacsony jövedelmüknek 15 százalékával lettek szegényebbek.

1977-ben Amerika lakossága felső egy százalékának az átlagos jövedelme 65-ször magasabb volt, mint az alsó 10 százalékának. Egy évtized múlva, a felső egy százalék jövedelme 115-ször meghaladta a lakosság alsó tíz százalékának a jövedelmét.

Az egész világra kihatóan...

A neoliberalizmus elterjesztése következményeként a gazdagok és szegények közötti különbség az elmúlt húsz évben mindenütt a világon megnövekedett. Az Egyesült nemezetek kereskedelmi és fejlesztésügyi bizottsága, az UNCTAD 1997. évi jelentése 2600 külön tanulmányban bizonyítja a jvedelem közötti különbségeket, az elszegényedést, és a középosztály fokozatos eltűnését. Az UNCTAD munkacsoportja a fenti irányzatokat dokumentálja egy tucat különböző társadalomban, beleértve Oroszországot, és Kínát is. Az emberek közötti anyagi különbségek közötti szakadék folyamatos növekedésében semmi rejtély nincs. A neoliberalizmus célkitűzései a gazdagok elkölthető jövedelmének növelésére irányulnak. Ezt adókedvezményekkel, és a munkabérek leszorításával érik el. Ennek elmélete, illetve közvetlen megindokolása azon a feltevésen alapszik, hogy a gazdagok magasabb jövedelme további és fokozott és észszerűbb befektetéseket eredményez, amely azután több munkalehetőséget és általános jólétet teremt mindenki számára.

A valóságban, amint az előrelátható volt, a pénznek felfelé vándorlása, a tőzsde mesterséges felduzzasztásához vezet, és hatalmas fedezet nélküli nyereséget mutat ki, és ezzel a pénzügyi válságok sorozatát idézi elő.

Ha a jövedelmet a kereseti skála alsó 80 százaléka osztaná meg, az a fogyasztás megnövekedését idézné elő, ami viszont a munkalehetőségek növekedését biztosítaná.

A neoliberalizmus lényege

Az Angliában, valamint az Amerikai Egyesült Államokban meghonosított neoliberalizmus jellegzetességeinek bemutatására Thatcher és Reagan politikai intézkedéseit vettük alapul. Nemzetközi szinten a neoliberálisok három pontra összpontosították erőfeszítéseiket:

- a javak és szolgáltatások terén való szabad kereskedelem
- a tőke szabad forgalma
- a nemzetközi beruházások korlátlan szabadsága

Az elmúlt 35 évben a *Nemzetközi Valutaalap* roppantul megerősödött. Az államadóssági válság és a törlesztési engedményekhez kötődő feltételek következményeiként, a pénzügyi segédletek mellett, illetve azok ellenében az egyes országok teljes gazdaságpolitikáját a valuta alap diktálja. Ez a gazdaságpolitika természetesen csak neoliberális lehet. Hosszú és fárasztó tárgyalásokat követően 1995. januárjában megalakult a *Világkereskedelmi Szervezet* (World Trade Organization), és azokat a tagállamok országgyűlései sebtében jóváhagyták, anélkül, hogy a képviselők pontosan tudták volna, hogy mit is hagynak jóvá.

Ez a neoliberalizmus lényege, amely arra épül, hogy a gazdaság diktálja a feltételeket a társadalom számára, és nem fordítva. A demokrácia tehertételként jelentkezik. A neoliberalizmus a győztesekre, nem pedig a választópolgárok akaratára épít, amely magába foglalja a társadalom győzteseit és a veszteseit is.

Befejezésül, felhívom mindenki figyelmét, hogy a neoliberálisoknak a vesztesekről alkotott felfogását vegyék igen komolyan. A neoliberálisok szerint a veszteseknek a társadalom semmivel sem tartozik. A rendszer bárkit, bármikor cserbenhagyhat. Ha valaki megbetegszik, ha megöregszik, ha állapotos, a gazdasági rendszerben nincs többé szükség rá. A részvények értéke a végső meghatározó.

A neoliberalizmus alapjaiban megváltoztatta a politika mibenlétét.

★

Nem szeretném ilyen nyomasztó hangulatban befejezni előadásomat. Nagyon sok minden történik annak érdekében, hogy ezeket a létünket veszélyeztető folyamatokat ellensúlyozzuk, és nagyon sok lehetőség van a cselekedetre. Bizakodom, hogy a jelenlegi értekezlet megfogalmazza a teendőinket, többek között azt, hogy a neoliberalizmussal szemben egy általános szellemi ellenállást kell tanúsítani. Elérkezett az ideje, hogy mi határozzuk meg a napirendi pontokat, remélem azt is, hogy a támogatók belátják, hogy nem csak felméréseket kell támogatni, hanem eszméket is. Magunknak kell megtalálni a megfelelő megoldásokat, beleértve egy nemzetközi adórendszer megvalósítását, amely a pénzügyi intézmények megfelelő megadóztatására irányul, valamint a nagyvállalatok adásvételeinek arányos és igazságos megadóztatását írja elő.

A nemzetközi adó bevétele alkalmas lenne az északi és a déli félteke országai közötti különbségek kiegyenlítésére, illetve arra, hogy enyhítse azoknak a helyzetét, akiket az utóbbi évtizedek neoliberális politikája következtében kifosztottak.

Engedjék meg, hogy mégegyszer megismételjem: a neoliberális rendszer nem az emberi lét természetes velejárója, nem is természetfeletti hatalom, annak alapfeltevéseit felül lehet vizsgálni, és azt meg lehet változtatni. A hatalmat vissza kell helyezni a közösségekbe és a demokratikus államrendszerekbe. Minden területen meg kell valósítani a törvény tiszteletben tartását, és meg kell valósítani az anyagi javak nemzetközi szintű igazságos elosztását. Az üzletnek és a piacnak megvan a maga helye, tehát nem uralhatja az emberi lét minden megnyilvánulását.

A további jó hírek közé tartozik az, hogy napjainkban a világon annyi pénz van, hogy annak egy nagyon kis része elegendő lenne, hogy minden embernek tisztességes életmódot, egyetemes egészségi biztosítást és megfelelő oktatást biztosítson a földön. E mellett, megvalósítható a környezet megtisztítása és megakadályozható annak további rombolása. Van lehetőség az északi és a déli félteke életszínvonalának kiegyenlítésére. A fenti cél megvalósítására, az Egyesült Nemzetek megfelelő bizottságának (UNDP) előrelátása szerint mindössze 40 milliárd dollár elegendő lenne.

És legvégül, arra kérek mindenkit, hogy lássa be: a neoliberalizmus lehet, hogy étvágyában kielégíthetetlen, de nem sebezhetetlen. Egy nemzetközi szövetség a közelmúltban arra kényszeríttette őket, hogy mondjanak le, legalább is ideiglenesen arról, hogy minden befektetést a neoliberalizmus szabályai szerint valósítsanak meg. Ellenfeleik meglepetésszerű győzelme felbőszítette a neoliberális tábort, ami azt bizonyítja, hogy a szervezett ellenállás sikeres lehet. Továbbá, a számok a mi oldalunkon vannak, mert a neoliberalizmusnak sokkal több vesztese van, mint győztese. Nekünk ötleteink vannak, míg a neoliberalizmus már kijátszotta minden kártyáját, és a meglevő ötleteik is elvesztik hitelességüket az ismétlődő válságok miatt. Amit még meg kell valósítanunk, az a szervezés és a kommunikáció, amely ma már megvalósítható. A veszély nemzetközi jellegű, tehát a védekezési is nemzetközi alapokra kell helyezni. A szolidaritás többé nem jelentheti csupán az egymásnak nyújtott segítséget, fel kell fedezni kényszerhelyzetünk azonosságát, hogy számbeli fölényünknek, és mondanivalónk indokoltságának hitelt adjunk. Meggyőződésem, hogy a jelenlegi értekezlet nagymértékben hozzájárul ezeknek a célkitűzéseknek a megvalósításához.

★★★

(Susan George Bangkok, Sympatico – fordította: Kaslik Péter)

Újraolvasó

Szent István 1038 —1988

Nem lehet Európa tragédiáját különválasztani Magyarország tragédiájától

1988

Kilencszázötven évvel ezelőtt halt meg Szent István király, a keresztény magyar állam megalapítója. A *keresztény* szónak itt vallási tartalmán kívül politikai világnézetként is szerepe van: abban az időben a kereszténység államalapító tényező volt. A keresztény filozófia tudomásul vette, hogy földünkön különböző népek élnek, de azok mind az egy Isten gyermekei, és hitük révén egyetlen közösség, az emberiség tagjai. A középkor embere — és itt természetesen Európáról szólhatunk csak — akár gazdag főúr, akár egyszerű jobbágy volt, egy immár évezredes múltra visszatekintő, az élet minden területére kiható szervezetnek, az Egyháznak volt tagja a Civitas Dei (Isten társadalma) nemzetköziségében, szemben a Római Birodalom állami és társadalmi osztályozásával. Mert, mint tudjuk, a Római Birodalomnak nemcsak a polgárai, de tartományai is első- másodharmad-, stb. rendű osztályozást kaptak. (Civitas optimo jure = az ősi rómaiak teljes jogú társadalma, Civitas sine suffragio = Rómához csatlakozott nem teljes jogúak társadalma, Civitas foederatae = a szerződéssel csatlakozott államok.)

Amikor a magyar nép intézményesen is a keresztény hit védelme, vagy ha úgy tetszik, önkénye alá került, a latinos keresztény Egyház már ezeréves volt. Nem filozófiai irodákban alkották meg gazdag emberek alkalmazásában ennek a hitnek a tételeit, hanem a változásra törekvő szellem szikráiból kapott lángra mindenütt, ahol az emberi hatalmaskodás lelki gyújtóanyagot gyűjtött rakásra. (Jó lenne erre ráfigyelniök a mai világ kereszténye inek.)

Átélte az Egyház a törvényenkívüliség hosszú korszakait valóságosan is a föld alatt, lett államvallássá a hanyatló Római Birodalomban, partnerré szegődött a Frank Birodalom császári uralmához, de terjesztette fegyverrel is a hitet, aminek eredménye lett a bizánci egyház létrejötte – persze csak közvetve – de végérvényesen kárt okozva.

Amikor a Kárpátok övezte terület népei keresztény királyt kaptak, az Egyház már átment a clunyi szellem tisztító hatásán, és megteremtett az akkor ismert világ számára (a mai világnak is példát mutatva) egy olyan államközösséget, amiben minden államnak egyenlő értéke volt. Az államhatalom hordozója a keresztény fejedelem, aki Istentől kapja a hatalmát, aki egységes hitelvek alapján szabályozza a világi életet. Szent Ágoston eszméi alapján kialakult az ideális királyi személy és királysági uralmi rend, amitől várható volt az országok és népek közötti békés rend kialakulása. Tudjuk, hogy nem működött tökéletesen a gyakorlatban, de az nem az eszme hibája, csak az ember gyarlósága. De a huszadik század emberének, most a század végéről visszatekintve, legalább van módja összehasonlítást tenni, mennyivel vadabb, gyilkosabb, álnokabb a ma államainak uralkodója. Lehet, hogy nem illik ebbe a modern felfogásba az Isten kegyelméből nyert hatalom, de amióta időszerűtlenné vált, az új próféták új hitelvei alapján a hatalom kérdéseit a nyers erőszak dönti el.

Amikor Szent Istvánt megkoronázták, a koronázás azt jelképezte, hogy ő és népe és állama nincs alávetve más hatalmaknak. Akkor megvolt a valóságos állami függetlenség és a valóságos nemzetközi fórum, azoknak transzcendens törvényessége, ami elképzelte az égi világot, amelyhez méltóvá lenni, az országokat hasonlóvá tenni a királyok kötelme volt. Ma az Egyház nemzetközi fórum szerepét az ENSZ töltené be, a dogmák és morális tanok helyett államszerződések, békediktátumok, törvények, tilalmak szabályozzák a világ folyását az erősebb hatalom akarata szerint.

Ma már nem látjuk a független államok sorát, és különösen a kis népek szenvednek, pusztulnak a huszadik század farkastörvényeinek hálójában. Nem nehéz kimutatni, hogy a mai ember világnézete messze felülmúlja középkori elődje világnézetét, hogy azóta új tudományok sora áll rendelkezésünkre a társadalom mechanizmusának megértéséhez, de mit ér mindez, ha ezek nem a nagyobb emberi, nemzeti szabadság, biztonság és jog létrejöttét szolgálják, hanem éppen ellenkezőleg, ezeknek a vágyott értékeknek a megnyirbálását, megtaposását tapasztaljuk.

„Magyarország igen nagy királyság … Ebben a királyságban 16 város van, fővárosa a Duna melletti Buda, a király székhelye. Ennek a királyságnak a földjén minden megterem és olcsó. Az emberek mind nagy szakállt hordanak, és gyakran zarándokolnak el Rómába, többen mint a világ bármelyik más országából, és odamenve sok lovat adnak el a velenceieknek, bolognaiaknak és toscanaiaknak. Országuk sokszor nagy háborúban áll a szaracénokkal (törökökkel) … Jó lovaik vannak, kevéssé és könnyen vannak felfegyverezve, és önként semmiképpen nem szállnak le lovukról, hogy gyalog harcoljanak. Jelenlegi királyuk Magyarország, Csehország, Horvátország és Dalmácia királya, osztrák herceg és morva őrgróf, és Bécs városában tartózkodik …”

Nem nehéz ráismernünk a XV. század derekán megjelent történelmi munkából (a francia Gilles Le Bouvier, *Az országok leírásának könyve*) V. László idejének Magyarországára.

Szent István keresztény birodalma és az ugyancsak latin-keresztény Lengyelország voltak Európa zárókövei, ezek védelmében gyarapodott a majdan diadalmas, univerzális emberi civilizáció bölcsője, Nyugat-Európa. Mátyás király idejében már sűrűsödtek az oszmán veszedelem felhői. Utolsó nagy nemzeti királyunk, Mátyás tisztán látta, hogy a kontinensnyi oszmán birodalom erőivel szemben Magyarország ereje kevés lesz.

Ekkor vizsgázott először európaiságból a kontinens nyugati fele, az ún. Római-Német Császárság és a százéves háborúban vergődő Francia-ország. Csúfosan levizsgáztak keresztény és európai szolidaritásból. Mátyás nyugati hódítással igyekezett erősíteni Magyarországot, hogy ellenállhasson a török nyomásnak. Először tért el a Szent István által meghagyott elvtől, amely szerint fegyveres hódítással nem ajánlatos nagyobbítani az országot. Ekkor özönlöttek be nagy számmal a balkáni népek, oláhok, szerbek Magyarországra.

A keresztény nemzetköziség kezdeti, Szent István korabeli szép elgondolását nem sikerült érvényesíteni. Az iszlám fanatizmusnak és a török harciasságnak a frigyéből terjeszkedő, romboló veszedelem nőtt, és mi, magyarok annak felvonulási útjában álltunk. Még vagy száz évig Szent István birodalma írja az európai történelmet, de a XVI. század közepére ereje összeroppan. Európa politikai telekkönyvezésében még közel négy évszázadig tiszteletben tartják az ország politikai határait: 1920-ban szétdarabolják. Rá 25 évre összeroppan Európa is.

Nem lehet Európa tragédiáját különválasztani Magyarország tragédiájától. Akkor, amikor Szent István birodalma összeroppant az oszmán túlerőtől, tört meg Európa keletre irányuló kultúrharca. A latin-kereszténység keleti határán, mai fogalommal kifejezve vasfüggöny húzódott végig, amely mögött a pravoszláv orthodoxia primitív despota-uralmakat termelt ki magából, ami a Balkánon még iszlám fanatizmussal is megfertőződött.

Ez az orthodox-szláv tömb vált nagy tömegeivel és területeivel szövetségesévé annak az Európa-ellenes törekvésnek, amely először 1789-ben lépett a történelem színpadára Párizs véres utcáin. Így nemcsak területszerző hódítás, de kultúrharc is az, ami behorpasztotta, majd kettévágta Európát.

Ne tévesszen meg senkit, hogy a pravoszláv tömb ma az ateizmus vörös zászlóit lengeti, mert éppen ebben áll a mérhetetlen különbség a két kereszténység között. A törzsi rítus szintjén megrekedt orthodoxia mindig is tenyésztelepe volt a mindenkit gyűlölő vad nacionalizmusnak, ami ott végülis alap és tartalom, amíg vallás és párt csak dekórumok, igazoló bizonyítvány, eszme a hódításra, szerzésre, gyilkolásra.

De miért is időszerű erről beszélni ma, Szent István halálának 950. évfordulóján? Van-e Szent István alkotásában olyan elem, ami ma is hasznosan idézhető? Jó volna kihangsúlyozni, hogy amikor megalakult a keresztény magyar állam, annak intézményei nem egy ember rögtönzése, zsenialitása által jöttek létre. Nem kisebbíti a nagy király érdemeit, ha megállapítjuk, hogy a magyar állam eszmei építő elemei között fontos szerepe volt a Pannóniában még elevenen élő római-birodalmi államszervezés, közösségirányítás, társadalomszervezés intézményeinek. Ehhez járult, mint alaphoz (sajnos nálunk nagyon elhanyagolt alaphoz) a honfoglaló magyarság katonai szervezete, de csak mint végrehajtó erő olyan valaki kezében, aki tudatosan országot épít. (Itt még Géza fejedelemnél tartunk.)

Itt lépett be szerencsés időpontban a magyar birodalomalkotás harmadik eleme, a kereszténység, amely éppen abban az időben kifejezője volt az egész emberiség szolidaritásának országok, népek, nemzetek fölötti szinten. Államalapító magyar királyaink csakis ennek a szellemiségnek a hatása alatt tudtak országot létesíteni azon a földön, amelyen akkor oly sok különböző fajú, nyelvű nép élt.

Csak egy későbbi, nacionalista szemléletű történetírás kápráztat olyan honfoglalást, mintha üres területre költöztek volna be őseink. Nekünk azok is őseink, akiket a honfoglalók ott találtak, és talán ők voltak többen. Ezeknek az ősöknek a kizárása eredményezte a szomszédaink (akik később telepedtek oda) által oly szívesen használt kifejezéseket, mint: betolakodott magyarok, ázsiai barbárok, stb. Ha helyi példa segítségre lesz: napjainkban folyik le egy vegyes kultúrájú nép kialakulása Ausztráliában, amely végülis majd csak angolnyelvűsége alapján lesz egy népnek tekinthető.

A feltett kérdésre válaszolva mindenekelőtt bele kell tekintenünk abba a területbe, amit Szent István is egy országnak szánt megszervezni. Lehet, hogy a mai kép hasonló az akkorihoz, már ami a tarka népességet illeti. De a mai különbséget az adja, hogy a tarka népesség elhatárolhatatlan egybefonódását országhatárok szelik át, amik nemcsak a nyelvi különállást fejezik ki, de kierőszakolják a politikai, érzelmi és gazdasági eltávolodást, Kárpátokon kívüli egységekbe csatlakozást. Ha ennek csak etnikai indokolású alapja lett volna, a magyar nép bizonyára belenyugszik többé-kevésbé, feltéve, hogy nem járult volna vele együtt a politikai, érzelmi, gazdasági eltávolodás. De amibe végképp nem lehet belenyugodni, az hogy a nemzetiségi egyesülés egyúttal imperialista hódítás, színmagyar területek elrablása, őslakos magyar milliók üldözése, a magyar nyelv, kultúra, öntudat pusztítása.

A Kárpát-medence a huszadik századra az üldözések földje lett, mert idegen erők, Kárpátokon kívüli akaratok érvényesülnek benne. A Kárpát-medencén belül, századunknak immár közel nyolc évtizedén át folyik a magyar nép üldözése. A magyarok sanyargatása permanens állapot lett.

A magyar szellemi elit legjobbjait állandóan foglalkoztatja a kérdés: mit tehetünk ennek a pusztulásba vezető állapotnak a megállítására? Ehhez sajnos még a kiindulási alap is hiányzik: nem vagyunk ura saját sorsunknak még azon a területen sem, amit a Kárpát-medencén belül Magyarországnak neveznek. Minden védekező mozdulatunk, minden öncélú szándékunk a nacionalizmus, reakciósság, fasizmus vádját váltja ki elsősorban azokból, akik ellenünk épp ezekkel vétkeznek. Az állandósult szellemi és politikai üldözésben újabban fizikai népüldözés is fellángol, és szívszorítóan fájdalmas érezni annak a világnak a cinkos közömbösségét, amely ezt a helyzetet létrehozta.

A magyar nép nem a küzdelemfeladás népe, ezt bebizonyította 1956-ban is. Az e téren tapasztalható mai hullámvölgy (amelyben a mai értelmiségi fiatalság el akarja hagyni az országot) remélhetően csak átmeneti és rövid lefolyású lesz. Szerencsére a jobbak, az ellenzékiek, az aggódók és töprengők otthon maradnak, és egyre-másra olvashatjuk olyan írásaikat, amelyek a jövő lehetőségeit kutatják.

A mi korunknak még az a feladata, hogy őrizze a lángot, mert – Kodály Zoltán szavaival – *A tűznek nem szabad kialudni!* Így, egyebek között őrizni kell Szent István eszmei hagyományát is: ezen a földön úgy kell létesíteni közös hazát a sokféle népnek – amin belül mindenki gyakorolhatja sajátos kultúráját, nyelvét, közjogi különállását –, hogy az ne korlátokat állítson, hanem része legyen egy nagyobb, együtt élő egésznek.

Nekünk ennek a szent-istváni örökségnek az ápolása a feladatunk, hogy megőrizzük ennek a gondolatnak a lángját arra a bizonyosan elkövetkező időre, amikor elmállanak a politikai határok, a gyűlölet kínai falai.

De, szomszédainknak is meg kell érteniök, hogy nekünk is vannak természetes őslakos és betelepedett jogaink és történelmi, kulturális és tudományos érdemeken szerzett jogaink azon a földön, amin Szent István békét, türelmet, haladást, beteljesedést álmodott 950 évvel ezelőtt, amikor behunyta messzetekintő szemeit.

Csapó Endre

(Magyar Élet 1988. augusztus 18.)

MAGYAR CÍMTÁR

NSW-I MAGYAR SZÖVETSÉG, SZERVEZETEK, EGYESÜLETEK, EGYHÁZI KÖZÖSSÉGEK, ISKOLÁK

NSW-i Magyar Szövetség, Elnök Klebecskó Árpád, Tel: 0421 342 269. E-mail: arpadk120@gmail.com Titkárság 0404 118 902. Email: hcnsw@outlook.com —— Délvidéki Magyar Szövetség, 31 Glendenning Rd. Glendenning, NSW 2761, Tel.: 9675-2103. Email zolideak@me.com —— Magyar Ház, 1—5 Breust Pl. Punchbowl 2196, T.: 9759 6974, Email balazs@tpg.com.au —— Szent Erzsébet Otthon, 1 Symonds Rd. Dean Park 2761, Tel.: 8818-8501, Email: judith.gonyesehacf.com.au —— Hungarian (Magyar) Social Club, 706—708 Smithfield Road, Edensor Park NSW 2177. Tel.: 0414 672 155 Emaill: Hungariansc@gmail.com — Magyar Rádió Mozaik Sydney, Ilosvay Gusztáv 0412 264 890 Email: parbaj61@gmail.com

Társadalmi és karitatív szervezetek:

Szent Erzsébet Karitász Társaság. 120 Parramatta Rd. Ashfield 2131, Tel.: 9799 5469. Mobil: 0401 579 806 Email: seanst1@optusnet.com.au —— Ausztráliai Magyar Kisebbségi Alap, Bánki Éva 118 Boronia Rd. Greenacre NSW 2190, Tel.:9793 2789. Mobil: 0425 373 710 Email: vebanki@tpg.com.au

Bajtársi szervezetek

Független Magyar Szabadságharcos Szövetség Ausztrália, v. Bene Ferenc elnök. FMSZSZ P. O. Box 10. Helensburg, 2508. Tel.: 4294-1919. Email: ferenc1956@dodo.com.au Magyar Harcosok Bajtársi Közössége (MHBK) Főcsopor vezető vn Tassányi József. Mobil: 0421 039 925. Email: v.jzsef@lycos.com

Magyar egyházközösségek és lelkészek:

Ft. Lédeczi Dénes, katolikus lelkipásztor, 51-59 Allawah Street, Blacktown, NSW 2148; Telefon: (02)9622-1125, Mobil: 0418135020; email: ledeczidenes@gmail.com . — Magyar Református Egyház, Nt. Péterffy Kund, Tel.: 4751-7860, Mob.: 0416 370 100, Email: mresydney@yahoo.com.au Cím: 114 Hamrun CCT., Rooty Hill 2766.

Magyar Iskolák és Ifjúsági Szervezetek

Flemingtoni Magyar Iskola, Exeter Rd. Homebush West, NSW 2140, Kóry Kati. 0413 194 884 Email katalinm2009@hotmail.com —— Bankstowni Állami Magyar Középiskola, Mona Street, Bankstown, NSW 2200, Sólyom Judit, Tel.: 9314-0247. — Magyar Cserkész Otthon, Melville Reserve, Hampstead Rd. Homebush West, Tel.: 9764 1687. — – Maci Klub Magyar Játszó-csoport, Cserkészotthon, Melville Reserve, 52 Hampstead Rd. Homebush West, NSW 2140. Péterffy Réka Tel: 4751-7860, Mobil: 0407 412 622.

SZAKMAI CÍMTÁR

Külképviselet

Magyar Nagykövetség. Cím:
17 Beale Crescent, Deakin, ACT 2600.
Email:
consulate.cbr@mfa.gov.hu
Internet:
www.mfa.gov.hu/kulkepviselet/AU/HU
Telefon:
02) 6282 3226 és (02) 6282 2555
Fax: (02) 6285 3012
Ügyfélfogadás: hétfő, szerda, 09.30 – 15.30, előzetes bejelenkezés alapján.
Telefonos ügyfélszolgálat:
hétfőtől péntekig 09.30 – 12.00

Cukrászat:

Sweet Kiss Cake Shop,
343-345 Clovelly Rd. Clovelly 2031,
T.: 9664-2654

Wellington Cake Shop,
157 Bondi Rd. Bondi 2026
(Opp. Wellington St.)Tel.: 9389-4555.

Étterem

Corner 75 magyar étterem
75 Frenchmans Rd. Randwick
NSW 2031 Tel: 9399 5712

Ügyvéd:

A. B. Török & Company,
Level 1. 9 Burwood Rd. Burwood 2134. Tel.: 0419428933,
Fax: 63550243.

Magyar italok

Goulburn Wine & Spirits
9 Brisbane St. Darlinghurst 2010
Tel 9264-8459, fax 9264-8941.

Tévé antenna szerelő
DUNA tévé és egyéb digitális antennák, csatornák beállítása.
Telefon: **Géza** 0412-358-460

Orvos:

Orthopéd Sebész
Dr Szomor Zoltán, Térd, csipő és egyéb mozgásszervi betegségek sebészi kezelése Tel: [02] 9598 6777
Level 2, Kirk Place 15. Kensington St. Kogarah 2217. www.stgeorgehipandkneeclinic.com.au

Fogorvos:

Dr. Oliver Szakáll, 14 Hillend Rd. Doonside, 2767. Tel.: 9622-4177.

Szállító, Költöztető:

OSS (World Wide Movers Pty. Ltd.)
36—38 Bearing Rd. Seven Hills, 2147
T:(02) 8825 9300, Fax: (02) 8825 9333.

Tolmács, Fordító:
Bárány Márta,
Tel: 9211 3664, Fax: 9280 0340

Állami tolmács és fordító
Szabó Éva Van Steenwyk
Tel.: 02-9427-1160
Mobile: 0418-420-236

Melbourne-i Konzuli Iroda elérhetőségei:
Cím: 123 St. Georges Rd., Nth. Fitzroy, VIC 3068
(Bocskai Központ)
E-mail: consulate.mel@mfa.gov.hu
Honlap:
www.mfa.gov.hu/kulkepviselet/melbourne/hu
Bejelentkezés előzetes időpontfoglalás alapján munkanapokon 13:00-16:00 óra között az alábbi telefonszámon:
(03) 9486-3397

HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK -

Thomas de Maiziere német belügyminiszter azt tervezi, hogy a müncheni tragédia után felülvizsgálja a fegyverhez jutás és fegyvertartás törvényeit, és javít rajtuk szükség esetén — adta hírül a Bild am Sonntag című német lap.

A belügyminiszter a újságnak nyilatkozva megjegyezte, hogy a német fegyvertörvények már eddig is nagyon szigorúak voltak, és megfelelőnek tartja őket, éppen ezért rendkívül fontos kideríteni, hogy miként jutott mégis a 18 éves müncheni lövöldöző a pisztolyhoz, amellyel kilenc embert halálra sebzett, 27-et megsebesített, majd magával is végzett.

Miután kiderült, hogyan tett szert a fegyverre, *„nagyon alaposan ki kell értékelnünk, hogy szükségesek-e további törvényi változtatások a fegyvereket illetően”* — mondta a német belügyminiszter, hozzátéve, hogy egész Európa mérlegel új fegyverszabályozási irányelveket.

Sigmar Gabriel német alkancellár szintén nyilatkozott a hét végén a sajtónak a fegyvertartásról.

„Továbbra is meg kell tennünk minden tőlünk telhetőt, hogy korlátozzuk és szigorúan ellenőrizzük a hozzájutást halálos fegyverekhez” — mondta a több újságot tömörítő Funke médiacsoportnak megjegyezve, hogy miként juthatott a lövöldöző fegyverhez, miközben súlyos pszichológiai problémák jelei mutatkoztak rajta.

* * *

Az euró készpénz formájának bevezetése után több mint 14 évvel csaknem 13 milliárd német márkát még nem váltottak át egy most ismertetett kimutatás szerint.

A német központi bank (Bundesbank) adatai alapján június végén 12,76 milliárd márka „hiányzott”, ami 6,53 milliárd euró értéket jelent, magyar forintra átszámítva pedig az értéke nagyjából kétbillió-ötvenkétmilliárd. A még nem beváltott márka állománya 167,3 millió bankjegyet és 23,5 milliárd darab érmét tesz ki.

Az euró az 1999. január 1-jei bevezetésével több mint 300 millió uniós állampolgár közös fizetőeszköze lett. Az első három évben számlapénzként használták, például elektronikus fizetés során. Készpénzként 2002. január 1-jén vezették be, ekkor váltotta fel — rögzített átváltási árfolyamon — az euróövezet tagjainak nemzeti bankjegyeit és érméit. Az euróövezetbe jelenleg az EU 28 tagállama közül 19 tartozik, és hivatalos megállapodás alapján euróval fizetnek az EU területén fekvő mikroállamokban — Andorra, Monaco, San Marino, Vatikán — is. Az eurót hivatalos megállapodás nélkül átvette Montenegró és Koszovó.

A Bundesbank szerint a régi pénz nagy részét valószínűleg a márkához ragaszkodó németek őrizgetik nosztalgiából vagy gyűjtőknél van, a bankjegyek és érmék egy része pedig elveszett vagy megsemmisült. Az állomány lassan csökken – 2010 végén még 13,45 milliárd márkát tett ki és évente átlagosan 100 milliót váltanak át —, de a Bundesbanknál korlátlan ideig euróra lehet váltani a régi pénzt. Ezzel szemben például Spanyolországban csak 2020 végéig lehet beváltani a pesetát, a francia frank és az olasz líra átváltására kijelölt határidő pedig már lejárt.

* * *

Norbert Hofer, a Hofburg (osztrák elnöki palota) szabadságpárti várományosa azonnali stoppot követel osztrák állampolgárok török állampolgárságának eltűrésére. Több tízezer török származású osztrák veszi fel a török állampolgárságot, miközben az osztrák törvények szerint nem lehetnének kettős, így ausztrotörök állampolgárok. Mindez azután került előtérbe, hogy Bécs utcáin rokonszenvtüntetéseket tartottak **Erdogan** török elnök mellett. Az osztrák hatóságok nem értesülnek arról, ha egy osztrák állampolgár felveszi a török állampolgárságot, írja a vezető osztrák lap.

Az osztrák közszolgálati adónak **Sebastian Kurz** osztrák külügyminiszter kijelentette: „Törvényeink egyértelműek. Aki török állampolgárságot felvesz, elveszíti az osztrákot. Elfogadhatatlan, hogy külföldről szólítsanak fel tüntetésekre. Nem fogadjuk el, hogy a konfliktusokat hazánkba kívülről exportálják. Aki a török belpolitikában aktivistaként akar beavat-kozni,szabadonelhagyhatja Ausztriát”.

* * *

Nagy öröm, hogy **Balog Zoltán** révén Németország és Magyarország közösen emlékezik meg Bayreuthban **Liszt Ferenc** halálának 130. évfordulójáról, hiszen a zeneszerző a középeurópai térség országait összekötő „hídember” volt — mondta az emberi erőforrások miniszterének bayreuthi látogatásával kapcsolatban az MTI-nek a térség parlamenti képviselője, **Hartmut Koschyk**.

A bajor Keresztényszociális Unió (CSU) politikusa felidézte, hogy Balog Zoltán tavaly első külföldi előadóként vendége volt a Wagner és Liszt városaként is emlegetett település Bayreuthi kulturális beszélgetés című ran-

Imperialisták

Hogyan lett Magyarországból egy imperialista állam? Ha egy ilyesmi egy belga vagy francia kiskocsmában elhangzik az magyarázható és egy kézlegyintéssel elintézhető, de amikor ezt egy nagy és a világháborúban győztes nagyhatalom elnöke egy hivatalos levélben állítja, akkor ezt sajnos komolyan kell venni.

Egy hónappal a trianoni rablóbéke aláírása előtt az 1920. május 6-i levélben a Szövetséges és Társult hatalmak a magyar megfigyelések válaszának kisérő levelében **A. Millerand** francia elnök többek között így fogalmazott:

„A Szövetséges és társult hatalmak .... a maguk részéről nem felejthetik el, mekkora felelősség áramlik Magyarországra a világháború kitöréséért, és általában a kettős monarchia imperialista politikájáért.”

Nos kezdjük a világháború kitörésével. Bizonyított tény, hogy **gróf Tisza István** kormánya csak úgy volt hajlandó beleegyezni a háborúba, hogy ez nem jár terület gyarapodással.

Az imperialista vád egy olyan „felvilágosult” országtól jött, amely a 19. század végén Afrika területének több mint egyharmadát gyarmatosította. De ez nekik nem volt elég, mert a török birodalom két régiójából Sziriából és Libanonból az első világháború után francia gyarmat lett, — ezt okosan és sunyin mint nemzetközileg elismert mandátumokat szervezték meg. Afrikában a volt német gyarmatokból Francia Kameron és Francia Togo szintén francia gyarmatok lettek.

Az amerikai külügyminiszter **Robert Lansing** (az USA nem lépett be a Népszövetségbe) pedig úgy vélekedett a mandátumokról, hogy ezek csak azért lettek nemzetközi gyámságok, mert ha ezeket a területeket egyenesen csak átírták volna, akkor a nemzetközi jog szerint az ott levő — török és német — javakat le kellett volna írni a vesztes országokra kirótt jóvátételből (hadisarcból). A Népszövetség csak névleg volt gyám, a gyakorlatban a nagyhatalmak nem engedtek semmi féle beleszólást a nekik ítélt mandátumok igazgatásába.

Második **Fülöp (ragadványneve Okos Fülöp)** spanyol király arról volt híres, hogy hatalmas birodalmában a nap sohasem nyugodott le. Nos itt vagyunk a 21. században, majdnem 100 éve annak, hogy a francia államfő imperializmussal vádolta Magyarországot, de ha fellapozzuk az internetes lexikont akkor azt találjuk, hogy manapság a francia uralt Európán túli területeknek köszönhető, hogy mint Okos Fülöp birodalmában a francia trikolor felett sohasem nyugszik le a nap. Az összlakosság ezekben a tengeri túli területeken kb 2.7 millió, főleg őslakos.

1914-ben a magyar „imperializmus” abból állt, hogy hét más nagy országgal együttvéve a Monarchia egy koncessziós területet kapott Kínától. Ez 1917-ben elveszett amikor Kína hadat üzent a Központi Hatalmaknak. Ha ez imperializmus, akkor azt a cimkét rá lehet ragasztani Japánra, az USA-ra, Nagybritanniára, Olaszországra, Franciaországra, stb.

Az 1919-20-as évek szellemére elég, ha példának vesszük azt az első alkalmat amikor Magyarországot meghallgatták a győztes nagyhatalmak. A békedelegáció **Romsics Ignác** történész leírása szerint 1920. január 5-én indult a Keleti pályaudvarról. **Gróf Apponyin kívül gróf Teleki Pál, gróf Bethlen István, Popovics Sándor** nyugalmazott pénzügyminiszter, **gróf Somssich László és báró Lers Vilmos** külügyminiszteri államtitkár voltak a főmegbizottak. A delegációt több száz ember búcsúztatta, köztük a miniszterelnök. Először jelent meg a jelszó NEM NEM SOHA! Amikor a vonat kerekei megmozdultak az emberek a Szózatot kezdték énekelni. Útközben a határig minden nagyobb állomáson a pesti jelenetekre került sor.

A delegációnak Párizsban Clemenceau egyedül adta át a békefeltételeket január 15-én, és ekkor a francia elnök a magyarok tudomására hozta, hogy másnap 16-án Apponyi szóban is összefoglalhatja a magyar álláspontot.

A Legfelső Tanácsban az öt főhatalom mindegyike a legmagassabb szinten képviseltette magát.

„Részben rosszakaratú, komor, részben gúnyosan mosolygó arcok meredtek felém” — emlékezett a belépésüket követő pillanatokra később Apponyi.

Hol is olvastuk azt a nemzeti mottót, hogy ***LIBERTÉ? EGALITÉ? FRATERNITÉ ?***

VESSZEN TRIANON!

Kroyherr Frigyes

HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK -

gos fórumának, amelyen korábban a német politika és kultúra olyan jeles alakjai tartottak előadást, mint **Norbert Lammert, a Bundestag elnöke és Katharina Wagner, a dédapja, Richard Wagner** műveit bemutató bayreuthi operafesztivál igazgatója.

Hartmut Koschyk elmondta: a bajorországi városban tett látogatása során Balog Zoltánra mély benyomást tett Liszt Ferenc tiszteletének kultúrája; a zeneszerző és zongoraművész életét és munkásságát bemutató múzeum, sírjának gondos ápolása és az a hagyomány, hogy halálának évfordulóján egyik lánya, **Cosima Wagner - Richard Wagner** második felesége --- kezdeményezésére minden évben emlékmisét tartanak a Miasszonyunk kastélytemplomban. Így született a közös kezdeményezés, hogy a 130. évfordulón németek és magyarok együtt emlékezzenek meg Liszt Ferencről --- mondta **Hartmut Koschyk.**

Megkoszorúzzák síremlékét, majd megtartják a misét, amelyen Balog Zoltán olvassa az evangéliumot, és este ünnepi koncertet ad két kiváló magyar zongoraművész, **Ránki Dezső és Klukon Edit** --- ismertette Hartmut Koschyk, kiemelve, hogy Magyarország így fejezi ki köszönetét a bayreuthi templom közösségének Liszt Ferenc emlékének ápolásáért.

A politikus hangsúlyozta: Liszt Ferenc az európai kultúra egészének kiemelkedő jelentőségű személyisége, aki „hídemberként" összeköti Magyarországot, Ausztriát és Németországot, és a méltóságteljes megemlékezés is azt jelzi, hogy életművét „közös kulturális örökségként tartjuk számon".

Kétzongorás és négykezes Liszt-zeneműveket ad elő Bayreuthban a zeneszerző halálának 130. évfordulóján tartandó megemlékezésen a **Klukon Edit-Ránki Dezső** zongoraművész házaspár, akik az MTI-nek elmondták: a templomi koncerten először a Dante-szimfónia, majd a Via crucis hangzik el. Klukon Edit elmondta: **Prőhle Gergely** nemzetközi és európai uniós ügyekért felelős helyettes államtitkár kérte fel őket a koncertre, és nagy örömmel vállalták el a fellépést.

„Örülünk neki, hogy így ápolják kormányzati szinten is a németek és a magyarok együtt Liszt emlékét. Számunkra nagyon fontos a munkánk és az egész életünk során, kicsit olyan, mintha rokonunk lenne Liszt" --- fogalmazott a művész. Mint mondta, a műsor összeállítását a helyszín is meghatározta és az is, hogy a koncert nyilvános, 200-300 vendéget várnak.

Klukon Edit arról beszélt, hogy Liszt sokat foglalkozott Dantéval, az Isteni színjáték olvasásának hatására keletkezett a Dante-szimfónia, amelyből csodálatos kétzongorás változatot írt. A mű új darabja a repertoárjuknak, egy éve tanulták meg és nagyon szeretik.

Ránki Dezső hozzátette: a másik darab, amelyet a koncerten játszanak, az alkalomhoz is kötődik és az életműben szintén fontos helyet foglal el, a Via crucis, amelynek négykezes változatát 1986 óta játsszák. „Ez az egyik legfontosabb zenei találkozás, amelyben részünk volt" --- fogalmazott. Hozzátette: csaknem 80 perc a két darab együtt, de úgy érzik, hogy a program a Lisztre jellemző legfontosabb dolgokat, az egész életművet átfogja. Ránki Dezső a Via crucisról elmondta: a darabot kevesen és ritkán játsszák, mert a mai napig szokatlannak számít ez a fajta megközelítése a passiónak.

Klukon Edit hozzátette: meditatív alkotás, „nem az indulatokat és az érzelmeket, hanem inkább a ránk vonatkozó örök érvényű tanulságokat, és Lisztnek a történethez való szubjektív viszonyát fedi fel". Megjegyezte: a Dante-szimfóniát sem szokták játszani, zenekarral is ritkán, két zongorán pedig alig, pedig az egyik legcsodálatosabb mű a 19. században és nagyon modern.

* * *

A franciák 86 százaléka gondolja, hogy hazája hanyatlik, még ha 62 százalékuk visszafordíthatónak is tartja ezt a folyamatot --- derül ki az Ipsos-MORI közvélemény-kutató cég utóbbi mintegy három hónapban végzett felméréseinek összesítéséből. Hogy a franciáknak mennyire elege van a politikából, jól jelzik azok a számok, melyek a legutóbbi nagy, tavaszi felmérés során jöttek ki: a megkérdezettek többsége, 52 százaléka egyáltalán nem bízik a politikai pártokban, negyven százalék pedig inkább nem. Egy nyári közvélemény-kutatás eredményei szerint ráadásul a szocialista **Manuel Valls** az utóbbi húsz év legkevésbé szimpatikus miniszterelnöke: 20 százalékos népszerűségi indexét eddig senkinek sem sikerült alulmúlni azóta, hogy az Ipsos 1996-ban mérni kezdte ezt. Nem áll jól az államfő, **Francois Hollande** szénája sem, őt mindössze a megkérdezettek 16 százaléka ítélte meg pozitívan.

A jelenlegi vezetés persze egyáltalán nincs könnyű helyzetben. Franciaország újkori történetének legkomolyabb terrorfenyegetettségével néz szembe: több kisebb merénylet mellett tavaly januárban a **Charlie Hebdo** szerkesztőségében és egy párizsi kóser áruházban gyilkoltak muszlim szélsőségesek, majd novemberben szintén több helyszínen, köztük a nemzeti stadionnál követtek el merényletet az Iszlám Állam emberei. Idén az eddigi legsúlyosabb terrorcselekmény Nizzában történt, ahol egy tunéziai származású férfi július 14-én 84 ember halálát okozta, amikor megtámadott egy ünneplő tömeget.

Noha erről még a nizzai támadás előtt kérdezték meg a lakosságot, a jelentős többség mind az iszlámot, mind a bevándorlást elutasítja. A válaszadók mintegy kétharmada mondja, hogy Franciaországban túl sok a külföldi, háromnegyede szerint a muszlimok a saját szabályaikat akarják másokra erőltetni, 59 százalék pedig úgy látja, az iszlám nem összeegyeztethető a francia értékekkel.

Kiábrándultak a franciák a demokratikus rendszerből is, 83 százalékuk szerint ugyanis a kelleténél rosszabbul működik. 88 százalék egyenesen úgy látja, a politikusok nem törődnek az emberek akaratával, csak saját érdekeik alapján cselekszenek. Ennek ellenére „csak" 30 százalék látja úgy, hogy a demokrácia lecserélhető lenne, találhatnának helyette más működőképes politikai rendszert is.

A franciák nem látják túl jó színben a gazdaságukat sem, erről mindössze 13 százalék nyilatkozott pozitívan. Ez Európában a legrosszabb eredmény, a németeknél ugyanez az arány 73. A gallok mindössze 8 százaléka hisz benne, hogy a gazdaság állapota hat hónapon belül javulni fog.

* * *

Felpörögtek az európai szélenergia-beruházások, az Európai Szélenergia-szövetség adatai szerint az év első felében rekordösszeget, 14 milliárd eurót fordítottak tengeri szélerőművek építésére --- írta a Világgazdaság.

Az év első felében hét projektről született végső beruházási döntés, ezek együttesen 3,7 gigawattnyi új, part menti szélenergia-kapacitást képviselnek. A lap idézi **Giles Dicksont,** a szervezet vezérigazgatóját, aki szerint a beruházások felfutása a tengeri szélparkok iránti bizalom erősödésének köszönhető, ám sok a kihívás is, ilyen az a bizonytalanság, amely a főbb piacokon a 2020 után termelt áram mennyiségére, illetve az érintett terület szabályozására vonatkozik.

A teljes európai tengeri szélenergia-kapacitás jelenleg 11,5 gigawattnyi, majdnem hatszor akkora, mint a paksi atomerőmű. E létesítmények 11 ország 82 szélfarmján működnek. Júniusban kilenc európai ország írt alá szándéknyilatkozatot és készített munkaprogramot a szélenergia tengeri hasznosításának növeléséről, tizenegy energiatársaság pedig kötelezettséget vállalt arra, hogy tovább csökkentik a szélenergia előállítási költségét. 2025-re megawattóránként 80 eurós kiadást szeretnének (ez mai áron 25 forintos kilowattóránkénti árat jelentene), és 2021-től évi 4-7 gigawattnyi tengeri szélenergia-kapacitás létesítését is ígérik --- írta a lap.

* * *

Bulgária további 6 millió eurót kap határvédelmének megerősítésére az Európai Bizottságtól --- mondta **Bojko Boriszov** bolgár miniszterelnök Veliko Tarnovóban

„A világban zajló folyamatok kevés derűlátásra adnak okot, ezért további segítséget kértem az Európai Uniótól a határok védelmének biztosítására. Megerősítették, hogy 6 millió eurót kapunk" --- ismertette a bolgár kormányfő újságírókkal.

Boriszov elmondta: elmagyarázta brüsszeli kollégáinak, hogy az ország költségvetéséből már nem futja, de a forrásokra szükség van a határvédelmi, valamint a rendőrség és a hadsereg parancsnoki létesítményeinek, illetve az azokhoz szükséges technikai felszerelésnek és alkatrészeknek a biztosításához.

Mióta márciusban a balkáni országok lezárták határaikat, és életbe lépett a menekülthullám feltartóztatását célzó EU-török menekültügyi egyezmény, a migránsok alternatív útvonalakat keresnek maguknak az unió területére. Bulgária 2013 óta az EU-ba irányuló migráció egyik tranzitországának számít. Boriszov szerint a helyi hatóságok naponta mintegy száz illegális bevándorlót fognak el az ország belsejében.

* * *

A magyar forradalom és Washington

Raymond L. Garthoff

Az utóbbi néhány év során napvilágra került levéltári dokumentumok lehetővé teszik, hogy a magyarországi politikai döntésekről és eseményekről világosabb képet alkossunk. Az Egyesült Államokban nemrégiben újabb kormányzati iratok feldolgozása vált lehetővé. Ezek a dokumentumok kiegészítik azt a már korábban is kutatható kulcsfontosságú forrásanyagot, amelyet a *Foreign Relations of the United States* (Az Egyesült Államok külkapcsolatai) sorozat keretében hat évvel ezelőtt jelentettek meg egy különálló kötetben.

Dwight D. Eisenhower elnök a *Nemzetbiztonsági Tanács* (NSC) 1956. november 8-i ülésén maga fogalmazta meg sokatmondóan az Egyesült Államok előtt álló dilemmát. *„Mi hasznosat is tehetnénk? tette fel a kérdést. Szakítsuk meg a diplomáciai kapcsolatokat a Szovjetunióval? Mit nyernénk vele? A szovjetek biztosan nem bánnák.”* Az értekezleten senki másnak nem volt javaslata, s ezért aztán a vita más nemzetközi kérdésekre terelődött. Még ugyanaznap Budapesten a szovjet csapatok megtörték az ellenállást.

Az NSC ezt megelőző értekezletén, november l-jén, azaz még a második, erőteljesebb szovjet támadás előtt, elnapolták az ülés fő napirendi pontjaként megjelölt lengyel és magyar politikai helyzet megvitatását, amiről pedig már egy NSC-fogalmazványt is összeállítottak. A tanácskozás előtt azonban **John Foster Dulles** külügyminiszter telefonált az elnöknek és közölte vele, hogy a kérdés „idejétmúlt, mivel a helyzet nagyjából magától is megoldódott” azzal, hogy a szovjetek kivonták alakulataikat Budapestről. Az elnök ezzel egyetértett és a közép-keleti helyzet megvitatását javasolta helyette. Ezek után Eisenhower már az értekezlet legelején bejelentette, hogy nem a szovjet érdekszférában előállt helyzetet szeretné megtárgyalni, hanem ehelyett azt javasolja, a Közel-Keletre összpontosítsák a figyelmüket. Itt ugyanis az egyiptomi felségterületen fekvő Szuezi-csatorna izraeli, brit és francia megszállásával egy újabb nemzetközi válsággóc alakult ki.

Allen W. Dulles, a CIA igazgatója, a hírszerzés november 1-jei tájékoztatójában a magyarországi helyzetet a népfelkelés „győzelme”-ként jellemezte. „Csoda volt, ami ott történt” – mondta. Az október 30-i szovjet kormánynyilatkozatról pedig, ami a kommunista országok közötti **külkapcsolatok liberalizálására** tett ígéretet, kijelentette, hogy *„az utóbbi évtizedben ez volt a Szovjetunió egyik legfigyelemreméltóbb megnyilatkozása. A legsúlyosabb probléma, amivel ma Magyarországon szembe kell néznünk az, hogy nincs olyan meghatározó politikus, aki összefoghatná a lázadókat”*, és megakadályozná a zrzavar kialakulását. Eisenhower elnök kívánsága szerint azonban Dulles után senki sem szólt hozzá a témához, és a megbeszélés a szuezi válság megvitatásával folytatódhatott.

Mielőtt kitérnénk az elnök, a külügyminiszter és a CIA igazgatójának a Szovjetunió magyarországi politikájával kapcsolatos reményeire, amiket az események néhány napon belül megcáfoltak, arra is fel kell hívnunk a figyelmet, hogy a Nemzetbiztonsági Tanács azt megelőző, október 26-i értekezletén, valamint a Fehér Házban az elnök részvételével összehívott, szűkebb körű tanácskozáson, október 27-én, amikor Budapesten a szovjet alakulatok bevetése miatt heves harcok folytak az optimizmusnak nyomát sem találni. Október 24. után a szovjet beavatkozás ténykérdés volt, még ha továbbra sem lehetett előre látni, hogy mi fog még Magyarországon történni, és mik lesznek a szovjetek további lépései. Mindezek ellenére az említett washingtoni értekezleteken senki sem vetette fel egy amerikai vagy NATO-ellenlépés lehetőségét, senki sem javasolta, hogy a felkelőket titkos fegyverszállítmányok révén vagy bármi mással támogassák.

Az egyetlen utalás egy esetleges nyugat-keleti összecsapásra akkor hangzott el, amikor az elnök október 26-án megosztotta hirtelen támadt aggodalmát az értekezlet résztvevőivel. Azt latolgatta, hogy *„vajon* [a szovjet vezetők] *a* [kelet-európai] *csatlós országokban tapasztalható hanyatló befolyásuk láttán, nem fognak-e kísértést érezni arra, hogy olyan szélsőséges eszközökhöz folyamodjanak, amelyek még világháborút is kirobbanthatnak? Ilyen körülmények között a legnagyobb körültekintéssel kell eljárnunk.”*

Nehéz magyarázatot találni arra, hogy az elnök miért tartott attól, hogy a szovjetek világháborút kezdeményeznek. Amennyiben tényleg tartott ettől a lehetőségtől, aggodalma nem volt általános. Tanácsadóinak zöme, ideértve a külügyminisztert és a CIA igazgatóját is, biztosan nem osztozott félelmében. Azzal, hogy vitára bocsátotta a kérdést és eleve nem vetette el annak lehetőségét, az elnök talán azokat akarta megnyugtatni, akik ténylegesen tartottak egy ilyen eshetőségtől. Eisenhower egy „az asztalon heverő feljegyzés”-re hivatkozott, amiről nem árult el többet. Máig nem ismert, milyen iratra utalt (nincs nyoma a Fehér Ház levéltárában). Elképzelhető, hogy egy választási tanácsadójának levele feküdt előtte, ami az elnökválasztás hajrájában mutatkozó esélyekkel foglalkozott. Az is lehet azonban, hogy **Arthur M. Radford** admirálisnak, a Vezérkari Főnökök Egyesített Tanácsa elnökének személyes memoranduma volt a kérdéses dokumentum, mivel Radford előszeretettel érvelt a szovjet veszéllyel. Eisenhower aznap este mindenesetre anélkül, hogy pontos magyarázatát adta volna, naplójában is célzást tett az esetre. Feljegyezte, hogy *„figyelmeztette a vezérkari főnököt és a Központi Hírszerzési Iroda igazgatóját arra, hogy a magyar felkelés által előidézett válságban példátlan körültekintéssel és figyelemmel járjanak el”.*

Nem megállapítható tehát, hogy az elnök maga valóban hitt-e egy ilyen valószínűtlen veszély lehetőségében vagy csak valaki más, valószínűleg Radford admirális, aggodalmára reflektált, és egyetlen egy eshetőséget sem akart a számításból kihagyni. Amennyiben az aggodalom őszinte volt, az csak még inkább megerősítette az Egyesült Államok állásfoglalásnak egyéb okait, bár már e nélkül a végső ok nélkül is elegendő indok szólt az amerikai be nem avatkozás mellett.

Az amerikai vezetés gondolt-e egyáltalán arra, hogy a szovjet beavatkozásra katonai lépésekkel válaszoljon? Minden rendelkezésünkre álló

Első ízben történik, hogy a 60 évvel ezelőtti nemzeti forradalom és szabadságharc kerek számú évfordulóját együtt önnepeljük nemzeti elkötelezettségű magyar kormánnyal, híven 1956 szellemében. Ausztráliában ez most az 59-ik szabadságharcos megemlékezés lesz.

forrás egyértelműen azt támasztja alá, hogy a kezdeti, október 24. és 30. közötti, korlátozott méretű szovjet hadmozdulatok idején a kérdés fel sem merült. A november 4-i újabb és határozottabb beavatkozás, amelynek már a már-már győzedelmes forradalom leverése volt a célja, legalábbis elméleti síkon felvetette a kérdést.

Eisenhower elnök is erről vallott későbbi visszaemlékezésében: *„A* [november 4-i] *Magyarország elleni szovjet katonai offenzíva nyomán szinte magától értetődően megválaszolásra várt, hogy szembeszálljunk-e katonailag a barbár invázióval.”*

Gyakorlatilag azonban, ahogy azt az elnök is belátta, és későbbi memoárjában is érdemesnek tartotta feljegyezni, az adott földrajzi és harcászati körülmények között az Egyesült Államoknak nem állt módjában katonai támogatást nyújtani, nem beszélve egy ilyen döntés politikai áráról és katonai kockázatáról. *„Be kellett látnom* – emlékezik vissza Eisenhower -, *hogy semmi értelme nem volt a kérdés feletti további vitának.”*

A Nemzetbiztonsági Tanács helyzetértékelései természetesen több lehetséges válaszlépést is felvázoltak. Az október 31-i NSC 5616 jelentésben többek között szó van egy győztes forradalmi kormány esetleges „nyílt katonai támogatásáról” is, de ezt a fogalmazványt soha sem vitatták meg. Nincs tehát semmi konkrét jele annak, hogy az amerikai katonai beavatkozás valaha is szóba került volna a Biztonsági Tanácsban, vagy akár más magasszintű megbeszélésen.

Jóllehet sok, főként a CIA és a Hadügyminisztérium kötelékében dolgozó amerikai tisztviselő szerette volna elérni, hogy október végén az Egyesült Államok közvetett fegyveres támogatást nyújtson a felkelőknek, a Nemzetbiztonsági Tanács és a kormány szintjén nincs nyoma annak, hogy bármelyik fórumon is közvetlen katonai lépéseket sürgettek volna. A november 4-i általános szovjet offenzívát követően pedig, az alatt a néhány nap alatt, amíg kitartott a magyar ellenállás, tudomásom szerint csak egy magas rangú amerikai kormánytisztviselő, **Robert Amory**, egyébként a CIA hírszerzési igazgatóhelyettese javasolta amerikai csapatok, mi több, szükség esetén még atomfegyverek korlátozott bevetését is a szovjet hadmozdulatok hátráltatása érdekében. Allen Dulles, a CIA igazgatója azonban nem állt a javaslat mellé. Az elképzelést, ha egyáltalán továbbították a Fehér Házba, nem tették komoly mérlegélés tárgyává.

A magyarországi szovjet megszállást feltartóztató közvetlen és nyílt amerikai szerepvállalás sohasem szerepelt tehát komoly politikai alternatívaként. Nem volt kivitelezhető. A háború és beláthatatlan következményeinek kockázata pedig elfogadhatatlan volt. A magyar szabadságharcosok titkos felfegyverzése és támogatása már reálisabb lehetőségnek tűnt. Október 24. és 30. között nyílt volna alkalom erre azok után, hogy szovjet alakulatokat vetettek be az egyre terjedő zavargások leverésére. Sokan voltak a CIA-ban és a hadügyben, akik a magyar felkelésben alkalmat láttak arra, hogy az addig a politikai beszédekben retorikai fordulatként használt „visszaszorítását végre a realitások szintjére emeljék. Levéltári dokumentumok és más elérhető információforrások alapján megállapítható, hogy miközben a javaslat szerepelt az NSC jelentéseiben felsorolt lehetőségek között is, valamint szóban is elhangzott jóllehet az eddig nyilvánosságra került iratok ezt nem bizonyítják Eisenhower elnök határozottan elutasította az ötletet.

Az Egyesült Államok Nagy-Britanniával és Franciaországgal folytatott egyeztetések után kijelölte a követendő utat. Október 27-én a három tagállam sürgős úton kérte, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsa tárgyalja meg a magyarországi szovjet beavatkozást. A rá következő napokban (október 29–31.) a BT figyelmét teljes mértékben lekötötte a szuezi válság. Magyarországon ezalatt elcsitultak a harcok, a szovjetek kivonultak Budapestről. November 3–4-én, a második intervenció után ugyan az ENSZ BT végül is felszólította a Szovjetuniót a visszavonulásra, de a határozati javaslatot a Szovjetunió megvétózta. Noha az ENSZ Biztonsági Tanácsában és a közgyűlésben zajló vitáknak köszönhetően a világ közvéleményének szemében sokat veszített ugyan népszerűségéből a Szovjetunió, ám a viták nem akadályozhatták meg abban, hogy magyarországi állásait megerősítse.

Ezt természetesen már mindenki felismerte akkor, amikor az Egyesült Államok döntött arról, hogy sem nyíltan, sem rejtett utakon nem avatkozik bele a magyarországi események menetébe. A felkelés alatt néhány magyar emigránsnak sikerült Ausztrián keresztül eljutnia Magyarországra. Közöttük olyanok is lehettek, akik nyugati országokkal vagy esetleg nyugati titkos-szolgálatokkal is kapcsolatban álltak, de a forradalomban a kívülről érkezők szerepe mellékesnek volt mondható.

Az amerikai külpolitika egyetlen, heves vitákat kiváltó szereplője az Egyesült Államok kormánya által finanszírozott és akkoriban be nem vallottan a CIA ellenőrzése alatt álló *Szabad Európa Rádió* volt. Hangoztatták és vitatták felelősségét azért, hogy a soha meg nem érkezett nyugati támogatás ígéretével biztatta a forradalmat. Mi több november 1-jéig a SZER ahelyett, hogy a Nagy-kormányt támogatta volna (szemben a lengyelországi események kapcsán Wladyslaw Gomulkának nyújtott támogatással), kitartott a Nagy-kormány bírálata mellett. A hivatalos útmutatásban az szerepelt, hogy bátorítani kell a népi felkelést, de annak irányítását nem szabad átvenni, és nem szabad olyan benyomást kelteni, hogy nyugati segítség várható. Néhány esetben azonban a magyar adások nem vették figyelembe a politikai irányelveket.

A nyilvánosságra hozott levéltári iratokban az Egyesült Államok egy másik törekvéséről is tudomást szerezhetünk. Ennek lényege az a többékevésbé megvalósult szándék volt, hogy a szovjet magatartást ne fenyegetésekkel és kihívásokkal kényszerítsék önkorlátozásra, hanem azzal, hogy a Nyugat ígéretet tegyen arra, nem fog visszaélni a mérsékelt szovjet állásfoglalás adta lehetőségekkel.

Az NSC október 26-i ülésén, miután Eisenhower már ismertetett félelmének hangot adott eszerint a szovjet vezetők kétségbeesésükben akár a legvégső eszközhöz is folyamodhatnak, **Harold Stassen** kormányzó, az elnök leszerelési tanácsadója felvetette annak a lehetőségét, hogy a szovjeteket (elsősorban Zsukov marsallt) biztosítani kéne arról, hogy a Nyugat nem fogja kihasználni a kelet-európai csatlós államok nagyobb mozgásterét és így szabadságuk nem fog komoly veszélyt jelenteni a Szovjetunióra. Stassen szerint a szovjetek esetleg attól tarthattak, hogy ha magára hagyják Magyarországot, az majd a NATO-hoz csatlakozik. Ezért azt javasolta, hogy nyugtassák meg a szovjeteket afelől, hogy az Egyesült Államok Magyarország számára egy Ausztria-féle semlegességet képzel el, és nem a NATO-tagságot. Az elnök azonnal elutasította a javaslatot, mondván, *„nem hiszi, hogy valami haszna lenne egy ilyen lépésnek”*, és *„kétli, hogy a szovjet vezetők igazán tartanának a Nyugat terjeszkedésétől”.*

Mindezek ellenére Eisenhower még aznap délután felhívta Dullest. Közölte a külügyminiszterrel, hogy még egyszer átgondolta Stassen javaslatát és be kellett látnia, hogy van benne némi ráció. Véleménye szerint Dullesnak legközelebbi beszédében alkalma nyílhat arra, hogy utaljon erre. Dulles egyetértett, bár kételkedett abban, hogy az oroszok hajlandóak lennének a semlegességről tárgyalni

A következő napon Dallasban mondott beszédében Dulles Magyarországról szólva így fogalmazott: *„Nem tekintjük ezeket az országokat potenciális katonai szövetségesünknek. Úgy tekintünk rájuk, mint egy új, baráti és többé már meg nem osztott Európa részeire. Bízunk abban, hogy függetlenségük, ha sikerül gyorsan megállapodnunk róla, Európa-szerte, Keleten és Nyugaton egyaránt, jelentsen hozzájárul majd a béke megőrzéséhez.”*

Eisenhower utasította a moszkvai amerikai nagykövetet, **Chip** [Charles] **Bohlent** arra, hogy személyesen is hívja fel a szovjet vezetők, elsősorban Zsukov figyelmét az amerikai külügyminiszter fontos kijelentésére.

Október 28-án a Biztonsági Tanácsban elhangzott felszólalásában **Henry Cabot Lodge** amerikai ENSZ-képviselő is megismételte Dulles beszédének ezt a részletét. Végül október 31-én Eisenhower maga is kitért egy jelentősebb választási beszédében arra, hogy az Egyesült Államok nem szándékozik újabb tagállamokkal bővíteni szövetségesi rendszerét.

Amennyire tudni lehet, az Egyesült Államok bátortalan fellépése nem befolyásolta a moszkvai döntéshozatal végeredményét.

Amint azt a levéltári források világosan mutatják, október utolsó napjaiban a szovjetek csak azért haboztak a katonai megoldás kérdésében, mert nem tudták eldönteni, hogy hosszú távon mi áll érdekükben. A nyugati ellentámadás kockázatát, amit reális helyzetértékeléssel sohasem tekintettek igazi veszélynek, nem becsülték túl. Ugyanakkor a szovjet vezetők tartottak attól, hogy a NATO, amennyiben a Szovjetunió nem szállja meg az országot, szemet vet Magyarországra. És ez az érv viszont annál inkább szerepet játszott döntésükben.

Az 1956. január 10-én megjelent *Nemzeti Hírszerzési Értékelés* (National Intelligence Estimate) *„Az európai szovjet érdekszféra 1960-ig várható változásai”*-t elemezte. Belső nehézségekkel ugyan számolt, de nem látta előre azt a kommunista hatalommal szembeszálló elégedetlenségi hullámot, ami Hruscsov sztálini bűnökről mondott titkos beszédének nyilvánosságra hozatalát követte, és lebecsülte a belső megosztottság mértékét is. Elsősorban azt jósolta, hogy a szovjet vezetők megpróbálják majd fenntartani a szoros ellenőrzést, és ez katonai potenciáljuknál fogva sikerülni is fog nekik.

Március és október között az Egyesült Államok kelet-európai külpolitikájának meghatározóira az volt a leginkább jellemző, hogy megpróbáltak minél nagyobb hasznot húzni Hruscsov XX. kongresszuson, Sztálin bűneiről elmondott titkos beszédében rejlő lehetőségekből, kezdve azzal, hogy a beszéd szövegét az Egyesült Államokban hozták nyilvánosságra. Jóllehet teljes egyetértés uralkodott a tekintetben, hogy a propagandának ki kell használni ezt a nem várt lehetőséget, abban viszont, hogy miként reagáljanak erre, már eltérően vélekedtek a külpolitikai szakértők.

A legnyilvánvalóbb különbség abban mutatkozott, hogy vajon a kelet-európai országokban bátorítani kell-e a **nemzeti kommunista** erőket, akiket akkoriban a Moszkvától független, de ugyanakkor a kommunista ideológiához hű Tito mintájára titóistáknak hívtak.

1956 októberében a lengyelországi és magyarországi események után végre szembe kellett nézni a dilemmával és dönteni kellett, hogy az Egyesült Államok támogassa-e a kelet-európai országok **nemzeti kommunista** rendszereit. A Gomulka és Nagy belpolitikai szerepe közötti tényleges különbségeknek köszönhetően és még inkább a róluk alkotott eltérő washingtoni benyomás következtében az Egyesült Államok eltérő módon reagált a két országban történtekre. A Hruscsovval szembeszálló Gomulka a lehető legteljesebb támogatást kapta, viszont Nagy, akiről Washingtonnak jóval kevesebb információja volt, nem. Részben a különböző washingtoni megítélés miatt is, de a SZER magyar és lengyel emigráns vezetői közötti nézeteltérések és a gyenge irányítás következtében, miközben a SZER adásai kiálltak Gomulka mellett, Nagyot továbbra is élesen bírálták egészen november 1-jéig, amikor ő maga is nyilvánosan szembefordult Moszkvával. Így amikor Nagy a leginkább rászorult volna az amerikai pártfogásra azért, hogy megnyerje az ország közvéleményének támogatását, és hogy stabilizálja a belpolitikai helyzetet, éppen ez idő tájt nem kapta meg azt. Sőt ellenkezőleg, a SZER erősen destabilizáló felhívásaiban újabb szovjetellenes akciókat sürgetett a radikálisabb vidéki forradalmi rádiók részéről.

A magyar felkelés első szakaszában, október 23. és október 30. között, a gyorsan pergő magyarországi eseményekről készített diplomáciai és titkosszolgálati jelentéseken túl, Washington keveset tudott a Szovjetunió álláspontjáról és várható reakcióiról.

1956. október 30-án egy Különleges Nemzeti Hírszerzési Értékelést bocsátottak ki a ***„Kelet-Európában várható változásokról és ezek hatásáról az Egyesült Államok szovjet politikájára”.*** Az értékelést még a Szovjetunió és a szovjet tömb országai közötti kapcsolatok új alapokra helyezését hirdető október 30-i szovjet kormánynyilatkozat előtt állították össze. Tehát így nyoma sincs benne annak az optimista, sőt eufórikus hangulatnak, ami a kormány-nyilatkozat után számos politikai s hírszerzési elemzőt hatalmába kerített, és amiről Allen Dulles november 1-jei Nemzetbiztonsági Tanács-beli szavai is árulkodtak. Természetesen sok kételkedő is akadt. A szovjet vezetés október 31. és november 4. között tapasztalható tétovázásának, valamint egy ismételt katonai beavatkozás előkészületei egyre sokasodó jeleinek hatására az amerikai diplomáciai és hírszerzési megfigyelők továbbra is ingadoztak, és egyre inkább borúlátóbban vélekedtek. Az október 30-i SNIE így fogalmazott: *„A jelenleg rendelkezésünkre álló információk alapján nem láthatjuk előre, hogy a Szovjetunió a forradalom leverésére immár elegendő további katonai erő bevetésével vajon ismételten megszállja-e Magyarországot vagy sem, ha a szovjet uralom helyreállítására tett jelenlegi intézkedései sikertelennek bizonyulnának.”* Ez a jelentés tehát már a csatlós országok feletti ellenőrzés szigorítását jósolta meg, szükség esetén még a nagyobb belső autonómia megadásával is, ha ezúton lehet megőrizni a *„Szovjetunió iránti katonai és külpolitikai szolidaritást”*.

November 3-án, a második szovjet támadás előestéjén, már a legtöbb amerikai külügyi tisztviselő és megfigyelő (Washingtonban és a helyszínen egyaránt) valószínűnek tartotta a megszállást. A moszkvai amerikai nagykövet, Chip Bohlen november 3-i táviratában már megjósolta, hogy Nagy ellenállása esetén a Szovjetunió valószínűleg beavatkozik.

A hírszerzési értékelőknek a válság alatt nehéz feladatuk volt. Maga a szovjet vezetés is, nem lévén ura a helyzetnek, csak reagált a gyorsan változó körülményekre és rögtönözni kényszerült. A szovjet vezetés nem volt egységes, viszont az már egyáltalán nem volt köztudott, hogy a vezető politikusok befolyása az egyéni és kollektív döntésekben miként változott.

Végső soron a hírszerzés elemzői és a Külügyminisztérium tapasztalt szakértői nem mondhattak többet, mint hogy befolyása megtartásának érdekében a Szovjetunió bizony meg is szállhatja Magyarországot. Ennek lehetősége egyre valószínűbbé vált, annak következtében, hogy Magyarország a többpártrendszer és a semlegesség felé fordult, és mivel a Nagy-kormány október 30. és november 1. között nem tudta maga mellé állítani a vidéki lakosságot. Az október 30-i Különleges Nemzeti Hírszerzési értékelést tehát nem lehet tévedéssel vádolni azért, mert nem jelezte előre a szovjet beavatkozást.

Most már azt is tudjuk, hogy akkor még a szovjet vezetők is úgy gondolták, hogy nem lépnek közbe. Arra, hogy a későbbiekben megváltoztathatják döntésüket a körülményekhez képest, a hírszerzés figyelmeztetéseiből jól lehetett következtetni. Egy várható nagyobb arányú szovjet katonai offenzíva előkészületeiről érkeztek hírek azon túl, hogy az elemzők már eleve számoltak a katonai megoldás lehetőségével.

A hírszerzés washingtoni elemzői és megfigyelői, akik túl optimistán azt gondolták, hogy Moszkva október 30-i nyilatkozata a szovjet vezetés gondolkodásának jelentős fordulatát tükrözte, a november 4-i erőteljes offenzíva után nemcsak hogy csalatkoztak magukban, hanem azt hihették: a szovjetek szándékosan rászedték őket.

Az Elnökség lépéseiről készült feljegyzések alapján ma már tudjuk, hogy október 30-án a Kremlben valóban egyetértettek a határozottan mérsékelt irányvonal követésében, aminek szellemében az ismert nyilatkozat is megfogant. Zsukov marsall ezen az ülésen kijelentette, hogy a szovjet csapatokat ki kellene vonni Budapestről, és „szükség esetén”, a magyar féllel folytatott tárgyalásokkal összhangban, az egész országból.

Így mindenkinek igaza volt, aki akkor hitelt adott a szovjet vezetők október 30-i stratégiai váltásának. A jelenleg rendelkezésünkre álló dokumentumok alapján azonban azt is megállapíthatjuk, hogy tévedtünk, amikor a szovjet külpolitika fordulatát és a beavatkozás melletti döntést a Varsói Szerződés felmondásával magyaráztuk. Többek között magam is meg voltam győződve arról, hogy a fordulat nyitja Tildy Zoltánnak, egy újonnan kinevezett nem kommunista magyar politikusnak Anasztasz Mikojan előtt tett október 31-i budapesti kijelentésében rejlik. Eszerint Magyarország „mindenféleképpen” ki fog lépni a Varsói Szerződésből.

Kijelentésének tartalmát tovább fokozták Nagy Imre Jurij Andropovnak, a szovjet nagykövetnek mondott szavai. Ennek értelmében Magyarország amellett, hogy azonnali hatállyal kilép a Varsói Szerződésből, az ENSZ-től és a négy nagyhatalomtól fogja kérni semlegességének garantálását. A mostanában ismertté vált leghitelesebbnek számító szovjet források, mindenekelőtt a PB-ülésekről készült feljegyzések azt mutatják, hogy október 31-ére tehető a fordulat. Csak egy nappal azután, hogy egységesen döntött a katonai megoldás mellőzéséről a szovjet pártvezetés, s ezúttal is Hruscsov kezdeményezésére, megvá-toztatta döntését anélkül, hogy október 31-én újabb információkkal rendelkezett volna a Magyarországon történtekről. Még Mikojan és Szuszlov Moszkvába érkezését sem várták meg. Az előbbi hasztalan ellenezte a döntést, amikor az később a tudomására jutott.

Kétségtelen, hogy a Varsói Szerződés felmondásának bejelentése igazolta ugyan a már meghozott döntést, de látszólag nem játszott szerepet a döntés meghozatalakor.

A vezetőség többi tagja is, aki még egy nappal korábban csatlakozott a beavatkozás elvetéséhez, most a beavatkozás mellé állt: Zsukov, Bulganyin, Molotov, Kaganovics, Vorosilov és akarva-akaratlan Szaburov is.

Mikojan hazatérte után, november l-jén, amikor további döntésekre került sor, sikertelenül érvelt amellett, hogy folytatni kéne a tárgyalásokat a Nagy-kormánnyal. Tette ezt annak ellenére, hogy ő maga is elismerte: *„Nem szabad megengedni, hogy Magyarország elhagyja a tábort.”*

A szuezi válság, ellentétben azzal, ahogy többen is feltételezték, nem gyorsította fel a szovjet döntéshozatali mechanizmust. Eltekintve Hruscsov futó megjegyzésétől, ami szerint a Nyugat „egyiptomi sikereit Magyarországgal fogja gyarapítani”, gyakorlatilag a szovjet vezetés magyarországi beavatkozását érintő határozathozataláról fennmaradt dokumentumokban nincs utalás a szuezi ügyre. A nemzetközi helyzet értékelésénél fontos tényezőnek számított, de a beavatkozásról folyó viták során csak másodlagos szerepet játszott.

Szerov tábornok véletlenül jelen volt a november 1-jei PB-ülésen, ahogy Ivan Konyev marsall is, és mindketten határozottan támogatták a katonai beavatkozást és az ország teljes megszállását.

Eltekintve a Dulles külügyminiszter október 27-i beszédében rejlő üzenettől, amely szerint az Egyesült Államok nem próbálja meg Magyarországot katonai szövetségesévé tenni a NATO-ban, és eltekintve azoktól a próbálkozásoktól, hogy felhívják a szovjet vezetők figyelmét erre a nyilatkozatra, az Egyesült Államok alig tett valamit a Szovjetunió döntésének befolyásolására. Másfelől viszont valószínűleg helyes volt az a feltételezés, hogy a szovjet vezetők feltehetően más szempontok alapján döntenek majd. Mindenesetre saját érdekeit szem előtt tartva, az amerikai vezetés nem hitte, hogy bármilyen, elfogadható árú és kockázatú lépésre vállalkozhatna, és ezért a világ közvéleményével együtt csak nézte, hogy miként fog lépni a Szovjetunió.

A második szovjet beavatkozás után mintegy három héttel, november 27-én, az amerikai hírszerzési szolgálat egy újabb értékelést készített a *„Szovjetunió és a csatlós országok közötti kapcsolatok várható alakulásáról”*.

Az elemzők arra a végkövetkeztetésre jutottak, hogy a szovjet vezetés valószínűleg „még nem döntötte el, hogy mi a legjobb megoldás” arra az „alapvető problémájukra”, hogy miként alakítsák át a csatlós országok feletti ellenőrzési rendszerét. Úgy tartották, hogy *„előbb-utóbb szinte biztosan egyet fog érteni a szovjet vezetés abban, hogy a szovjet hatalmi érdekek megkívánják a szovjet hegemónia fenntartását a csatlós övezetben”*. Ugyanakkor arról is meg voltak győződve, hogy a sztálinizmus túlkapásaihoz sem fognak visszatérni, valamint hogy a közeljövőben a szovjet vezetés az elnyomást és közeledést a szükség szerinti arányban vegyítve pragmatikus politikát fog követni és esetenként rögtönözni fog. A legtöbben hittek abban, hogy hosszabb távon a Szovjetunió megkeresi majd a módját, hogy *„miként lehetne az enyhébb ellenőrzés és megelőlegezett nacionalista engedmények alapján szisztematikusan átalaktani a Szovjetunió és a csatlós államok kapcsolatát”.* Ez nem is bizonyult rossz jóslatnak.53

Az amerikai politikusok folytatták az Egyesült Államok kelet-európai politikájának felülvizsgálatát. Egy évvel később a Nemzetbiztonsági Tanács Operációs Egyeztető Testülete egy újabb jelentést terjesztett be, ami az 1956 júliusa és 1957 novembere közötti időszakra vonatkozott. 1957. december 4-én az NSC vita nélkül „tudomásul vette” a jelentést. Nem volt változás a tekintetben, hogy a fő célkitűzés a szovjet érdekszféra országai feletti szovjet befolyás gyengítése, de a jelentés ugyanakkor őszintén elismerte, hogy „politikai nehézségei vannak az ottani titkosszolgálati tevékenységnek”.

Az alapvető gond továbbra is az maradt, hogy *„az Egyesült Államok ilyen jellegű külpolitikája Kelet-Európában **belső változásokra épülő fordulatot támogat**. A fejlődést* [előmozdító] *politikát pontosabban meg kell határozni annak érdekében, hogy az NSC politikai szándékait ne értelmezhessék félre, és elkerülhetővé váljanak az egymásnak ellentmondó intézkedések.”* Konkrétabban, „a legfőbb nehézség abból adódik, hogy miként lehetne feloldani az Egyesült Államok hagyományos kommunistaellenes álláspontja és az NSC »**nemzeti kommunizmus« kialakulását támogató** múlt évi célkitűzései” közti ellentmondást.

Természetesen az Egyesült Államok későbbi külpolitikájának vizsgálata meghaladja e tanulmány kereteit. Gyakorlatilag 1956-ban a kelet-európai népeknek és a moszkvai politikusoknak csakúgy, mint másoknak, köztük az amerikai kormányzatban dolgozóknak, a magyar eset csak egy dolgot bizonyított világosan: a roll back (visszaszorítás) nem lehetséges. A felszabadítás cél maradt, de sokkal inkább úgy, mint egy távoli álom, semmint gyakorlati cél. A következő három évtizedre maradt annak a megválaszolása, hogy hogyan lehet **a Szovjetunió és a kelet-európai csatlós országok kommunista rendszereivel kialakítandó kapcsolatokat olyan irányba terelni, hogy ezzel a legvégső cél érdekében befolyásolják az eseményeket.**

(Fordította **Somlai Katalin**)

Mi lehetett a **„legvégső cél”**?

E politikai elemzésből kitűnik, hogy az Egyesült Államok politikájában nem volt olyan törekvés ami a szovjet igába átadott országok felszabadulását célozta. A vastagon szedett részek liberalizálásról, nemzeti kommunizmusról szólnak. Amerika gondja a Szovjetunió és a kelet-európai államok közötti viszony javítása a fennálló hatalmi állapot megtartása érdekében. A magyar forradalom ezt a törekvést zavarta meg. Amerika a válság megoldását a szovjet döntésben látta, amennyiben az visszaállítja a status quot, Európa amerikai–szovjet megszállását.

A két győztes nagyhatalom atlanti–eurázsiai területi bázisából, további kommunista államok létrehozásával, abban az időben még nagy eséllyel kiépíthette volna a világ összes országai feletti világuralmat.

–CsE–

AUSZTRÁLIAI MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZ
Nth.Fitzroyi Gyülekezet
Melbourne
1949 2016

Az Ausztráliai Magyar Református Egyház

121. St. Georges Road, North Fitzroy Vic. 3068

szolgálatai

A victoriai kerület lelkipásztora Dézsi Csaba
Lelkészi hivatal: 121 St. Georges Road, North Fitzroy
Postacímünk: P.O. Box 1187 North Fitzroy, 3068
Az Egyház honlapjának címe:
www.reformatus.com.au
E-mail: melbref@gmail.com
Telefon: (03) 9481-0771
Mobile: 0414-992-653 (Dézsi Csaba lelkész)
Csutoros István főgondnok: 9439-7067 mob.: 0407 683 002

MELBOURNE (VIC)
2016. augusztus 14-én vasárnap de. 11 órakor
ISTENTISZTELET
A North Fitzroy-i, Magyar Refomátus Templomban
Igét hirdet: Nt. Dézsi Csaba
121 St. Georges Rd. (11-es villamos a Collins St.-ről, 20-ik megálló (az Edinburgh Parkkal szemben)
1 órától Nôszövetségi gyûlés
12 órától EBÉD,
a Bocskai Nagyteremben, (Watkins St.bejárat)
Minden kedden de, 12. órától Bibliaóra a Bocskaiban Mindenkit szeretettel várunk!

NSW. SYDNEY
2016. augusztus 14-én vasárnap de. 11.30 órakor
Istentisztelet
Igét hirdet: **Nt. Péterffy Kund**
Minden vasárnap az Istentisztelet ideje alatt **gyermekeknek is Istentiszteletet** tartunk, szeretettel kérjük a szülőket, nagyszülőket, hogy hozzák el a kicsinyeiket.
Uniting Church, Carrington Ave.**Strathfield**

ADELAIDE (SA) 2016. augusztus 14-én de. 11 órakor
ISTENTISZTELET
Igét hirdet: **Nt.Szabó Attila**
az Unley Uniting Churchben (Unley St. és Edmund Ave. sarok)
Minden szerda este 5.30 órától **BIBLIAÓRA,**
a Templom társalgójában. Mindenkit szeretettel várunk.

BRISBANE (QLD)
2016 augusztus 14-én vasárnap de. 11 órakor
Istentisztelet
Igét hírdet: **Nt. Kovács Lôrinc**
Istentisztelet után ebéd, minden vasárnap a Marsdeni Magyar Házban 150 Fourth Ave.Marsden

GOLD COAST — ROBINA
2016.(minden hónap elsô vasárnapján) Július du. 2 órakor Bibliaóra
2016.augusztus (minden hónap harmadik vasárnapján)
du. 2 órától Istentisztelet
Igét hirdet: Nt. Kovács Lôrincz
Istentisztelet és magyar nyelvű játszó csoport Presbyterian Church Cottesloe Drv. and University Drv. sarok Robina

Aspley, Észak Brisbane minden hónap második vasárnapján 2016. augusztus 14-én de. 11.30 órától **Istentisztelet**
és Magyar Nyelvű játszócsoport gyermekeink számára
Igét hirdet: **Nt. Kovács Lôrinc**
Aspley Uniting Church 748. Robinson Road Aspley.
Ez alkalommal szeretettel várunk mindenkit.
vallási megkülönbőztetés nélkül

REFORMÁTUS SZEMLE

Az Ausztráliai Magyar Református Egyház fizetett melléklete és kiadása
Felelôs szerkesztô Csutoros Júlia
Postai címünk: P. O. Box 1187, North Fitzroy VIC. 3068
Telefon: (03) 9439-8300 Email: csutoros@tpg.com.au

Temetés a Nth. Fitzroy-i Magyar Református Templomban

Andrew Robert Bordieri
3. 03. 1976 – 11. 07. 2016

On the 18th July, the Bordieri family said their final farewell to their son Andrew Robert,at the Hungarian Reformed Church in Nth.Fitzroy, with Nt.Dezsi Csaba presiding over the service,and heart rending eulogies by brother Anthony,sister Anita,Megan Leddin and Tom Paterson.
The church was packed with family members,friends , and old school buddies from Scotts College.They were all trying to come to terms with, how a lovely young man who only three months earlier had celebrated his 40th birthday should end up this way.
Unfortunately sickness does not discriminate between young or old.
Andrew was the grandson of Bujdoso Gyula and wife Anna, both deceased , who were members of our congregation since their arrival in 1956.Gyula being a church elder for many years.Their daughter Elizabeth with husband Con Bordieri , who does not understand a word of Hungarian, together with their family attend our church services regularly and take an active part in communiy functions.
To the grieving family, on behalf of the whole congregation,please accept our sincere condolances

Andrew 40. születésnapját ünnepli a család.
Édesanyja Erzsébet, Andrew, testvére Anthony, húga Anita és édesapja Con Bordieri

Isten veled — a gyászoló család búcsúja a templom előtt

Tusványos'16

Migráció, terrorizmus, ukrajnai válság — az Európa biztonságát fenyegető konfliktusokról, folyamatokról tartottak konferenciabeszélgetést hazai és külföldi szakértők a tusnádfürdői szabadegyetemen. A beszélgetésen elhangzott, történelmi időket élünk, mivel soha ilyen közel nem kerültünk még a harmadik világháborúhoz. Európa és a világ immunrendszerének nagy próbája lesz továbbá, hogyan lesz képes megbirkózni a terrorizmussal, és kérdés az is, milyen utat választ másfél milliárd muszlim. Egy felszólaló szerint felháborító Európa közömbössége Ukrajna belső menekültjei iránt, miközben papírok nélkül bevándorlók tömegeit engedik határaikon át.

A háború az emberi természet része

Naiv elképzelés volt azt hinni a hidegháború lezárását követően, hogy sosem lesz többé háború. A háború az emberi természet része — mondta a panelbeszélgetésen **Gerald Frost** a Danube Institut igazgatója. Hozzátette, a fegyverkezés leállítása a béke fenntartása érdekében egy elhibázott lépés, **hiszen békét fenntartani fegyverek nélkül olyan, mint hangszerek nélkül zenélni.**

A brexit kapcsány ugyanakkor megjegyezte, nem hiszi, hogy az csökkentené Európa biztonságát, inkább erősíti majd azt. Sokkal aggasztóbbnak nevezte **Donald Trump** azon kijelentését, hogy elnökként nem biztosítaná Európa biztonságát, csupán a NATO-tagországokét.

Sosem voltunk még ennyire közel egy harmadik világháborúhoz

Európa láthatóan nem tanult a háborúkból, soha nem voltunk olyan közel a harmadik világháborúhoz, mint most — jelentette ki **Brenzovics László**, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke. Véleménye szerint azonban az ukrán válság mellett. Felhívta a figyelmet arra is, az ukrán válság óvatosságra kellene intenie a világot. Az atomfegyvereket birtokoló nagyhatalmak korábban úgy gondolták, semmilyen konfliktus nem ér annyit, hogy az elpusztítsa a világot, már ez a kimondatlan elképzelés mintha meggyengült volna. Brenzovics szerint, az oroszoknak más a felfogása a biztonságról, a biztonságra alkalmazott szavuk is ezt tükrözi, azaz nincs veszély. Ez magában hordozza azt az orosz természetet, hogy ami veszélyes, azt ki kell iktatni. A jelenlegi rendszerben ráadásul katonai hatáskörbe került az atomfegyverek bevetése, **Putyinnak** még csak parancsot sem kell adnia azok bevetésére.

Kárpátalja menekültjeivel senki nem törődik

Brenzovics szerint a migráció szintén a biztonságot veszélyeztető folyamat. Ezzel kapcsolatban megjegyezte, aki nem tudja megvédeni a határait, az csődöt mondott, mint ország, márpedig Európa nem akarja megvédeni külső határait. Egy kárpátaljai szervezet vezetőjeként azt is kiemelte, Ukrajna lakosságát felháborítja, hogy bevándorlók milliói mindenféle papírok nélkül lépik át az európai országok határait, a keresztény ország 1,8 millió belső menekültjével azonban senki nem foglalkozik. Még a keresztény vezetők sem szólították fel a feleket, hogy hagyjanak fel az ellenségeskedéssel az emberek biztonsága érdekében. Az ukrán konfliktusnak másképpen sincs katonai megoldása.

Határ nélkül nincs ország

Martonyi János a panelbeszélgetésen megerősítette, valóban nagyobb a veszély, mint akár a kubai válság idején. Ugyanakkor kiemelte, a globális konfliktus fókusza nem Európában van, érdemes csak a Dél-Kínai-tenger katonai megmozdulásait megfigyelni. Európa biztonságára visszatérve hangsúlyozta, egy ország határainak felszámolása tulajdonképpen az állami jellegétől fosztja meg a területet. Márpedig Európa elfelejtkezett a határvédelemről. A biztonsági kockázatokról úgy vélekedett, a jövőben nagyobb szerepe lesz az élelmiszer, vagy a vízbiztonságnak, amely akár háborús konfliktusokhoz is vezethet Martonyi János szerint beszélni kell a kulturális biztonság kérdéséről is, amely egy adott közösség kulturális, szellemi, nyelvi örökségének megőrzésével van összefüggésben. A megmaradás, a kulturális túlélés a magyar történelemben állandóan jelen van, míg a Nyugat háborúi nem fenyegettek kulturális megsemmisüléssel, a magyarságnak ez állandó problémája volt. A magyarok magyarként akartak fennmaradni.

Milyen utat választ másfél milliárd muzulmán?

Martonyi a terrorfenyegetettség kapcsán elmondta, jelenleg másfél milliárd muszlimról beszélünk, de számuk a jövőben emelkedni fog. A kérdés, hogy ez az iszlám népesség milyen irányba fog fordulni. Az Iszlám Állam ezen az iszlám közösségen belül akar vezető szerephez jutni, ezért használja az erőszak eszközét. A vezető szerep megszerzése után lehet majd csak szent háborút hirdetni. Hangsúlyozta, éppen emiatt nem szabad alkuról beszélni, itt nincs kompromisszum, nincs tárgyalás, az egyetlen út az ellenállás. Hangsúlyozta, az emberiség ellenálló képességének kérdése lesz, hogy ez a konfliktus hogyan oldódik majd meg.

200 millió migráns mozog világszerte

Kontrát Károly, a Belügyminisztérium parlamenti államtitkára arról beszélt, történelmi időket élünk, amikor Európa biztonságát az illegális migráció fenyegeti leginkább. Mint kifejtette, egyes vélemények szerint a migráció a 23. század végéig jelen lesz a világban. Jelenleg 60 millió menekült, 200 millió migráns mozog világszerte, és erre a problémára az Unió nem adott megfelelő választ. Nem követeli meg például Schengen pontos betartását, nem különíti el a bevándorló és a menekült fogalmát. Eltűri, hogy a különben nem együttműködő migránsok jogsértő módon haladjanak át a határokon. *Felszólalásában kiemelte, hazánk számára éppen ezért elfogadhatatlan a kényszerbetelepítés, minden államnak szuverén joga eldönteni, hogy kivel akar együtt élni.*

Joggal idegesek az oroszok

Valeriu Ostalep, volt külügyminiszter hozzászólásban arról beszélt, örül, hogy a brexit bekövetkezett, és sajnálná ha nem valósulna meg, Anglia ugyanis nem volt jó partner az Európai Unióban, sőt a fejlődés kerékkötője is volt egyes esetekben. Európa biztonságával kapcsolatban megjegyezte, 500 kilométer közelségbe kerültek a NATO fegyverei, az oroszok tehát joggal idegesek. *A migrációról szólva elmondta, látható, hogy a bevándorlókat nem lehet visszaküldeni, az EU mégis hagyja, hogy Erdogan a migránsokkal zsarolja.*

Forrás: **PestiSrácok.hu http://pestisracok.hu/sosem-voltunk-ennyire-kozel-harmadik-vilaghaboruhoz-tusvanyos16/**

Nyitva hétfő kivételével minden nap reggel 8.30-tól du. 4.30-ig.

1 Centre Road, Brighton East 3187

Tel.: 9592 4222

email: cafe@hartartplus.com.au

www.hartartplus.com.au

Minden vasárnap "jó ebédhez szól a nóta" az asztalnál Kroyherr Sylvester énekes, gitárral

Te csodás

Budapestre költöztél? Tényleg? De hát mégis miért? — kérdezték évekig hitetlenkedve a bennszülöttek a nyugatiakat, akik fogták magukat, és itt akartak élni

Budapestre költöztél? Tényleg? De hát mégis miért? — kérdezték évekig hitetlenkedve a bennszülöttek a nyugatiakat, akik fogták magukat, és itt akartak élni, nem kiküldetés és nem magyar házastárs miatt. Hanem mert miért is ne.

Magyarországra költöző franciáknak — mert több van, mint gondolnánk — segítő barátom mesélte a minap, hogy a mobilszolgáltató munkatársa, amikor megtudta, *hogy Franciaországból ideköltözöttek a leendő ügyfelek, csak ennyit kérdezett: biztonsági okokból?*

Meg sem lepődtem, amikor egy svéd azt mondta, most főleg nyaralni jött és olcsón inni, de lehet, hogy visszajön és marad is. Az olcsó ital miatt önmagában azért nem lenne érdemes. Azért jönne, mert úgy érzi, ha valahol valaha be tud majd illeszkedni, az Budapest lesz. Súlyos mondat — azóta sem hagy nyugodni.

Kinek mit jelent Budapest azok közül, akik ide jönnek? Nemcsak nyaralni, hanem élni. Van, aki a saját helyét nem találja abban a társadalomban, ahova született, vagy mert ő más, mint ők, vagy mert a társadalom vált felismerhetetlenné körülötte. Budapest szép város és nem is drága, az emberek pedig kedvesek — mondják sokan, akiknek Budapest lett az új otthonuk Párizs, Brüsszel vagy Stockholm helyett. Azt már kevesebben mondják ki, hogy „migrációjuk" tulajdonképpen az addig csak városon, országon belül megvalósuló „white flight" része — szóval az, amikor az európai „őslakosság" előbb kerületet, majd várost, majd országot vált. Félve írom ezt le, de létező terminusról beszélünk, és csak a burokban élők számára kényelmes magyarázat simán rasszistának nevezni azokat, akik családostul váltogatják a lakóhelyüket. Persze tudom, velük van a baj, hogy nem érzik a multikulturális társadalom frissítő szellőjét az arcukon.

Óvatosságra intem azért azokat, akik illúziókkal érkeznek Budapestre. Aki nem tud magyarul és nem tud kínjában nevetni, amikor a kelleténél gyakrabban jut eszébe Kafka — hát annak nehéz. Persze mi úgy tudjuk, hogy példásan kedvesek vagyunk a külföldiekkel, de ez azért csak félig igaz. Többen megerősítették, lehet valaki vikingek leszármazottja, egy nyűgös kisbolti pénztárosnő erőfeszítés nélkül úgy megalázza a magyartudás hiánya miatt, hogy legközelebb az utcát is elkerüli. Ezenkívül Budapest nemcsak a belváros vagy a VIII. kerület barátságosabbik része. Aki nyugati nagyvárosban él, az nem vizionálja horrorgettónak a VIII. kerület külső részét sem. Igaz, a Hős utcába azért a párizsi éjszakában edződötteket sem küldeném be nyugodt szívvel.

„Ha van régi Európa, akkor az itt van, arról nem is szólva, hogy ha arról beszélünk, hogyan képzeljük el Európa fővárosát, akkor gyakrabban jut eszünkbe Budapest, mint Brüsszel" — sokan megerősíthetik **Orbán Viktor** idei tusványosi beszédének mondatát. Budapest, Pozsony, Prága, Varsó ma tényleg a régi Európa. Csakhogy miközben minden egyéni sorsot meg lehet érteni, Budapestről nem lehet egész Európát megmenteni. Magától ugyanis nem vesz más irányt Nyugat- és Észak-Európa „fejlődése", és bár Magyarország idealizálása jó arra, hogy erőt merítsünk belőle, aligha oldja meg a problémát, hosszú távon egészen biztosan nem. Szedjétek össze magatokat!

Nagyon szeretnénk Európát tíz, húsz, ötven év múlva is felismerni.

Őry Mariann (Magyar Hírlap)

2016 CSERKÉSZBÁL

Megvallom, kicsit izgultam, hogy sikerülni fog-e a bál, mert egészen más keretben tervezték. Azért úgy érzem meg kell írnom, hogy a vállalkozás nagyszerűen meg lett szervezve és a kivitel tökéletes volt.

Ott kezdem, hogy már a bejáratnál vártak az apró cserkésznyakkendők,melyet feltűztünk, mint egy emléket erről a bálról. A terem gyönyörűen fel volt díszítve, — égtek a gyertyák (ami jól esett, mert melegített egy kicsit ebben a hideg télben). A vacsora is az új vezetéssel nagyszerű volt, ízletes és bőséges és mi a lényeg csaknem minden elfogyott.

Mivel nem volt első bálozó, nem volt bálanya sem. Felcsendült a cserkészinduló a csapatparancsnokok vonultak be a díszkapun a cserkész sorfal között. A köszöntő beszéd magyarul és angolul üdvözölte a vendégeket és a cserkészeket, aztán kiszólították a csapaparancsnokokat, hogy hívják csapataik tagjait. Először a fiú csapat tagjai, majd a lányok és végül a felnőtt cserkészek. Jó volt látni a sok cserkészt és a sok kiscserkészt, mert láttuk, hogy biztosítva van a magyar cserkészet jövője Melboureben. *Megható volt látni a Gyöngyösbokréta apró gyerekek táncát, majd a Kultur kör, szinte hivatásos szinten, bemutatott három száma. Nagy tapsot kaptak és már a nézésbe is belefáradtam. A csapatparancsnokok nyitották a bált a szokásos csárdással.*

A hangulat nagyszerű volt végig, sok ismerősi itt találkozik talán csak egyszer egy évben. Hiányoltuk **Pálos Pistát és Markovics Feri bá-t**, de tudom és érzem, hogy velünk voltak és örültek a sikerünknek. A bál ismét a szeretetkörrel végződött és a jó kedvű társaság indult haza.

Mivel ez a bál az összetartás csodás eredménye, nem tudok senkit név szerint említeni, de köszönöm mindenkinek, hogy ilyen nagy örömöt szereztek öreg szívemnek.

Kívánok további Jó munkát!

Kovássy Marianne cscst.

Halálos tavasz '45

Hetvenegy évvel ezelőtt ért véget a II. világháború. Ami utána következett, az sem kizárólag örömöt és boldogságot hozott mindenkinek.* Fábián Titusz *(Magyar Nemzet) izgalmas, megható és a korról-korokról rengeteget eláruló sorozata amelyben csodás művészek sorsán keresztül mutatta be, mi hogyan volt akkor, azelőtt, azután.

A matrózblúzos naiva – Turay Ida története

„Turay művésznő nem ideges. Még akkor is nevet, amikor más, egyébként józan halandó bosszúsan szorítaná össze a fogsorát. Nevet, ha leesik a telefonja, nevet, ha eltör egy drága vázát. A magyar film és színpad népszerű Turcsija külön színésznő-filozófiával állította össze életprogramját, mely abból áll: ***nevetni, nevetni és nevettetni"*** — zárta le interjúját a Magyar Film című hetilap 1943 áprilisában. A világháború negyedik évében, két hónappal a doni katasztrófa után.

A művésznő nem volt teljesen őszinte az újságíróval. 1943 áprilisában már jó oka volt az idegeskedésre. Nem leejtett telefonok, hanem zsidó származású férje miatt.

De menjünk vissza a történet legelejére.

„A politika nagy ívben kikerült"

Turay Ida 1907-ben született Rákospalotán. Apja, **Thurmayer Sándor** német származású festőművész volt, még **Jászai Mari** is modellt ült neki párszor. A kis Idát **Bárdos Artúr** fedezte fel, 16 évesen már a Belvárosi Színházban játszott. Hamar a közönség a kedvence lett. Ő volt az ügyeletes komika naiva, a matrózblúzos, csipkegalléros, kicsit nyafka lány. Aki mindig rácsodálkozik mindenre, és úgy néz, mint aki kettőig sem tud számolni. Játszott szinte minden pesti színházban, sikerei voltak drámában, operettben, vígjátékban, zenés revüben és filmben is.

Az ifjú színésznő 1926-ban ment férjhez **Békeffi Istvánhoz**, a népszerű színműíróhoz. Ő írta többek közt a Hétre ma várom a Nemzetinél, a Hol van az a nyár, a Kislány, kezeket fel és a Legyen a Horváth-kertben Budán című dalok szövegét. Régi nyár című operettjének **Honthy Hanna** játszotta a főszerepét, az Okos mamát **Fedák Sári** vitte sikerre. A Méltóságos asszonyt kifejezetten feleségének írta, a darabnak külföldön is sikere volt, akárcsak Kozmetika című vígjátékának. Békeffi István amúgy Békeffi László, a híres konferanszié unokaöccse volt, a két Békeffit sokan összekeverték.

A népszerű Turcsi egyik állandó partnere **Páger Antal** volt, tucatnyi filmben játszottak együtt. Mindketten rajongtak a csodaautókért. Págernek Bugattija volt, Turay Olaszországból hozatott magának egy áramvonalas Lanciát. Időnként versenyeztek is, kinek jobb a kocsija, ki ér hamarabb az Oktogontól a Hunnia filmgyárba. A rendőrök nem állították le őket, diszkréten elfordultak. Egyik legjobb barátnőjét **Muráti Lilinek** hívták. Sok közös vonás volt bennük. Murátinak is a férje volt a házi szerzője, mint Turaynak, és mindketten rajongtak a szép bundákért, keppekért. Turcsi és Murcsi – csak így emlegették őket.

Turay Idát 1936 tavaszán német filmesek keresték meg szerződési ajánlattal. Berlinben és Görögországban forgatta az Unter heißem Himmel (Forró égbolt alatt) című UFA-filmet. „Az első német szó, amit megtanultam, ez volt: Neubabelsberg! Mert mindig ez volt az álmom: Neubabelsbergben játszani, az európai Hollywoodban" — nyilatkozta az örökké vidám pesti naiva a Színházi Életnek.

Berlin akkor még a szebbik arcát mutatta. Világváros, olimpia, gazdag kirakatok, hatalmas filmprodukciók. A film sikere után ötéves szerződést tettek elé. Már tényleg csak az aláírások voltak hátra, amikor megkérdezték tőle, hogy a férje árja-e.

Turay Ida elbúcsúzott Berlintől. És az európai Hollywoodtól.

Várom a Nemzetinél

Aztán még rosszabb idők jöttek. Békeffi István az új törvények következtében kiszorult a színházakból és filmstúdiókból. Továbbra is dolgozott, csak már feketén, ahogy **Kellér Dezső vagy Nóti Károly** is. A neve nem szerepelt a stáblistán vagy a plakátokon.

Turay Ida 1944. március 19. után már nem mutatkozott nyilvános helyen férjével. Terjedt a pletyka, hogy elvált, otthagyta a zsidó Békeffit. Férje pedig egyáltalán nem mutatkozott sehol, mert neki a német megszállás után már az életéről volt szó.

Turay Ida nem vonult illegalitásba, nem lett ellenálló és végképp nem volt hős, mint mondjuk Jávor Pál. A férjét akarta megmenteni, ehhez pedig pénz kellett, információ és kapcsolatok. Gondolta, talán a legjobb, ha az események közelében marad. „A politika nagy ívben kikerült. Amikor a dolgok sűrűsödtek, én Pistuka mentésével voltam elfoglalva" — mesélte életrajzi könyvében.

A nyilas kormány alatt Turayék törzshelyén, a Fészek Klubban megnyílt a Magyar Művészek Háza. Turay is elment a megnyitóra. Talán valamelyik nagy ember tud majd neki, illetve férjének segíteni.

Békeffinek három rejtekhelye volt: Fillér utcai lakásuk, a Rudas Szálló és Fényes Szabolcsék Orbánhegyi úti villája. A Fillér utca volt a legkevésbé biztonságos. Egyszer beállított két úr a Gestapótól. Békeffi Lászlót, a konferansziét keresték, aki kabaréjában Hitlert és Mussolinit is gúnyolta… A Rudasban a padlástéri fehérneműtárolóban húzta meg magát. Turay apja szerezte a helyet, a szálló egyik főnökével együtt katonáskodott még az I. világháborúban. Ha Turay beszélni akart a férjével, az volt a jel, hogy beledúdol a kagylóba egy operettmelódiát. Ha a portás meghallotta, hogy „Hétre ma várom a Nemzetinél", tudta, mi a dolga. Ha jól megszervezték, fél órára még a színésznő is felosonhatott férjéhez…

Turay Idát pedig éppenséggel a Nemzeti várta. A **Németh Antal** lemondása után kinevezett új igazgató, **Kovách Aladár** szerződést ajánlott neki. Szüksége volt rá, a német bevonulás miatt sok színésznő tűnt el, jelentett beteget vagy nem vállalt szerepet. A művésznő akkor már húsz éve volt a pályán, hízelgett hiúságának a felkérés. Turay az ország első színházához került, **Mészáros Ági** helyett játszotta a Tacskó női főszerepét. Ősszel, a nyilas hatalomátvétel után már ő is inkább befeküdt egy szanatóriumba. Orvosi igazolással, látszatműtétre.

Turay Ida és férje 1944 karácsonyát már az operettszínház pincéjében töltötte. Itt vészelték át az ostromot is. Velük volt a színház igazgatója, **Fényes Szabolcs, a bonviván Sárdy János** és a szubrett Csikós Rózsi, meg pár műszaki ember és családjaik. Békeffi lakrésze a kazánházban volt, mert még ekkor is bujkálnia kellett. Időnként benézett a légóparancsnok, vagy egy nyilas járőr, akik katonaszökevényeket, zsidókat, kommunistákat kerestek. **Őket Sárdy, Turay és Csikós** szerelte le. A nyilasok is kedvelték őket, ahogy mindenki.

Bundás színésznők nem kapnak ebédet

A házaspár 1945. január végén jött fel a pincéből, amikor Pesten vége lett a harcnak. A lakásuk már nem volt meg, kettészelte egy bomba az épületet. Jó félházunk van, poénkodott Békeffi a színházi haveroknak.

Elindultak megnézni, mi van a Nemzetinél, ahol **Major és Gobbi** gyűjtötte össze az életben maradt színészeket. *„Elterjedt a híre, hogy Gobbi Hilda ingyenkonyhát nyitott a színház épségben maradt színpadán. Két kislábassal a bundám alatt rohantam a tetthelyre,*

ahol sorakoztak már a rosszul öltözött, lesoványodott emberek. Amikor Gobbi meglátott, gúnyosan felém intett: Méltóságos asszonyok, sztárok és többszörös bundatulajdonosok ma itt nem kapnak ebédet. Majd tegezésbe váltott át. Turay, te sem kaphatsz a mi – a mi szócskát erősen megnyomta – ebédünkből, mert nyilasokkal cimboráltál… Menj innen, menj utadra. Mintha leforráztak volna. Az ebédért sorakozók hangoskodásától kísérve, megszégyenülten hagytam el annak a színháznak a színpadát, ahol a nehéz időkben én is helytálltam. Amúgy grízestészta volt az ebéd" — emlékezett vissza a színésznő.

Pár hónap múlva már az volt a legkisebb baja, hogy Gobbitól nem kapott ebédet. 1945 júniusában a Színészek Szabad Szakszervezetének igazolóbizottsága előtt kellett tisztáznia magát. „A bizottságban számomra többnyire ismeretlen személyek ültek. **Major Tamást meg Olty Magdát** ismertem arcról, Majorról akkor én még nagyon keveset tudtam, miután más színházakban játszottam, ő pedig epizodista volt a Nemzetiben."

A meghallgatáson az elnök, Major Tamás vitte a szót:

— *Turay Ida, miféle marhaságba keveredett ön?*

— Hogy tetszik ezt érteni?

— *Nyilasokkal trafikált. Több esetben látták önt a Negresco kávéházban Dövényi Nagy Lajos társaságában.*

— Életemben nem jártam a Negresco kávéházban, Dövényi Nagy Lajosról azt sem tudom, kicsoda.

— *Művésznő, ne adja az ártatlant. Dövényi egy nyilas sajtóbriganti volt. Maga nem olvasott újságokat?*

— De igen, Színházi Életet, Film Színház Irodalmat s nagy ritkán azokat a lapokat, amelyekben megjelent rólam valami.

— *Apropó, Színházi Élet… Magát becézték „Turcsinak", nyilas barátnőjét pedig „Murcsinak".*

— Nekem nincs arról tudomásom, hogy Muráti nyilas lett volna…

— *Mit keresett ön a Magyar Művészek Házának megnyitóján?*

— Szerettem volna segítséget kérni üldözött férjem számára. De senkit sem kértem semmire. Amikor felolvasták a színházból, filmtől eltávolított művészek névsorát, tiltakozásként azonnal otthagytam a helyet.

Megvádolták, hogy a német megszállás miatt került a Nemzetihez, és felépett a kívánsághangversenyeken. Muráti mellett a Págerrel való barátságát is a szemére vetették.

Rövid tanácskozás után megszületett a döntés. *„Turay Ida a fasiszta német megszállás után és a nyilas hatalomátvételt követően is reakciós magatartást tanúsított, ezért nem igazoljuk, és az illetékes szerveknek javasoljuk, örökre tiltsák el a színművészet gyakorlásától."*

„Népbíróság előtt a letűnt idők sztárja! *Mi történt Turay Idával?* A hírneves sztárt nem igazolták! Turayt örökre eltiltották a színpadtól!" — harsogtak a főcímek és a rikkancsok 1945 nyarán. „A Színész Szakszervezet igazolóbizottsága Turay Idát eltiltotta a működéstől, mert tavaly részt vett a Magyar Művészet Háza ülésén, amelyen kihirdették a baloldali elemek kizárását, és szoros kapcsolatot tartott fenn a jobboldali gondolkodású **Muráti Lilivel és Vaszary Jánossal**" — írta a Szabad Nép.

Turay Ida csak fekete napszemüvegben mert kimenni az utcára.

Táblás ház a bíróságon

Igazolása ügyében a Népbíróséghoz fellebbezett. A Gerenday-tanács tárgyalta az ügyet 1945 szeptemberében. A tárgyalóterem zsúfolásig megtelt, eljött **Bajor Gizi, Dayka Margit, Tolnay Klári, Somlay Artúr és Sárdy János** is.

A Színészek Szabad Szakszervezete fényképekkel is támogatta határozatát. Előkerültek olyan fotók, amelyeken Turay Ida tényleg Dövényi Nagy Lajos antiszemita újságíró mellett ül a Negresco kávéházban. (Dövényit a háború alatti tevékenységéért, írásaiért halálra ítélte a Népbíróság, a köztársasági elnök kegyelemből életfogytiglanra változtatta az ítéletet.) Turay továbbra is tagadta, hogy ismeri, azt vallotta, véletlenül kerültek közös asztalhoz.

Murátiról és férjéről, Vaszary Jánosról is kellett beszélnie. „Mondtam már, hogy én a politikában járatlan voltam, nemigen tudtam megítélni Lili érzelmeit, mert mi színházról, filmről, divatról fecsegtünk leginkább."

Stella Adorján, Faragó Baba és Fényes Szabolcs mentő vallomást tett az ügyben. Fényes részletesen elmesélte rejtőzködésüket az operettszínház pincéjében, és hogy nagymértékben a színésznőnek köszönhető, hogy a férje életben maradt. A Szálasi-korszak üldözöttje, az új rendszer egyik kedvence, **Várkonyi Zoltán** írásban tett nyilatkozatot a színésznő mellett. Előadta, hogy amikor a Madách Színházban együtt dolgozott Turay Idával, nem tapasztalta, hogy jobboldali magatartást tanúsított volna, „mind politikailag, mind emberileg a legtisztességesebben viselkedett".

Az utolsó szó jogán Turay ismételten arra hivatkozott, hogy húsz éve színésznő, soha nem érdekelte a politika. A férjét akarta megmenteni, önhibáján kívül került olyan körülmények közé, amiért felelősségre akarják vonni. A Népbíróság az igazolóbizottság határozatát megváltoztatta, Turay Ida életre szóló eltiltását egy évre mérsékelte.

A könnyű múzsa

Pár nap múlva Várkonyi Zoltán, a Művész Színház új igazgatója kereste fel. Szerepet hozott neki. Biztosította, hogy ha letelik az eltiltása, várja a színházában. Aztán a filmgyár is visszafogadta.

(Folytatjuk)

SPORT

BOMBATÁMADÁS, VILÁGHÁBORÚ, AUTÓBALESET, SZÍVMEGÁLLÁS

168 arany, 146 ezüst, 166 bronz — ez a magyar sportolók mérlege az eddigi nyári olimpiákon. De a sor bővülhetett volna, ha nincsenek egyéni tragédiák, háborús áldozatok, amelyek során világhírű sportolóink haltak meg. Olimpiatörténeti sorozatunk 2. részében tragikus sorsú sportolóinknak kívánunk emléket állítani.

Dr. Csik Ferenc

Csik Ferenc neve nem merült feledésbe, Kaposváron sétány, Budapest második kerületében általános iskola és gimnázium őrzi az 1936-os berlini olimpia gyorsúszóbajnokának nevét.

1913. december 12-én, Kaposváron született **Lengvári Ferenc** néven. Édesapját egyéves korában veszítette el, a vármegyei aljegyző az első világháborúban, a szerb fronton esett el. A fiút 1923-ban fogadta örökbe anyai nagybátyja, **Csik László MÁV-főorvos,** ekkor változott a neve Csik Ferencre.

Középiskoláit Keszthelyen, a premontrei gimnáziumban végezte, úszni a Balatonban tanult meg. 1931-től járt a Pázmány Péter Tudományegyetem orvosi fakultására, diplomáját már olimpiai bajnokként szerezte meg 1937-ben.

A versenyszerű sportolást Budapestre költözve, a BEAC-ban kezdte el, eleinte vízilabdázott, de hamar felfigyeltek kiváló mozgására, és az úszás felé irányították, első edzője az olimpiai ezüstérmes úszó, **Bárány István** lett. 1932-től az egykori vízilabdázó, **Vértesy József** foglalkozott vele, ő nevelt belőle igazi gyorsúszót.

1933-ban lett az úszóválogatott tagja, ebben az évben már egy percen belül teljesítette a 100 méteres gyorsúszást. Az 1934-es Európa-bajnokságon 100 méteres gyorsúszásban és a 4x200 méteres váltó tagjaként is aranyérmet nyert, 1935-ben 100 méteren Európa-csúcsot úszott.

Az olimpiára való felkészülés során elutazott Berlinbe, hogy lássa a japánok edzésmódszerét, és megszokja a világversenyeken való szereplést is. Tudta, csak a japánok sajátos stílusát elemezve és elsajátítva lehet velük szemben esélye.

„A júliusi berlini tréningek alatt **Arai és Yusa** több ízben úsztak 57 mp-en belül, Taguchi pedig egészen közel járt ehhez az eredményhez. Csiket is elfogta a rekordláz és amikor Fischer megjavította az Európa rekordot, ő is rekord kísérletet jelentett be. Szerencsére Csik rekord kísérlete nem sikerült, 57 mp-t ért el. Ettől kezdve pedig kissé csalódottan, de annál nagyobb szorgalommal dolgozott" — olvasható **Bárány István** szövetségi kapitány visszaemlékezése **Csik Katalin:** *Édesapám emléke című könyvében.*

Az olimpián mindenki a japán úszókat akarta látni, de Csik szenzációs versenyzéssel mindhárom távol-keleti versenyzőt maga mögé utasítva 57,6 másodperces idővel nyert. Az első hangos rádióközvetítés pedig halhatatlanságot hozott **Pluhár Istvánnak** is, aki azt kiáltotta az éterbe:

Gyere, Ferkó...gyere,...Ferkó, most bele, most bele!"

1938-ban felhagyott a versenyszerű úszással, a következő évben a magyar válogatott kapitánya lett. 1939-ben felélesztette a Képes Sport című folyóiratot, 1940-ben megnősült, és két gyermeke született. A második világháború végén, 1944 októberében katonaorvosi szolgálatra hívták be, feladatát a soproni kórházban teljesítette. Akárcsak apja, ő is háborúban halt meg: *az egyik utolsó magyarországi légitámadásban, 1945. március 29-én halt meg.*

Kabos Endre

A Margit-híd áldozata

Egy nappal a 38. születésnapja előtt, 1944. november 4-én a Margit híd felrobbantásakor veszítette életét Kabos Endre, Los Angeles és Berlin háromszoros olimpiai bajnok és egyszeres olimpiai ezüstérmes kardvívója.

Mauthausen és Davidovka

Világhírű olimpiai bajnok kardozóink közül a kétszeres aranyérmes (1908, 1912 – csapatban mindkétszer) **Gerde Oszkár** 1944. október 8-án, míg Amszterdam bajnoka (1928, csapat), **Garay János** röviddel az európai háború vége előtt, 1945. május 3-án a mauthauseni koncentrációs táborban halt meg.

1928 és 1932 olimpiai bajnoka, **Petschauer Attila** Davidovkán halt meg 1943. január 30-án, életét **Szabó István** dolgozta fel A napfény íze című filmjében. Állítólag tél közepén addig locsolták vízzel, amíg megfagyott, ennek ellentmond **Ungváry Krisztián** történész, aki szerint valójában egy szovjet hadikórházban halt meg.

Mándi, az ökölvívó-reménység

Mándi Imrét kevesebben ismerik, hiszen ő csupán olimpiai 5. helyig jutott, de ki tudja, mire vitte volna, ha nincs a világháború. Az 1916. november 22-én, Dombóváron még Mándl néven született bokszoló 19 évesen országos bajnok lett váltósúlyban, nem véletlen, hogy az FTC azonnal lecsapott rá, és a Tolna megyei fiatalembert a fővárosba csábította.

A nevét Mándira magyarosította. 1937–40 között sorozatban négyszer lett egyéni bajnok az FTC színeiben 1936-ban, Berlinben az 5. lett, a negyeddöntőben a későbbi győztes finn **Sten Suviótól** kapott ki. Egy évvel később a milánói Európa-bajnokságon ezüstérmet szerzett.

Az Eb után amerikai ajánlatot kapott, amelyet elfogadott, és az Egyesült Államokban öt hónap alatt hat mecscsen bokszolt, mindössze egy vereséget szenvedett. Bár 50 ezer dolláros ajánlatot kapott, hazatért, mert nem érezte jól magát.

1944-ben behívták, vagy abban az évben, vagy 1945-ben halt meg.

Énekes István

Énekes István 1911. február 20-án született Budapesten. 1927 és 1940 között a BVSC sportolója volt, családjában több testvére is kiemelkedő ökölvívónak számított, unokatestvére, Árpád pedig a szövetségi kapitányi tisztet is betöltötte.

1932-ben a Los Angeles-i olimpia légsúlyú bajnoka lett, emellett háromszor volt Európa legjobbja (1930, 1932 és 1934), négyszer nyert magyar bajnokságot (1929, 1930, 1932 és 1934), kétszer Budapest-bajnokságot (1928, 1929), egyszer csapatbajnokságot is (1934).

Visszavonulását követően fiatalokkal foglalkozott, dolgozott szabóinasként, majd MÁV-segédtisztként.

Miután a felesége elhagyta, idegösszeomlást kapott, kórházba került, és 1940. január 2-án öngyilkos lett, kiugrott az ablakon. Mindössze 28 éves volt.

Autóbaleset okozta a birkózólegenda végzetét

Kozma István a világ egyik legjobb birkózója volt, két olimpiai bajnoki címe mellett három világ- és egy Európa-bajnoki elsőséget szerzett. Olimpiai kerettag volt, egy autóbaleset okozta a végzetét.

1939. november 27-én született, sportolni a Ganz-Mávag kosárlabdázójaként kezdett, az utánpótlás-válogatottban fedezte fel Amszterdam olimpiai bajnoka, **Keresztes Lajos**, aki átcsábította a birkózókhoz. 1958-tól a Budapesti Vasas sportolója lett, kötöttfogásban és szabadfogásban egyaránt versenyzett, de jelentős nemzetközi eredményeit előbb inkább nehézsúlyában érte el.

Három olimpián vett részt, 1960-ban negyedik, 1964-ben és 1968-ban olimpiai bajnok, máig ő az egyetlen magyar birkózó, aki két ötkarikás elsőséget tudott kiharcolni. 1964-ben úgy lett bajnok, hogy az olimpia előtt megsérült, és az orvosok alig akarták elengedni Tokióba. Ott azonban legyőzte a japán **Szugijamát, a török Kaplant, a német Dietrichet, a döntőben pedig a szovjet Roscsin** ellen döntetlent ért el.

Négy évvel később Mexikóvárosban extrém sérülés zavarta, valaki rácsapta a kezére az autóbusz ajtaját, begyulladt, műtött körömmel küzdött, és verte a román **Busoit, a japán Iszagoit, a finn Uytterhághát** és a bolgár Petrovot, a döntőben pedig ismét a szovjet **Roscsinnal** küzdve lett aranyérmes.

Kozma az 1969-es idényt sérülések és edzői szakdolgozata miatt kihagyta, ám egy év múlva ismét csatasorba állt, elkezdte az olimpiai felkészülést. A Felszabadulási-verseny előtt azonban meghűlt, csak a szőnyeg mellől figyelte a társakat. A viadal után kocsiba ült, hogy hazafurikázza mesterét, **Keresztes Lajost,** majd befordult az Alkotmány utcába. A Honvéd utcai kereszteződésben belerohant autójába a 15-ös busz.

„Olimpiai, világ- és Európa-bajnok nehézsúlyú birkózónk nagyon súlyos, de nem életveszélyes sérüléseket szenvedett. A Mező Imre úti Országos Traumatológiai Intézetben azt a tájékoztatást kaptuk, hogy Kozma István tíz bordája eltörött, vesesérülést szenvedett" — írta az esetről röviden a Népsport. Napokkal később kiderült, a vesesérülés igencsak súlyosnak bizonyult, ugyanis Kozmának csak egy veséje volt. Április 9-én, több műtét után, belehalt sérüléseibe.

2008 legnagyobb tragédiája

A pekingi olimpiára készülve egy edzésen lett rosszul, és a vízparton halt meg **Kolonics György**, a magyar kenusport egyik legsikeresebb alakja.

1972. június 4-én született Budapesten, kenuzni a Budapesti Spartacusban kezdett **Nótárius József** irányításával, de hamar átigazolt a Csepelhez, ahol haláláig **Ludasi Róberttel** dolgozott.

A válogatottban 19 évesen, a párizsi világbajnokságon mutatkozott be, egy év múlva már kiharcolta az olimpiai indulás jogát is, az 1992-es barcelonai játékokon **Pálizs Attilával** egy ötödik és egy hetedik helyet szerzett.

Egy év múlva talált rá partnerére, **Horváth Csabára**, akivel szinte évről évre maguk mögé utasították a világ legjobbjait. Együtt összesen 11 világbajnoki aranyérmet nyertek párosban és négyesben, és 1993 és 1998 között csupán két olyan nagy nemzetközi verseny volt, ahol kenu kettesben 500 méteren legyőzték őket.

Pályafutása során összesen 15-ször nyert világbajnokságot, háromszor lett Európa-bajnok. 1996-ban **Horváthtal párosban,** 2000-ben egyéniben nyert olimpiai bajnokságot.

Pekingben **Kozmann Györggyel** 500 és 1000 méteren indultak volna párosban, de 2008. július 15-én a délelőtti időméréses edzés végén a kenujában rosszul lett. Az eszméletét vesztő sportolót motorcsónakkal vitték a partra, ahol többször is megpróbálták újraéleszteni. **Kolonics Györgyön** végül a kiérkező mentők sem tudtak segíteni, az első diagnózis alapján hirtelen szívmegállás vezetett a tragédiához.

KÉSELY AJNA A LEGFIATALABB, NAGY PÉTER A LEGNEHEZEBB

A riói 160 fős magyar csapatból **Késely Ajna** a legfiatalabb, a Kőbánya SC úszója csak az olimpia után, szeptember 10-én lesz 15 éves. A piros-fehér-zöld színeket képviselő olimpikonok között **Imre Géza a rangidős**: a világbajnok, ötkarikás ezüst- és bronzérmes párbajtőröző decemberben múlt 41 éves — rögzítette az érdekességeket összegző vasárnapi írásban a Magyar Olimpiai Bizottság (MOB) honlapja.

A csapat legrutinosabbjának **Mohamed Aida vívó és Gádorfalvi Áron** szörföző számít, mindketten sorozatban a hatodik olimpiájukon vesznek részt, ezzel beérik a rekorder, hétszeres olimpiai bajnok **Gerevich Aladárt.** A tőröző Mohamed pedig megdönti a szintén ezt a fegyvernemet képviselő **Rejtő Ildikó** csúcsát, mivel a nők között ő büszkélkedhet majd a legtöbb olimpiai szerepléssel. Ötödször szerepel ötkarikás játékokon a már Atlantában is érmes **Imre Géza,** továbbá a sportlövő **Sidi Péter**, valamint a háromszoros olimpiai bajnok kajakozó, **Douchev-Janics Natasa**, aki Sydneyben még jugoszláv színekben versenyzett.

A küldöttség legmagasabb tagja **Vámos Márton vízilabdázó és Kővágó Zoltán diszkoszvető**, egyaránt 204 centiméterrel. Csak egy centivel marad el tőlük a pólóválogatottból **Decker Ádám és Hárai Balázs.** A legalacsonyabb a 154 centis maratoni futó, **Szabó Tünde, megelőzve Miskolczi Julianna sportlövőt (156 cm) és Kovács Zsófia tornászt (157 cm). A legsúlyosabb egyéniség a 157 kilós Nagy Péter súlyemelő.**

A csapatot hat testvérpár erősíti. A pekingi aranyérmes **Varga Dániel és Dénes** már harmadszor szerepel együtt olimpián, míg a szintén a vízilabda-válogatottat erősítő **Decker Attila és Ádám** a 2013-as világbajnokság után ünnepelne ismét együtt. Ugyancsak együtt vágynak dobogóra a birkózó **Lőrincz-testvérek**, a Londonban ezüstérmes **Tamás és az újonc Viktor**. A 200 méteres mellúszás címvédője, **Gyurta Dániel és öccse, Gergely** második közös olimpiáján vesz részt. A szintén úszó **Pulai Bence és Vince édesapja, Pulai Imre** a kenupárossal lett aranyérmes Sydneyben, a két versenyző felké-szülését pedig nevelőapjuk, **Turi György** irányítja. A **Verrasztó** család élete is az úszás körül forog: **Evelyn a negyedik, bátyja, Dávid** a második olimpiáján indul. Apjuk, **Verrasztó Zoltán ötkarikás ezüst- és bronzérmes, míg édesanyjuk, Gyúró Mónika** többszörös magyar bajnok úszó.

Apja, **Csipes Ferenc** olimpiai sikerét (1988) ismételné meg a kajakozó **Csipes Tamara**. Eddig háromszor fordult elő, hogy magyar olimpiai bajnok gyermeke is aranyérmes lett: a kalapácsvető **Németh Imre (1948) fia, Miklós** gerelyhajításban (1976), a vízilabdázó **Homonnai Márton (1936) leánya, Szőke Kató úszásban** (1952), a szintén vízilabdázó **Szívós István (1952, 1956) fia, István** (1976) diadalmaskodott. Utóbbi család tagja, **Márton** Rióban sporttörténelmet írhat, ugyanis először történhet meg, hogy nagyapa és apa után a harmadik nemzedék tagja is aranyérmes lesz.

Háromgenerációs olimpikoncsalád még egy van: az úszó **Szilágyi Liliána apja, Szilágyi Zoltán** három olimpián járt, nagyapja pedig a háromszoros olimpiai bajnok vízilabdázó **Gyarmati Dezső**. A családi éremtermés is bőséges: **Liliána nagynénje, Gyarmati Andrea** olimpiai második úszó volt, nagybátyja, **Hesz Mihály** pedig olimpiai aranyérmes kenus. Családilag a legtöbb éremmel a **Bogen-Gerevich** vívófamília rendelkezik. A nagyapa, **Bogen Albert** osztrák színekben 1912-ben lett ezüstérmes, **lánya, Bogen Erna** 1932-ben Magyarországnak szerzett harmadik helyet, férje, **Gerevich Aladár pedig hat olimpián tíz érmet nyert. Fiuk, Gerevich Pál a kardcsapat tagjaként volt bronzérmes 1972-ben és 1980-ban.**

NB I. 3. forduló

Haladás – Honvéd 1-1
Újpest – Paks 1-0
FTC – DVTK 6-2
MTK – Mezőkövesd 0-1
DVSC – Gyimrót 4-0
Videoton – Vasas 1-2

ÜGYVÉD BUDAPESTEN
nagy gyakorlattal és szakértelemmel, mindenféle ügyintézést, jogi tanácsadást vállal.
Forduljon bizalommal:
Dr. Horváth Anna
e-mail: drhorvatha@yahoo.com
fax: (0011) 36-1-4038503

Majdnem mindegyik étterem hazudik a menüiről

Mi van a tányérunkban? Ez talán az egyik legfontosabb kérdés, amely minden embert foglalkoztat. Egy gasztronómiai újságíró, **Larry Olmsted** megdöbbentő könyvet írt az éttermi csalásokról, arról, hogy nagyjából szinte semmi nem az, aminek látszik, vagy aminek épp mondják.

Nagyjából semmi nem az, aminek látszik, és alig akad olyan étterem, amely ne trükközne valamelyik ételével, becsapva ezzel a vendégeit. Az ételhamisítás, megtévesztés pedig nemcsak rájuk, hanem a nagy bolthálózatok túlnyomó többségére is igaz. Röviden összefoglalva ezek a sokkoló megállapításai Larry Olmsted gasztronómiai újságíró most kiadott, Valódi étel — hamis étel: *Miért nem tudja pontosan, mit eszik? S mit tehet ez ellen?* című könyvének.

Az éttermek kapcsán — ahogy az amerikai közélet Vice hírportálnak adott interjújában leszögezte — az a legnagyobb probléma, hogy trükköznek az alapanyagokkal, s az ételeket nem azokkal a hozzávalókkal készítik el, amelyeket az étlapon feltüntetnek. Kifejezetten nagy gond van a tengeri herkentyűkkel. „Különösen vigyáznék minden tonhalas vagy garnélarákos étellel… mert sokan úgy reklámozzák ezeket az ételeiket, hogy válogatott minőségű alapanyagokból készülnek, miközben az éttermek többsége nem engedheti meg magának a prémium minőséget, egyszerűen nem tudnák kigazdálkodni” — hívja fel a figyelmet a szerző.

Ez azonban nem csak az olcsó ételekre igaz. Olmsted példaként említi a japán Kobe marha esetét. Sok étterem állítja, ők ilyen marhaszeleteket készítenek, amelyből egy adag mintegy száz dollárba kerül, miközben a valóságban nagyüzemi tenyésztésű marhát szolgálnak fel, ami amúgy tíz dollárba kerülne. *S hogy a csaláson kívül mi ezzel a probléma?* Az újságíró szerint elsősorban az, hogy a japán húsban semmiféle antibiotikum nem lehet, mert a marha tenyésztése szigorú szabályokhoz kötött, miközben a nagyüzemi állatokat például különféle „adalékanyagokkal” tömik tele.

Olmsted szerint az egész iparágat ilyen ügyek lepik el, ami – érvel – nem más, mint egyszerű gazdasági csalás. Ráadásul büntetlenül tehetik mindezt, mert hiába perelnék be az éttermeket, hogy adagonként tehát kilencven dollárral átverik a vendéget, nincs az az ügyvéd, aki ennyiért bíróságra menne. Legfeljebb úgy, ha sok vendég közös keresetet nyújt be, igaz, az ilyen esetek elenyészők, így az étter-mek hazudhatnak tovább.

Ami az áruházakat illeti, a szerző szerint esetükben az a legnagyobb gond, hogy az áru korántsem olyan minőségű, mint ahogy azt feltüntetik. Példaként említette az extraszűz olívaolajat, amely az esetek túlnyomó többségében illatában, ízében, állagában sem hasonlít a „valódira”. Olmsted szerint a legnagyobb gond az adalékanyagokkal, a szteroidokkal, az antibiotikumokkal, illetve a hormonalapú összetevőkkel van. „A mézeket telenyomják antibiotikummal, az olcsó parmezánokba celluloid kerülhet, és így tovább, se szeri, se száma a trükköknek” — állapítja meg keserűen a gasztronómiai újságíró. Szerinte érdemes minél kevésbé feldolgozott élelmiszereket vásárolni, olyanokat, amelyekből otthon mi magunk tudjuk elkészíteni az ételt.

Fontosnak tartja ugyanakkor, hogy nem minden gyatra minőségű, ami olcsóbb, ám azzal számolni kell, nem feltétlenül az ideális élettani hatásai lesznek ezeknek az ételeknek. Olmsted azt is kiemelte, könyvével nem a folyamatos rettegést akarta elültetni az emberekben, inkább arra szeretné felhívni a figyelmet, hogy a lehetőségekhez képest mindenki próbáljon meg éles szemmel járni, figyeljen oda, mit vesz, mit eszik. Mint mondja, nincs egyetemes megoldás, mindenkinek a saját tapasztalatai alapján kell megtalálnia, hol kaphat friss, jó minőségű termékeket. „Le kell számolnunk azzal a hiedelemmel, hogy ha kimegyünk a legközelebbi piacra, ott minden friss és tökéletes lesz. Utána kell járni, mit hol érdemes venni, és ha kell, több helyre is menjünk el a lehető legjobb dolgokért” — ad jó tanácsot végkövetkeztetésében Olmsted.

Egyperces tudomány

Így készítették a kötelet 40 ezer éve

A kötelek és zsinórok fontos szerepet töltöttek be a mozgékony vadászó és gyűjtögető népek életében. A kutatóknak azonban egészen eddig nem sok fogalmuk volt, hogyan készíthették ezeket az eszközöket az őseink.

Néhány rendkívül ritka esetben találtak már kötéllenyomatokat égetett agyagban, illetve elvétve megörökítették a zsinórt a jégkorszaki műalkotások részeként, de egészében véve szinte semmit sem tudtunk a kőkorszaki zsinórokról, kötelekről és textíliákról.

Nicholas Conard professzor és csoportja az Archäologische Ausgrabungen Baden-Württemberg szakfolyóiratban mutatta be azt az eszközt, amelyet kötélkészítésre használtak őseink.

Conrad csoportjának kulcsfontosságú felfedezése a délnyugat-németországi Hohle Fels barlangban, és Veerle Rots és munkatársainak (Liège-i Egyetem) kísérleti kutatásai és próbái járultak hozzá a kötél történetének újraírásához.

A lelet maga egy gondosan faragott és gyönyörűen megőrzött, 20,4 centiméter hosszú mamutagyardarab, amelybe négy 7-9 milliméteres lyukat fúrtak. Mindegyik lyuk belsejében mély és pontosan vésett spirális bemetszések láthatók.

Az új kísérletek bebizonyították, hogy ezek a kifinomult vésetek a kötélkészítő eszköz technikai sajátosságai, nem pedig puszta dekorációk.

A múltban talált hasonló leleteket rendszerint nyílvessző-egyenesítőknek, díszített műtárgyaknak, sőt még zeneszerszámnak is titulálták.

Hála a lelet kivételesen jó állapotának és a liège-i csoport alapos tesztjeinek, a kutatóknak sikerült bemutatniuk, hogy az eszközt a Hohle Fells közelében található növényi rostokból való kötélkészítésre használták.

„Ez az eszköz megválaszolja a kérdést, hogyan készítették a kötelet a kőkorszakban” — mondta Veerle Rots. *„Egy olyan kérdést, amely évtizedek óta fejtörést okozott a szakemberek számára.”*

Tanár úr kérem

Válaszok a legutóbb feltett kérdésekre a válasz: 1. A hüllők osztályát, 2. Retsinának, 3. Bármennyire meglepő — egyet sem, 4. 1063 Celsius-fok, 5. Panamaváros, 6. Luigi Cherubini, 7. Ruggiero Leoncavallo, 8. Jozeph Black (1728-1799) skót kémikus és fizikus, 9. Hügieia a görögök gyógyítás ist. tartott Aszkléiposz lánya, 10. Palla.

E heti kérdéseink:

1. Ki írta Az ördög és a Jóisten c. drámát?
2. Hogy nevezik a folyamatosan járó, végtelenített felvonót?
3. Milyen betegséget nevezünk agorafóbiának?
4. Melyik európai épületben található a világhírű Tükörterem?
5. Melyik madarat nevezi a népnyelv törökfecskének?
6. Mi a neve a párizsi tudomány egyetemnek?
7. Mi a pénzneme Grenadának?
8. Melyik földünk legbővizűbb folyólya?
9. Ki írta az első Dante-életrajzot?
10. Melyik Európa egyetlen vadjuhféléje?

Válaszunkat a jövő heti újságban olvashatják:

Összeböngézte: B. L.

aclandtravel
your business travel specialists
Repülőjegyek, külföldi utak, rokonok kihozatalért forduljon Szabó Edith professzionális utazási ügynökhöz.
Suite 1, 128 Acland St. VIC 3128
Tel: 03 9534-0901 License No: 30016

Korona Concierge
Igazi különlegességekre vágyik? Önnek ajánljuk concierge szolgáltatásunkat! Tekintse meg a **www.koronaconcierge.com** oldalt. Gondosan válogatott prémium utazási élményekben vehet részt és felejthetetlen emlékekkel térhet vissza.
Reméljük, hamarosan Önt is elégedett utasaink körében üdvözölhetjük!
Tel: 03 9801-8887 e-mail: zack@koronaconcierge.com

A többszörös gyilkossággal vádolt személyt villamos székbe ültetik.

— Van valami utolsó kívánsága? — mondja az őr.

— Igen

— És mi?

— Megfogná a kezem?

* * *

Apuka leülteti a 14 éves kisfiát, és azt mondja neki:

— Fiam, eljött az ideje, hogy elmeséljem neked, hogyan is születnek igazából a gyerekek!

A fiú a fülére tapasztja a kezét, és felkiált:

— Nem! Nem akarom tudni!

— De miért nem? — kérdezi az apja megdöbbenve.

— Nézd, apa! Amikor 7 éves voltam, elárultad, hogy nem létezik a Télapó.

Amikor 8 éves lettem, elárultad, hogy nem létezik a húsvéti nyuszi sem. Azt viszont már tényleg nem bírnám ki, ha most azt is elmondanád, hogy a gyerekcsináláshoz nem kell a lányokkal lefeküdni!

* * *

Négy férfi beszélget:

— Én a feleségemet havonta egyszer teszem a magamévá. — mondja az első.

— Én havonta kétszer. — kontráz a második.

— Én hetente egyszer. — így a harmadik.

— Én hetente háromszor is. — mondja büszkén a negyedik férfi.

— De hiszen neked nincs is feleséged! — mondja neki értetlenül az első.

— Ja, nem a tiédről volt szó?

* * *

— Mi az abszolút pletyka?

— ???

— Amikor a néma elmondja a sükettnek, hogy a vak látta a bénát szaladni.

* * *

— Ki az abszolút bátor?

— ???

— Aki egyszerre veszi be az altatót és a hashajtót!

* * *

A halottak nem élnek nemi életet, mégis szaporodnak.

* * *

Egy egyetemista az ebédlőben le szeretett volna ülni egy üres helyre az egyik tanára mellé, de az így válaszolt:

— Egy hattyú nem lehet barátja egy disznónak.

— Jó, akkor továbbrepülök! — válaszolt a diák.

A tanár ezen vérig sértődött és elhatározta, hogy a vizsgán elbuktatja, így a legnehezebb kérdéseket adta fel neki. A diák azonban a dolgozatában parádés válaszokat adott, ezért a tanár — hátha mégis megbuktathatja az áldozatát — mindent eldöntő kérdést ad:

— Mész az úton és találsz két zsákot, az egyikben arany, a másikban pedig ész van. Melyiket választod?

— Az aranyat.

— Én sajnos a másikat választanám, az értelemmel teli zsákot, mert az fontosabb, mint a pénz.

— Mindenki azt választja, ami neki hiányzik — vágja ki magát a diák.

A tanár majd megőrül és azt írja a dolgozatra: „Szamár”. A diák anélkül, hogy belenézne, fogja a dolgozatát és kimegy a teremből. Rövid idő múlva azonban visszatér, visszateszi a dolgozatát és így szól:

— Elnézést, a tanár úr aláírta, de nem írt rá jegyet!

* * *

NA NE…

Először jöttek a dohányosok és bepereltték a dohánygyárakat, mert tüdőrákot kaptak a cigarettázástól.

Aztán jöttek a kövérek, akik bepereltték a gyorséttermeket, mert elhíztak az ételtől.

Azt hiszem, én meg beperelem a sörgyárakat az összes ronda nőért, akikkel lefeküdtem.

* * *

Egy nagymenő New York-i riporter beül egy bárba és megismerkedik egy nagyon csinos fiatal hölggyel. Egy fél tucat ital elfogyasztása után meghívja őt a hotelszobájába és a hölgy örömmel elfogadja a meghívást.

— Mondd csak, tulajdonképpen hány éves vagy? — kérdezi a riporter, miközben a hölgy vetkőzik.

— Tizenhárom — jön a vonakodó válasz.

— Tizenhárom??? Te jó Isten! Azonnal vedd vissza a ruhádat és tűnj el innen — kiált rá halálra rémülten.

A lány csendesen elsétál az ajtóig, majd visszafordulva egy halvány mosollyal megkérdi:

— Babonás vagy ugye?

* * *

Egy idős házaspár istentiszteleten vesz részt. Úgy a felénél az asszony odahajol a férjéhez és így szól:

— Az imént egy csendeset szellentettem, mit gondolsz, mit tegyek?

A férj válasza:

— Cseréld ki az elemeket a hallókészülékedben...

* * *

A rövidlátó borbély borotválás után a vendéghez:

— Tessék mondani, vörös nyakkendőt tetszik viselni, vagy telefonáljak a mentőkért?

* * *

Az amerikai, az orosz és a francia szexológus beszélget, mikor felmerül, ki hány szexuális pózt ismer.

Francia:

— Én 100-at, én 100-at!

— Nyugi, majd Önt is meghallgatjuk!

Amerikai:

— Én bevallom, 5-öt.

Francia:

— Én 100-at, én 100-at!

— Nyugi, Önre is sor kerül!

Orosz:

— Mifelénk nem ilyen fejlett a szexuális kultúra, én sajnos csak a klasszikus, felül a férfi, alul a nő pózt ismerem.

Erre a francia:

— Én 101-et, én 101-et!

* * *

— Mi a sajt-terrorszervezet neve?

— FETA.

— Hogy becézik Sajt Istvánt?

— Trappista.

— Mi a sajtok kötelező olvasmánya?

— A pálpusztai fiúk.

— Mi a sajt-varázslóiskola neve?

— Rokfort.

— Hogy hívják az égési sérüléseket szenvedett sajtot?

— Füstölt sajt.

— Hogy hívják a hazudós sajtot?

— Mesesajt.

— Ki a sajt-színésznő?

— Jane Fondü.

* * *

— Pistike, látom tetszik neked ez a szánkó, de miért nem adod oda a kistestvérednek is? — kérdi a papa.

— Már hogyne adnám oda. Felfelé mindig ő viszi.

A műsoridőt magyarországi időzónában adjuk

Augusztus 15. hétfő

00:05 Mézföld
Magyar dokumentumfilm
01:25Hajnalban meghalnak
. 03:00 Truman Show
Amerikai film
04:40 Magyar történelmi arcképcsarnok (1999) Lóránttffy Zsuzsanna
04:55 Peru, Chile Magyar ismeretterjsztő sorozat
05:20 Peru, Chile Magyar ismeretterjsztő sorozat
Csönd és káosz
05:45 Himnusz
05:50 Hajnali gondolatok
06:05 Halálbiztos diagnózis - V. évad (Diagnosis Murder - Season 5, 1997)
Végzetes lépés - 1. rész
Amerikai krimisorozat
06:55 Kenó
07:00 Híradó
07:25 Roma Magazin
07:55 Domovina Szlovák nyelvűnemzetiségi magazin
08:35 Paula és a vadállatok Homokpad fókákkal Német ismeretter-jesztő sorozat gyerekeknek
09:05 A hegyi doktor - VI. évad Lehetetlen szerelem
Német családi filmsorozat
10:00 Balatoni nyár
12:00 Déli harangszó
12:00 Híradó
12:45 Kult+
12:55Jamie vidéki konyhája Vadak Angol ismeretterjesztő sorozat
Jamie Oliver vidéki konyhájában részben klasszikus, részben saját kútfőből való receptek alapján főz.
13:25 Család-barát válogatás
14:25 Halálbiztos diagnózis -Amerikai krimisorozat
15:15 Erdészház Falkenauban -, 1996)
Rablók az erdőben
Német tévéfilmsorozat
Martin titokban azt szeretné, ha Andrea Falkenauban nyitna állatorvosi rendelőt...
16:10 Charly, majom a családban (Unser Charly / Charly, a kincskereső
Német családi filmsorozat
Michaela meglátogatja barátnőjét, Inkát. Magával viszi Charlyt, aki gyorsan megbarátkozik a falusi környezettel, elrejtett kincset talál...
17:05 Doc Martin Törések
Angol tévéfilmsorozat
Louisát elüti egy autó és kórházba kerül...
18:00 Híradó
18:35 A hegyi doktor
Játék a veszéllyel
Német családi filmsorozat
19:25 Tövismadarak (The Thorn Birds, 1983) Amerikai romantikus tévéfilmsorozat
Szereplők: Richard Chamberlain (Ralph de Bricassart püspök),
20:20Csak színház és más semmi Jelmezes próba
Magyar tevefilmsorozat
21:20 DUNA SOROZAT Hawaii Five-O - Amerikai krimisorozat
22:05 Kenó
22:10 On The Spot: 9 hónap alatt a Föld körül (2015) Családon belüli erőszak
23:05 IN MEMORIAM OLÁH JÁNOS
23:35 Magyar Krónika

Augusztus 16. kedd

00:00 Utazás egy indiai ashramba (Indian Summer) Angol-francia dokumentum
01:30A tánc szenvedélye (Amerikai filmdráma
03:20Magyar történelmi arcképcsarnok Wesselényi Miklós (1796-1850) Magyar ismeretterjesztő film
03:40 Tengerek világa Az óriáspolip birodalma
04:05 Duna anzix
Ausztria kék Dunája
04:20 Noé barátai - Minden, ami állat (2014)
04:50 Peru, Chile (2016)
Magyar ismeretterjesztő sorozat
05:15 Peru, Chile
05:45 Himnusz
05:50 Hajnali gondolatok
06:05Halálbiztos diagnózis -Végzetes lépés - 2. rész
Amerikai krimisorozat
06:55 Kenó
07:00 Híradó
07:25 Srpski Ekran
Szerb nyelvű nemzetiségi magazin
07:55 Unser Bildschirm
Német nyelvű nemzetiségi magazin
08:35 Paula és a vadállatok Egy vidra, akit Nemónak hívnak Német ismeretterjesztő sorozat gyerekeknek
A vidraformák a menyétfélék családjának egy alcsaládja, ezért vízi menyétnek is nevezik.
09:05 A hegyi doktor Játék a veszéllyel
Német családi filmsorozat
10:00 Balatoni nyár
12:00 Déli harangszó
12:00 Híradó
12:45 Kult+
12:55 Jamie vidéki konyhája Téli zöldségek Angol ismeretterjesztő sorozat
13:25 Család-barát válogatás
14:25 Halálbiztos diagnózis A gyilkos tévé
Amerikai krimisorozat
15:20Erdészház FalkenaubanRepülésaz ismeretlenbe
Német tévéfilmsorozat
16:10 Charly, majom a családban Kényszerleszállás
Az asszony életre szóló kaland részese lesz.
Német családi filmsorozat
Michaela megbízást kap fotózásra a városi golfpálya katalógusához.
17:05Doc Martin - Az út
Angol tévéfilmsorozat
18:00 Híradó
18:35 A hegyi doktor Veszélyes játék
Német családi filmsorozat
19:25 Tövismadarak Amerikai romantikus tévéfilmsorozat Meggie elhagyja Lukeot és kislányával visszatér Droghedára. Itt szüli meg Ralph fiát.
20:25 A fátyolos hölgy
Búcsúlevél
Olasz tévéfilmsorozat
Clara az első adandó alkalommal megszökik az elmegyógyintézetből
21:20 A fátyolos hölgy Olasz tévéfilmsorozat
22:20 Kenó
22:25 Végjáték Amerikai thriller Nate kisstílű dzsesszzenész, aki keresetét piti bűncselekmények elkövetésével egészíti ki.

Augusztus 17. szerda

01:05 A temetésem szervezem (Get Low, 2009) Amerikai-német-lengyel film A városiak hosszú évek óta rettegnek Felix Bush-tól, pedig a férfi magányosan él erdei házában.
02:45 Határtalanul magyar (2013) Művészeti, tudományos magazinműsor
Inmemoriam Kaszás Attila
03:10 P'amende
Egy szelet nosztalgia
03:40 Tengerek világa
A rozmár birodalma
04:05 Duna anzix
04:30 Noé barátai
Minden, ami állat
05:00 Peru, Chile
Az asztronauta titka
05:25 Peru, Chile
A halál arcai
05:45 Himnusz
05:50 Hajnali gondolatok
06:05 Halálbiztos diagnózis A gyilkos tévé
Amerikai krimisorozat
06:55 Kenó
07:00 Híradó
07:25 Hrvatska Kronika
Horvát nyelvű nemzetiségi magazin
07:55 Ecranul Nostru
Román nyelvű nemzetiségi magazin
08:35 Paula és a vadállatok Simogass tarajos sült!
Német ismeretterjesztő sorozat gyerekeknek
09:05 A hegyi doktor Veszélyes játék
Német családi filmsorozat
10:00 Balatoni nyár
12:00 Déli harangszó
12:00 Híradó
12:45 Kult+
12:55Jamievidéki konyhája Sült tészták Angol ismeretterjesztő sorozat
13:25 Család-barát válogatás
14:30Halálbiztosdiagnózis Veteránok
Amerikai krimisorozat
15:20 Erdészház Falkenauban Mocsári hulla
Német tévéfilmsorozat
16:10 Charly, majom a családban Tanulópénz
Német családi filmsorozat
Az asszony körül felbukkan egy férfi, aki nyájas modorával megtéveszti a több figyelmességet igénylő Charlotte-t.
17:05 Doc Martin Mentőakció
Angol tévéfilmsorozat
18:00 Híradó
18:35 A hegyi doktor
Az atya nevében
Német családi filmsorozat
19:30 Tövismadarak Amerikai romantikus tévéfilmsorozat Dane követi Ralph-ot Rómába, ahol néhány év múltán pappá szentelik.
20:25 Skandináv lottó
20:35 Szabadság tér '56
21:30 1956 - A FILMMŰVÉSZET TÜKRÉBEN
Ébredés (1994)
Magyar játékfilm
A kislány magára marad a zsúfolt társbérletté átalakult lakásban.
23:20 Kenó
23:25 Lourdes - Szent Bernadett legendája Olasz-francia-luxemburgi tévéfilmsorozat

DUNA

Augusztus 18. csütörtök

01:05 Szesz, szex és steksz Amerikai filmvígjáték
02:40 Határtalanul magyar
A számontartottak
03:10 P'amende
A szeretet szolgálatában
03:35 Tengerek világa
A trombitahal birodalma, melya rejtőzködés mestere
04:05 Duna anzix Grein pokla és Táncos Fanni - Grein és Melk között
04:20 Noé barátai - Minden, ami állat (2014)
04:55 Peru, Chile Arequipa
05:2 Peru, Chile Arequipa a Szent Katalin kolostor titka
05:45 Himnusz
05:50 Hajnali gondolatok
06:05 Halálbiztos diagnózis - V. évad (Diagnosis Murder Veteránok
Amerikai krimisorozat
06:55 Kenó
07:00 Híradó
07:25 Rondó
Felelős szerkesztő: Agárdi Elektra; Szerkesztő: Oganova Eranyak; Operatőr: Czétényi Csilla, Németh József; Rendezte: Pászti Rita
VÉN EURÓPA HOTEL Riportfilm a Nemzetiségi Színházi Társulat Vén Európa Hotel című előaádásáról.
07:55 Kvartett
Szerkesztő: Sári Zsuzsanna; Műsorvezető: Kiss Mónika; Vezető operatőr: Szél Zsolt;
Rendezte: Sári Zsuzsanna
08:35Paula és a vadállatok A hód és az ő vára
Német ismeretterjesztő sorozat gyerekeknek
09:05 A hegyi doktor
Az atya nevében
Német családi filmsorozat
10:00 Balatoni nyár
12:00 Déli harangszó
12:00 Híradó
12:40 Kult+
12:50 Jamie vidéki konhája Vad szárnyasok
13:20 Család-barát válogatás
14:20 Halálbiztos diagnózis A pantomimes holtában is hallgatag
Amerikai krimisorozat
15:05 Erdészház Falkenauban Tévedni emberi dolog
Német tévéfilmsorozat
15:55 Charly, majom a családban Nyakig a pácban
Német családi filmsorozat
Max még leleplez egy titkos laboratóriumot.
16:45 Szerencse Híradó
17:05 Doc Martin
Sokkoló újdonságok
Angol tévéfilmsorozat
18:00 Híradó
18:35 A hegyi doktor
Túra a hegygerincre
Német családi filmsorozat
19:30 Tövismadarak Meggie tragédiákkal teli életét fia elvesztése teszi még szomorúbbá.
20:20 Ajándékkoncert – Szegedi Szabadtéri Játékok
21:55 Kenó
22:00 Én, a séf
Francia filmvígjáték
23:25 Overnight Magyar-német film Péter léha, könnyed életet élő sztárbróker. Egy nap egy ismeretlen lány mellett ébred.

Augusztus 19, péntek

01:10 A jó rabló Ír-angol-francia-kanadai krimi
03:0 Tetthely Közelharc
Német bűnügyi tévéfilmsorozat
04:30 Noé barátai - Minden, ami állat (2015)
Tamás, Rudas Gábor
04:55 Peru, Chile (2016) Cruz del Condor
05:20 Peru, Chile (2016)
Titicata-tó
05:45 Himnusz
05:50 Hajnali gondolatok
06:05Halálbiztos diagnózis A pantomimes holtában is hallgatag
Amerikai krimisorozat
06:55 Kenó
07:00 Híradó
07:25 P'amende
07:55 Öt kontinens
08:35 Paula és a vadállatok Tojásrakás teknős módra
Német ismeretterjesztő sorozat gyerekeknek
Amikor a teknősök a víz alatt úsznak, olyan, mintha repülnének.
09:05 A hegyi doktor - Túra a hegygerincre
10:00 Balatoni nyár
12:00 Déli harangszó
12:00 Híradó
12:45 Kult+
12:55 Jamie vidéki konyhája Póréhagyma
Angol ismeretterjesztő sorozat
13:25 Család-barát válogatás
14:25Halálbiztos diagnózis -Zuhanás a semmibe
Amerikai krimisorozat
Meghal egy fiatal srác egy veszélyes motoros mutatvány végrehajtása közben.
15:20 Erdészház Falkenauban A legszebb falu
Walzinger ráveszi Sailert, hogy a „Legszebb falu" cím elnyeréséért létesítsen s t r u c c f a r m o t .
16:10 Charly, majom a családban Charly új barátot szerez
Német családi filmsorozat
17:05 Doc Martin Beszélgetni jó
Angol tévéfilmsorozat
A portwenni rádió új műsorvezetője, Melanie új életet akar lehelni a műsorba.
18:00 Híradó
18:35 A hegyi doktor
Sötét ügyek
Német családi filmsorozat
Az öreg Melzig, miközben juhokat legeltetett, elesett és beütötte a vállát.
19:25 ROFUSZ FERENC KÖSZÖNTÉSE
A légy Magyar rajzfilm
1981-ben megkapta a legjobb animációs filmnek járó Oscar-díjat.
19:35A MAGYAR MÉDIA MECENATÚRA TÁMOGATÁSÁVAL Magyarország, segítettél (2016)
Magyar dokumentumfilm
20:30 Agatha Raisin -
A spenótos halálpite
Angol bűnügyi tévéfilm
22:05 Kenó
22:10 Tetthely Közelharc
Német bűnügyi tévéfilmsorozat Megkezdődik a versenyfutás az idővel.
23:45 A zátony Ausztrál film Útban a szárazföld felé veszik észre, egy cápa követi őket

Augusztus 20. szombat

00:30 A zátony (The Reef, 2010) Ausztrál film
0:55 Isten kezében
A kenyér útja
02:25 Pannon expressz
Gyula
02:55 Határtalanul magyar
Művészeti, tudományos Vászonra fotózva - Feszty körkép
03:20 Tengerek világa A barrakuda birodalma
03:50 Magyar Krónika Magyar kulturális magazin
04:5 Noé barátai - Minden, ami állat
04:50 Peru, Chile ÉLŐK ÉS HOLTAK TANYÁJA
05:20 Peru, Chile CIZCO
05:45 Himnusz
05:50 Hajnali gondolatok
05:55 Hazajáró (2016)
Magyar ismeretterjesztő sorozat Sztrázsó-hegység - Trencséni emlékek
06:25 Három jármód Portugál dokumentumfilm-sorozat
Az egész világon elterjedt, kb. 200 különböző fajtával rendelkező lovak eredetéről mesélnek szakértők.
06:55 Kenó
07:00 Híradó
07:30 Balatoni nyár
08:30 Ünnepélyes Zászlófelvonás és Tisztavatás
09:25 Térkép
10:00 Szent István Rend Díj-átadása a Sándor Palotában
11:00 Magyar Krónika
11:30 A MAGYAR MÉDIA M E C E N A T Ú R A TÁMOGATÁSÁVAL
Magyar szentek és boldogok - Szent István (2015)
12:00 Déli harangszó
12:00 Híradó
12:45 Kult+
12:55 Peru, Chile (2016)
Torres del Paine Nincsen gyerek, akinek fantáziáját ne ejtette volna rabul az inkák kincse, és a titokzatos dél-amerikai indiánok.
13:25 DUNA NOSZTALGIA
Isten rabjai (1942)
Magyar filmIV. Béla király lányának élete elevenedik meg a filmen.
15:00 Szent István Rend díjazottja Portrék a díjazottról
15:30 A muskétások Mindenki egyért… Angol történelmi kalandfilm-sorozat
16:25 Virtuózok 2016 - A zene útján A Virtuózok első és második szériájának résztvevői, győztesei elindultak Európa városaiba.
16:55 Szent Jobb körmenet Szent István-napi ünnepi szentmise és a Szent Jobb körmenet élő közvetítése a budapesti Szent István bazilika előtti térről. A szentmisét bemutatja Dr. Erdő Péter bíboros, szentbeszédet mond Josip Bozanic bíboros, zágrábi érsek.
19:30 HÍRADÓ - M1 -
20:00 SzerencseSzombat
21:00 Tűzijáték
21:35 Budavári Palotakoncert (2016)
22:35 Kenó
22:40 DUNA MOZI
Az aranyember (1962)
Magyar romantikus film
Jókai Mór csodálatos regényének adaptációja Gertler Viktor rendezésében.

Augusztus 21. vasárnap

0:0 Ellenállók
Amerikai filmdráma
94-et írunk, a kelet-európai zsidók tömegeit hurcolják el és mészárolják le a náci b e t o l a k o d ó k .
03:25 Adlon hotel - A Family Saga, Német-osztrák tévéfilmsorozat
05:00 Magyar történelmi arcképcsarnok Ajtony
05:5 Peru, Chile ÚTBAN A MACHU PICCHU FELÉ
05:45 Himnusz
05:50 Hajnali gondolatok
05:50 Rome Reports - Vatikáni híradó
06:55 Így szól az Úr!
06:25 Délvidéki református mártírok (2015)
06:55 Kenó
07:00 Híradó
07:40 Balatoni nyár
09:00 Isten kezében
09:25 Kereszt-Tények
09:35 Isten kezében (2011)
Szent István intelmei
A modern jog- és történettudomány nem tartja törvénynek az Intelmeket, a huszadik századig mégis törvénynek tartották.
10:05 Új nemzedék
10:30 Baptista magazin
11:00 Református ifjúsági műsor
11:05 Baptista ifjúsági műsor
11:15 Unitárius ifjúsági műsor
11:30 Evangélikus riportok
12:00 Déli harangszó
12:00 Híradó
12:45 Kult+
12:55 Martin Clunes - Emberek és állatok Angol ismeretterjesztő sorozat
13:45 A világörökség kincsei A Caracasi Egyetem – Betonba álmodott világ, Venezuela
14:05 Öltések közt az idő
Spanyol tévéfilmsorozat
Sira már indulásra kész, mikor megjelenik nála a sebesült Marcus
15:35 DUNA NOSZTALGIA Elnökkisasszony(1935)
Magyar romantikus film (f e k e t e - f e h é r)
(Jávor Pál) kitűnő munkát végez, de Zsuzsa mégis mindig csak szekálja a jóképű férfit…
17:10 Mennyei kötelék
Atyai érzések Német tévéfilmsorozat Testvérei becsapják Jakobot.
18:00 Híradó
18:35A hegyi doktor Egy karácsonyi történet Tirolból
Német családi filmsorozat
Közeleg a Karácsony, Tirolban mindenki az év legszebb ünnepére készülődik.
19:25 Adlon hotel A Family Saga, 2013)
Német-osztrák tévéfilmsorozat Hotel Adlon - Egy ország, két család és négy generáció története a harmincas évektől napjainkig.
21:05Virtuózok A zene útján
21:40 Budavári Palotakoncert Készen áll a közönség meghódításáért.
22:35 Kenó
22:40 Amistad Amerikai történelmi dráma Az igaz történetet feldolgozó Spielberg film egy csoport afrikai rabszolga kegyetlen útjának krónikája.

apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések

Melbourne | Melbourne Melbourne Sydney Sydney

HÁZTETŐFESTŐ, magyarul beszélő háztető restaurátor Melbourneben. Reg. tetőrestaurátor. 1979 óta bizalommal fordultak hozzám terracotta és betoncserepű háztulajdonosok a tető problémáikkal. A háztetőről magas víznyomással a mohát eltávolítom *(vegyszer nélkül)*. Figyelem, a víztilalom rám nem vonatkozik! A tetője lehet terracotta vagy betoncserép. Színes cementtel kúpcserepeit *(dudacserepeit)* átcementezem, a törött cserepeket, mind kicserélem vagy leragasztom. A terracotta cserepet leglazúrozom vagy a mohanövést gátló vegyszerrel bevonom, a betoncserép tetőjét szükség esetén az ön által választott színnel befestem és glazúrozom is. Ha a tető közötti pléh völgy rozsdás és a kémény körül is a pléh rozsdás és már folyik, ezt is mind kicserélem. Szélvihar okozta kárt a tetőn gyorsan rendezem és nyugtát adok a biztosító részére. Amennyiben garázs, verenda, carport vagy ehhez hasonló épületen tetőproblémája van, hullámvas, decking stb. szükség esetén megjavítom, kicserélem, átfestem. Használok Zincalum Colorbond anyagot. Öreg Fiberglass tetőt kicserélem új Fiberglassra vagy Laserlite-ra, hasonló anyaggal is. Szükség esetén darab vízcsatornát is kicserélek. Csatorna kitakarítást is végzek *(szükséges ez a tűz veszély esetén)*. Padlás forgó levegőzőt is berakok a tetőbe. Bármilyen tető problémája van, bizalommal forduljon Jánoshoz. Amennyiben sürgős szolgálat kell, hívjon reggel 7-8 óra között, Melbourne 80 km-es körzetében és Geelongban is, vagy hívja magyarul-angolul a 9318-5103 vagy mobilon 0422-770-957. Ha nem jelentkezik, hagyja üzenetrögzítőn az ön telefonszámát és visszahívom.

MAGYAR fogtechnikus nemcsak Gardenvale-i rendelőjében fogad ügyfeleket, de kérésre — előzetes megbeszélés szerint — saját otthonában is felkeresi. Telefonon 9596-6611 (Melbourne). Kérje Izabellát.

HÁZAK, hozzáépítések, beázott tetők, stancok javítását, bejárati ajtók (fixing lock up), konyhák, fürdőszobák átalakítását vállaljuk. Hívja Józsit a 9547-2453 (Melbourne) telefonszámon.

AUGUSZTUSTÓL KIADÓ egy, a hálószobák kivételével teljesen bebutorozott 5 hálószobás, két fürdőszobás, két WC-s és két nappalis házban három szoba. Csendes, családias kerület (Langwarrin), 10 percre a frankstoni tengerparttól, 5 percre a Karingal Hubtól és az EastLink a Monashba való ki/be csatlakozási pontjától. Ideális házaspárnak vagy egyedülálló férfinek vagy nőnek egy barátságos, tiszta háztartásban. Heti bér $170.-, a költségek nélkül. Bővebb felvilágosítás tel.: 0419 197-962
vagy Skype Justin.varga79

Attha
German Aged Care Specialists

Sonkavásár
GRÜNER HENTESÜZLET
Delicatessen
227 A Barkly St., St. Kilda
Telefon/Fax: 9534-2715.
Grüner Péter és munkatársai
várják önöket az új évben is

BEJÁRÓ TAKARITÓNŐT keresünk heti 2-3 napra (hétfő, csütörtök és péntek) Caulfield-i otthonunkba.. Csak megbizható, szorgalmas és gyakorlott személy jelentkezését várjuk. Kérjük hívja a (03) 9525-8408 számot.

PAPLANT, dunyhát, párnát, ágyhuzatot legolcsóbban a készítőnél szerezheti be. Régi paplanját, párnáját kívánsága szerint újjáalakítjuk. Nagy választék importált selyembrokát, damaszt, argin, polieszter és cotton anyagokban. Abroszok, törülközők raktáron. SCHWARCZ PAPLAN, 458 Glenhuntly Rd., Elsternwick. Tel.: 9523-6616 (Melb.) Előzetes megbeszélésre vasárnap is kinyitunk.

VÍZ- és GÁZVEZETÉK szerelő. Ed Wettenhall. Gyors, pontos, olcsó.
Wettenhall Plumbing Lic. No. 102602 Mobile: 0400 059-290

BOYD VARJU & ASSOCIATES
Magyarul beszélő könyvelő / adószakértő adók, nyugdíjak, vállalkozások, befektetések. Mi jövünk Önhöz. Varju Péter 0431 133-550
boydvarjuassociates@gmail.com

LÁSZLÓ MAGÁNNYOMOZÓ
Személyes ügyek nyomozása
Házasságtörés titkos megfigyelése
0451 146-665 (Melbourne)

Magyar állampolgársági és útlevélkérelmek, ausztrál vízumügyek, NAATI fordítások.
Hajdu Gábor
(MARN: 0962683)
www.gaborhajdu.com.au
gh@netspeed.com.au

BELLA MARINA
magyarul beszélő ügyvédnő
Forduljon hozzám bármilyen törvényes ügyével
* Végrendelet készítése, végrehajtása, megtámadása
* Örökség ügyek
* Ingatlan adás-vétele és bérlése
* Ingatlan vétel finanszírozása
* Válóperek és családi ügyek
*Pereskedés
* Követségi hitelesítés
Fogadok ügyfeleket *CAULFIELDI* irodámban
Bambra Rd. Caulfield Victoria 3162
Telefon: (03) 9505-4999 Fax: (03) 9505-4899
E.Mail: marina@bellalawyers.com.au

PROFESSIONÁLIS „home care" feladatokat ellátó fiatalember vállalja idős emberek, családok segítését. FirstAid, Food Safety, Driver és szakács diplomák, „handyman experience", *stroke* utáni rehabilitációban való jártasság. Komoly referenciákkal, diszcrécióval, saját autóval, lakással, *excelent emphaty*-val rendelkezem Eastern Suburb-ban. Tel: László, (02) 8958-4829 reggel és este.
E.Mail: laszlo@ngbsh.com

KÖZÉPKORÚ intelligens nő éjszakai felügyeletet, főzést, vásárlást vállal különálló lakrészért vagy lakásért. Hívjon: 0450 265-317 számon (Sydney)

Meghívó

a NSW-i Magyar Szövetség

2016. augusztus 14-én vasárnap du.2.30 órai kezdettel rendezi

Szent István királyunkról való ünnepélyes megemlékezését

A megemlékezés ünnepélyes **Ökumenikus Istentisztelettel** kezdődik de 11,30-kor a Uniting Church, Carrington Ave, Strathfieldben, azt követően **ünnepi ebéd** du 1.30-kor a Magyar Házban
1 Breust Place, Punchbowl (bejárat Highclare Ave)

Ünnepi beszédet mond Magyarország Nagykövetsége részéről
Dr. Tóth Ferenc elsőbeosztott diplomata ideiglenes ügyvivő

Az ünnepi műsort a KCSP ösztöndíjas fiatalok és a Katolikus Közösség tagjai adják

Műsorvezető: **Gruber Enikő**
Kenyér és asztali áldást mond
Ft. Lédeczi Dénes atya

Belépődíj ebéddel együtt 25 dollár
Helyfoglalás, ebéd rendelés:
Czibere Kata: 0447 371 765
Székely Erzsébet: 0450 004 223

A Magyar Élet Kiadóhivatalának
Melbourne: P.O. Box 210, Caulfield, VIC 3162
Sydney: 22 Marinella St. Manly Vale, NSW 2093

Megrendelem

A Magyar Életet ..... évre. Mellékelek $ .....-t.
Előfizetési díj egész évre (50 szám), *GST*-vel együtt $ 200.-
Félévre (25 szám), *GST*-vel együtt $ 100.-
Külföld egy évre $ 300.-, NZ $ 250.-

A Magyar Életnek régi előfizetője vagyok ☐
új előfizető vagyok ☐

Név.....

Cím.....

..... **Postcode**.....